

ADDITIONES.

AD

GEORGII ADAMI STRUVII

JURIS,

IVRISPRVDENTIAM

ROMANO - GERMANICAM

IN

EPI TOMEN

JVXTA

HODIERNVM VSVM REDACTAM,

EXHIBENTES

MAGNIFICI AVCTORIS DESIDERIO

SVCCINCTAM VSVIQUE AC-

COMMODATAM TITVLORVM, QVI

DEERANT, E DIGESTIS REPETITIONEM,

VT HIC IVRISPRVDENTIAE LIBELLVS

PANDECTARVM VOLVMEN ACCVRATIVS

EVOLVTVRIS ADITVM PATEFACIAT, ET

EX EODEM VTILIORA REPETITV-

RIS ANSAM PRÆBEAT,

OPERA

LÜDERI MENCKENII

PHIL. ET J. V. D.

CVM INDICE.

FENÆ.

APVD MATTHÆVM BIRCKNERVM,

cl. 1266 X.

AD
ST
DOMINO SVO

CONSILIA

ASSESSOR
SPECIALIS
EXCELLENTISSIMIS
DOMINIS & MACE
STATUM
RENNEM FEL
HOG

FRAN
APUD

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI
ELECTORIS SAXONIÆ
SUPREMI CONSILII ECCLESIASTICI,
QVOD DRESDÆ EST,
PERILLVSTRI ET GENEROSISSIMO
PRÆSIDI,
DOMINO SVO GRATIOSISSIMO
NEC NON
CONSILIARIIS,
ET
ASSESSORIBVS
SPLENDIDISSIMIS,
VIRIS
MAGNIFICIS, SVMMÆ REVERENDIS,
EXCELLENTISSIMIS ET CON.
SVLTISSIMIS,
DOMINIS & MÆCENATIBVS SVIS
ÆTATEM COLENDIS
PERENNEM FELICITATEM
VOVET
ET HOC QVALECVNQVE
OBSERVANTIÆ SVÆ DOCV-
MENTVM EA, QVA DECET,
ANIMI SVBMISSIONE
SACRVM ESSE CVPIIT
AVCTOR ADDITIONVM.

Lectori Benevolo Salutem dicit Auctor additionum.

Cum in lucem publicam sua emit-
tentibus nec Censor accuratus
nec calumniator iniquus desit,
miraberis fortè, cur loqui quàm silere
maluerim; imprimis quia Digestorum
Compendia hodie non Scriptoribus, sed
Lectoribus destituuntur, eademque non
tam rebus, quam vocabulis novis ple-
rumque exornantur. Dicam ingenuè
mei Instituti rationem. Juris-Pru-
dentia, quam vides, Struviana suos in-
venit Amatores, quod non tantum pre-
latores repetita, sed etiam publica &
priva-

privata Laudatorum Virorum judicia
docent; quorum vota eò tendere visa
sunt, ut Digestorum Tituli hæcenus
omissi metbodo simili adderentur, quo
Pandectarum Volumen universum usu
Fori illustratum per sua principia bre-
vi temporis impendio legi relegique pos-
set, quod ipsum quoq; iusta Adoleſcen-
tum optime indolis desideria testatur.
Unde Magnificus Auctor amplissi-
mo Consiliarii intimi, presidis Regimi-
nis & ordinarii munere honoratus &
oneratus hunc libellum sua opera per
temporis angustiam suppleri non posse
prevидit, eamque spartam mihi, forte
indigno & impari, demandavit. Tan-
ti Viri voluntas mihi pro imperio fuit,
hinc breviter, quæ benignis manibus Tuis
offero, Additamenta eodem Ordine con-
scripsi. Laudem nullam ex hac opella
vel spero vel mereor, æquum autem Be-
nevoli Lectoris iudicium loco præmii
ex.

exopto expectoque. Inusitata brevissimo,
usitata laxiori stylo proposui, Jare
Saxonico subinde adducto.

Antiquitatis ignorantiam cum Aristippo apud Laërtium Adole-
scentibus discenda esse, quæ Viris usui
futura sunt, ratus. Censores sine Po-
puli suffragio tales, Lynceus in alienis,
in propriis Tyresias nihil innotare
enim placere terminos humanæ civita-
tis excedit. Ceterum Tuam, Re-
le Lector, refutatus benevolentiam
quàm benignissimè hac qualiacunque
interpretare, easdemque partes Tibi
creditas esse puta, quas in pile lusu ex-
primit Lipsius, dum alterius est, in-
quit, commodè mittere, alterius, si
quid erratum est, quam bellissime exci-
pere & arte corrigere. Vale.

ADDI

ADDITIONVM
AD
JVRISPRVDENTIAM
ROMANO-GERMA-
NICAM
STRUVIANAM

LIBER. I.

TIT. I.

*De Origine Juris & ordinis
Magistratum, & successio-
ne Prudentum.*

L. I. D. T. II.

ANtequam Juris Civilis cogni- Ad Jurispr.
tionem specialem investigate- Rom.
mus, inter illius Generalia Germ. L. I.
Originem referre convenit, T. 2. a. 9.
quam præter Originem Magistratu-
um, & successionem prudentum *dis.*
Tit. 2. ff. considerat. Ita verò de
origine Juris Justiniani, tanquam
prima hujus Tituli parte, dicetur, ut
ejusdem in progressu Fatum & Auto-
ritas hodierna annectatur.

I. *Origo juris Civilis repetenda est secundum triplicem Reip. Romanæ Statum, Regium nempe, Popularem & Monarchicum. Regius Status ad An. Mundi 3200. Ante Chr. Nat 750. refertur, in quo omnia manu & potestate Regum gubernabantur. l. 2. § 1. ff. de O. l. ferebanturque Leges Regia. §. l. 2. ff. de mort. inf. & curiata. l. 2. §. 2. ff. h. t. duravit hic status annos 244. Lampad. de Republ. Rom. Germ. P. 2. c. 1. n. 2. Lib. l. 1. f.*

II. *Popularis maxima ex parte status, qui post Regifugium cœpit, commodè per tres Epochas, sive intervalla notabiliora, recensetur, quarum prima est Juris incerti, stetitque per annos 60. §. Magnif. Author. S. J. C. Ex. 1. th. 63. Secunda Epocha est Juris stabiliti, dum nominatis decem Viris leges à Græcis aliisque gentibus finitimis petita, atque in decem tabulas redacta sunt, quibus sequenti anno duæ tabulae accesserunt. l. 2. §. 4. ff. h. t. Tertia Epocha est juris aucti (1) per interpretationem Prudentum & disputationem fori. l. 2. §. 5. ff. h. (2) per Legis actiones. l. 2. §. 6. ff. eod. (3) Per Leges novas. l. 2. §. 8. ff. eod. (4) Per Plebi-*

biscita, Lege Hortensia pro legibus habita. *d. l. 2. §. 8. §. Lampad. c. l. n. 5. (5) Per senatus Consulta. l. 2. §. 9. ff. eod. (6) per Magistratum Edicta. l. 2. §. 10. ff. h. (7) Per JCtorum Responsa. l. 2. §. 35. 44 ff. eod. §. 8. I. de Jur. Nat. Gent. & Civ. Gothofr. Hist. Jur. Civ. Rom. c. 2. Franz. Comm. ff. h. t. a. n. 14. ad. 46.*

III. *In Statu Monarchico prima fuit Epochæ Gentilium Imp. usque ad Constantini M. initia. s. A. 306. Secunda Principum Christianorum usque ad Theodosium Juniorem, qui Codicem Theodos. edidit. A. 435. Tertia Impp. subsequentium usque ad Justinianum. s. A. 527.*

IV. *Justinianus, laudatissimus Imperator, immensa Jurisprudentiæ Volumina septennio in ordinem redegit, dum (1) ex Gregoriano, Hermogeniano, & Theodosiano Codice, additis subsequentium Impp. Constitutionibus, Codicem Justinianum colligi jussit. ediditque A. 529 (2) Post compositionem Digestorum Institutiones componi voluit easque promulgavit. A. 533 Mens. Novembr. (3) Digesta eod. Anno Mense Decembri publicavit (4) Codicem repetitæ prælectionis, quo hodie utimur.*

A. 534. edidit, & denique (5) pro renata Novellas & 13. Edicta ad Republicæ salutem emisit. Magnif. Auth. S. J. C. Ex. 1. lb. 61. seqq. Jac. Gothofr. Histor. Jur. Civil. Rom. c. 8. Dan. Käyser. Histor. Jur. Part. 1. p. m. 25.

V. *Juris Justiniani fata vel usus decrefcentis vel renafcentis fuerunt. Decrebit Justinianæ Jurisprudentiæ auctoritas in Occidente Gothis, Francis, Vandalis, &c. arma per occidentales terras circumferentibus. In Oriente illius auctoritas eviluit partim ob fequentium Impp. Novellas, partim ob novas, in quas hæc Jura redacta funt, formas, è quibus libri βασιλικῶν emine. Conf. Jac. Gothofred. Hift. Jur. c. 9. & Bibl. Jur. Civ. c. 5. 6.*

VI. *Jus Justinianæum renatum est Seculo XII. dum Imperio Leptarii, Confilio Irnerii, deinde Matildæ, Comitiffæ Tufciæ, Pifis hoc Jus doceri cœpit. Ex Italia illud in Germaniam, Hispaniam, Galliam &c. fenfim translatum est. Gothofred. d. C. 9. Magnific. Auth. S. l. C. Ex. 2. lb. 34.*

VII. *Jus Justinianæum hodie maxima est autoritatis, adeò quidem,*

dem, ut Turcæ Codice Justiniano
Græco utantur vide *Busf. ad L. 6. ff. de
Just. & Jur.* præcipuè in Imperio
Romano - Germanico, quandoqui-
dem in Ordinationibus Imperii, Juris
communis nomine denotatur *6.
Rec. Imp. ab A. 1495.* & in Camera
observatur. *Ord. Camer. P. 2. T. 31.
§. f. Affectoribus ad illud juramento
devinctis. 6. Sail l. 1. Obs. 36. n. 14.*
De Belgio testatur *Grænebb. d. LL.
abrog. ad §. 6. Proem. Inst. n. 2.* Si-
mitem quandam auctoritatem Juri
Civili tribuit in Italia *Arthurus
Duck de Auct. I. C. l. 2. C. 3. n. 16.* in
Hispania. *c. 6. num. 30.* in Gallia. *c. 5.
n. 31. j. tamen Rebuff. ad Const. Reg.
9. in prefat. gloss. 5. n. 20.* Jura sta-
tutaria in Germania (idem de Italia
asserit. *Arthur. d. l. c. 3. num. 29.*)
è Jure Civili declarantur, restringun-
tur & suppleantur. *id. l. 2. c. 2. n. 17. Hart.
diss. l. 9. 32. n. 8. Carpz. p. 3. C. 20. d.
16. n. 6. Lauterb. Concl. For. Exerc. 1.
p. 2.*

II. Cum de moderna Juris Ju-
stiniani auctoritate actum sit, mo-
nendum nonnihil venit de Jure Ca-
nonico & Saxonico, uti frequentissi-
mo. Jus Canonicum originem tra-
hit à Canonibus, qui in primis Conci-

liis conditi sunt, de quibus *S. Joh. Schilt. inst. Jur. Canon. l. 1. th. 2. §. 4. seqq.* Quam incertæ v. originis & auctoritatis sint Canones, qui vulgo Apostolici dicuntur, accurate docet *Ziegl. Diss. de Orig. & increm. Jur. Can. th. 8. seqq.* Aucta Pontificum potestate crevit canonum numerus & auctoritas, natumque ex Patrum sententiis, Conciliorum decretis, Pontificum constitutionibus &c. tandem Jus Canonicum, quod in *Volumen decreti & decretalium* discesci potest. *Decretum* privata auctoritate à Gratiano, Monacho Bonon. circa A. 1150. collectum, tres partes complectitur, quarum prima 101. distinctiones, secunda causas 36. Tertia *Tractatum de Consecratione*, s. distinctionibus comprehensum tradit. De cujus Auctoritate dubia v. laudatus *Zieglerus d. Diss. th. 47. & prac. de Paleis leg. id. th. 46.*

IX. *Decretalium Volumen* constitutiones Pontificum complectitur, & quatuor partibus absolvitur. Prima pars 5. libris constat, quorum singuli suos habent Titulos & Capita, collegit eos *Raymundus* mandato *Greg. IX. Pontificis*, quoniam

ex-

extra Decretum sunt, allegari solent
extra X. Ordinem librorum vulgo
notus docet versiculus.

I.

II.

III.

Judex, Judicium, Clerus.

IV.

V.

Sponsalia, Crimen.

Pars secunda à Bonifacio VIII. con-
gesta eodemque ordine disposita est,
quia vero sexti decretalium Libri no-
men habet, allegatur in 6. Pars ter-
tia, eundem servans ordinem. Cle-
mentinarum vocabulo denotatur ci-
taturque ab Auctore Clemente V. Pars
quarta 20. Constitutiones Johannis
XXII. complectitur & sub Extravagan-
tium appellatione adducitur, præter-
ea verò diversorum Pontificum Con-
stitutiones recenset, quæ Communes
dicuntur, eundemque cum decretali-
bus ordinem habent. His partibus
in calce accessit, cum liber Institutio-
rum Jur. Can. Pontificis mandato
à Joh. Paulo Lancellotto conscriptus,
tum lib. VII. Decretalium, de cujus
confirmatione nondum satis con-
stat. S. Ziegl. c. l. th. 59. L. Engel. pro-
am. Coll. I. Can. n. 2.

X. *Jus Canonicum Juri Divino*
& rationi non contrarium per con-

suetudinem non tantum in oppido multis receptum est. *Carpzov. Jurispr. Conf. l. 2. d. 152. num. 45.* sed etiam Juri Civili præfertur in materia juramentorum, matrimoniorum & Processuum &c. *Magnif. Auth. S. I. C. Ex. 2. th. 39. Rittershus, de differ. J. Civ. & Canon. præm.* Alias in dubio non statuendus est inter Jus Can. & Civile dissensus, casus vero in altero obscurius, in altero aperte decisus ex eo, quo manifestè continetur, regulariter determinandus est. *S. C. I. X. de Nob. oper. nunc. Carpz. P. 1. C. 21. d. 2. n. 4. S. Auth. Duck. de Auth. I. Civ. l. 1. c. 7. th. 1. 13. Rittershus. c. 1.*

XI. *Jus Saxonicum* meritis ab initio introductum, deinde ab *Eccardo à Repka* tribus libris latino sermone conscriptum, & ab eodem in maternum idioma mandato Illustris Comitissæ *Hojeri à Falckenstein* translatum; *Speculique Saxonici* titulo insignitum est, uti docet *Prefatio Spec. Sax.* cui postea accessit confirmatio *Caroli M. A. 810. d. 10. Febr.* facta monente *Glossa ad Land-Recht l. 3. art. 22. §. 6. d. Privilegium.* Inde *Otto. I.* Iure hoc denuò stabilito *das Weichbild*, medullam Juris *Saxonici*.

xonici, autoritate publica donavit
*Anno 940. id quod privilegium sub
 finem Spec. Sax. adjectum testatur.
 v. Coler. in Orat. de Orig. Jur. Saxon.
 Et hi quidem libri nempe das Land-
 Recht und Weichbild, juris Saxon.
 Communis nomine veniunt, quod
 extra Saxoniam à Lusatis, Silesiis
 imò Polonis & Lithuanis observari
 docet Coler. in Dict. Orat. Hujus
 Juris auctoritas ex usu magis quam
 verbis & scriptura æstimanda est,
 Berl. P. 3. Concl. 28. n. 43. illiusque
 defensores sunt Electores Sax. etiam
 adversus Jus Cæsareum. v. Philipp.
 Usu pract. Inst. l. 3. Eccl. 17. n. 7. seqq.
 Posteaquam autem Electores Saxo-
 niæ non paucas Jure communi con-
 troversa, aut indeterminata in suis
 Constitutionibus deciderunt, quem-
 admodum Electoris Augusti Const. de
 A. 1572. Job. Georg. II. dec. de A.
 1661. & Const. Nov. Anno 1672. testan-
 tur, illæque Constitutiones non æque
 extra Electoratum atque in Electora-
 tu observari cœperunt, nata inde est
 Juris Communis & Electoralis Saxonici
 distinctio. Universum Jus Sax. ve-
 rò, tanquam statutarium, strictè acci-
 piendum & è Jure Civili explicandum
 est. Carpz. Proc. T. 19. Art. 3. n. 16. seqq.*

XII. Altera pars tituli de *Magistratuum origine* tractat, quam per varias mutationes *Pompejus. l. 2. §. 14. seqq.* explicat.

XIII. Tertia pars de *successione prudentum* agit, quam uti studiosè id *Pomp. l. 2. §. 35. seqq. b. t.* recenset, ita convenienti ordine illam exponit *Gothof. Histor. Juris C. 7.* ubi sectas quoque *Sabinianorum & Proculianorum* accurate recenset. *J. Franz, Com. ff. b. t. n. 65.*

TIT. II.

De Legibus & Senatus - Consultis, & longa Consuetudine.

L. 1. ff. t. 3.

Origine Juris spectata ad species nonnullas *Juris Civilis* descendendum erit, è quibus *Lex Scutum & Consuetudo* præsentì titulo explicatur, quarta nempe *Constitutio Principis* tit. seq. comprehenditur. Pars prima hujus Tituli de *Legibus* agit.

1. *Missà* verò *Legum* in divinas & humanas, divinarumque in *Morales, Ceremoniales, & Forenses,* distin-

distinctione ad humanas confertur, è quibus cum leges omnibus communes, naturales nempe & Gentium *Magnif. Auth. l. 1. Tit. 2.* explicaverit leges quibusdam proprias sive civiles generaliter considerare convenit.

II. Est itaque Lex Majestatis decretum ad salutem Reip. promulgatum, subditos ad obsequium obligans.

Legem condit Majestas, quæ in imperio Romano-Germanico penes Imperatorem & Status Imperii simul sumtos hæret; unde conjunctim ab his *Leges Universales* conduuntur, quæ *Recessuum* nomine veniunt. 6. *Paurmetst. l. 2. de Jurisd. imper. c. 2. n. 84.* *Principes imperii* vero *Leges Particulares* Jure Superioritatis Territorialis ferunt. *Brautlach Epit. Jurispr. Publ. l. 3. c. 5. §. 13.* *Philipp. usu pract. l. 1. Col. 9.* *Reink. de R. S. & E. l. 1. Class. 5. c. 6. n. 7.*

III. *Per leges obligantur subditi* quamvis inviti, *l. 1. ff. de Ll.* quibus accensendi sunt Clerici. 6. *Carpz. Jurispr. Cons. l. 3. d. 23. n. 7.* *Ziegler ad jus Canon. 3. r. 1. p. 635.* & *Advenæ c. 2. dist. 8.* & quoad solennitatem actus, qui geritur, *l. 6. ff. de Evid. l. 9. C.*

9. *C. de Testam. Carpz. P. 3. C. 6. d. 12.*
6. Vinn. ad §. f. l. de Test. Ord. & quoad
pœnam delicto statutam Carpz. P. 2.
q. 54. n. 51. seqq. Solutus igitur le-
 gibus civilibus est Princeps. *l. 31. ff. de*
Ll. sive vim coactivam i. directivam
spectes. §. l. 31. §. 4. ff. ad SCT. Treb. §.
l. 26. C. de donat. inter Vir. & Uxor.
 licet honestatis intuitu ipsum non-
 nunquam leges Civiles vinciant. *§. l.*
4. C. de Ll. Ziegl. de Jur. Maj. L. 1. C. 1.
n. 18.

IV. *Lex versatur regulariter cir-*
ca negotia futura (1) non præterita,
nisi nominatim & de præterito tem-
pore & adhuc pendentibus negotiis
cautum sit. l. 7. C. de Ll. (2) frequentia
l. 3. seqq. ff. de Ll. (3) possibilia na-
turaliter. l. 185. ff. de R. l. & morali-
ter. l. 15. ff. de cond. inst. §. c. f. X. de
Consuetud.

V. *Lex promulgata plerumque*
post duos Menses N. 66. c. 1. O. P. S.
proam. §. So haben. Philipp. Vj.
Pract. I. l. 1. Eeb. 11. Obligat. l. 9.
C. de Ll. ad scientiam. l. 3. C. eod. & ad
obedientiam in foro soli directo, per
consequentiam in foro conscientiae
1. Petr. 2. 6. 13. ita ut conscientia non
liberetur, nisi quis sine dolo pœnæ
legis se subjecerit, quæ aut est nullita-
tis

ris. l. 5. C. de Ll. aut alia, eademque vel cum, vel sine nullitate actus definita. l. f. & Auth. Incestas C. de Incestis & Inut. nupt. l. 1. C. de secund. nupt. Vin. S. Q. l. 1. c. 1. Hahn, ad Wesenb. 2. de Legibus num. 7.

VI. Tollitur Lex prior (1) per posteriorem legem contrariam. l. f. ff. de Const. Princ. (2) desuetudinem l. 37. §. 1 ff. de Ll. (3) cessante penitus causa adæquata finali lex ipsa cessat. §. l. f. ff. ad SCt. Silan. & l. 1. §. 3. ff. de min. Franz. Comm. ff. l. 1. num. 75.

VII. Pars secunda hujus tituli de Senatus Consultis tractat. Est verò SCTum, quod Senatus jubet atque constituit. §. 5. l. de I. N. G. & C. Potestatem juris condendi senatui competiisse. l. 9. ff. de Ll. ostendit, sed quando hoc Jure usus sit senatus controversum. §. Vinn. ad d. §. 5. Gothofred. Hister. Jur. Cap. 3. Bach. Vol. 1. D. 1. 26. §. l. g. Tertia pars hujus Tituli longa scil. Consuetudo explicata est à Magnifico Auctore. l. 1. T. 2. 4. 12.

TIT. III.

De Constitutionibus Principum.

L. I. ff. t. 4.

I. *Constitutio principis est serium Principibus placitum ad hoc publicatum, ut legis vigorem haberet.* l. 1. ff. b. l. 8. C. d. Ll.

II. Ratione effectus seu utilitatis distinguuntur Constitutiones in generales & speciales. Generales sunt, quæ omnibus profunt & dividuntur respectu modi constituendi, in Rescripta, Decreta & Edicta. Rescripta sunt Responsa Principis ad Consultationem vel relationem eorum, qui principi supplicarunt, emissæ. l. f. C. de divers. Rescript. quæ ut valida sint, requiritur præcipue (1) ut contineant conditionem, si preces veritate nitantur. l. 7. C. eod. quæ Jure Canon. subintelligitur. c. 2. X. de Rescript. Jure Saxon. falsâ relatione sub poena arbitraria interdicitur s. Mand. El. ab An. 1579. §. Lezlichen (2) ut non sint contra jus vel utilitatem publicam. l. f. C. Si contra jus vel

vel utilitatem publ. (3) ut adscriba-
tur dies & Consul. l. 4. C. de dis. Resc.
(4) ut accedat Principis subscriptio
l. 6. C. eod. (5) ut Originalia insinu-
entur. l. 3. C. eod. *Frantz. ad ff. b. t.*
num. 29. Decreta sunt sententiæ, quas
Princeps causa cognita inter partes
litigantes pronunciat. §. 6. l. d. f. N.
G. & Cib. Ex b. l. 3. ff. *De his quæ in*
Test. del. *Edicta* sunt constitutiones
generales proprio motu à Principe
ad utilitatem Reipubl. latæ l. 3. C. de
Ll.

III. *Constitutiones speciales* ap-
pellantur *privilegia*, quæ sunt jus sin-
gulare, contra legis universalis te-
norem, propter aliquam utilitatem
introducuntur. l. 16. ff. de Ll. Hæc sunt
intuitu finis vel odiosa vel favora-
bilia. §. 6. l. de l. N. G. A subje-
cto autem dividuntur in *realia* &
personalia. *Realia* sunt, quæ rei
tributa eid. inhærent, & ad quosvis
possessores transmittuntur. l. 68. l. 196
ff. de R. l. & ff. de Jure iur. e. g.
immunitates prædiis concessæ. *Per-
sonalia*, quæ personæ concessa illi in-
hærent, & cum ead. extinguuntur dd.
ll. Indulgentur vero vel toti cuidam
Ordini personatum, dicique possent
communiter *personalia*, ut privilegia
Docto-

Doctoratus; aut huic vel illi indivi-
duo & appellari possunt singulariter
personalia. Personalia non transe-
unt ad hæredes quatenus tales, nisi
cæperit privilegio, viva persona pri-
vilegiata, esse locus. 6. l. 18. § f. ff. de
min. l. 6. ff. de in integr. rest. 6. Ma-
gnif. Auct. S. Jur. C. Ex. 2. thes. 29.
Conf. Franz. Comm. ff. h. t. num. 139.
segg.

IV. *Privilegia Personalia per-*
sonæ, realia rei interitu totali ex-
stinguuntur. d. l. 68. ff. de R. I. Tol-
luntur idem renunciatione. 6. l. 29.
C. de Pact. non usu, quando utendi
haud defuit occasio, 6. l. 1. ff. de
Nund. & abusu. c. 4. c. 24. X. de pri-
vil. 6. l. 12. C. de dignit. Denique
Privilegia sunt respectu concedentis
latissimè. l. 3. ff. de Const. Princ. re-
spectu tertii, ne illi fiat præjudicium,
strictissimè interpretanda. l. 2. §. 10. 16.
ff. ne quid in loco publ.

TIT. IV.

De Statu Servili.

Ad L. 1. Jpr. Quoniam juris, de quo dictum
t. g. aph. 5. est, Objectum constituunt personæ
vel res §. 12. J. de J. N. G. & C. Personæ

vero in triplici statu, vel libertatis, vel familiaræ, vel civitatis constitutæ sunt. *l. f. ff. de Cap. Min.* ea, quæ circa statum libertatis restant inprimis è libro ff. 40. brevissimis annectere licet.

I. *Servi* statum servilem amittunt per *manumissionem*, quæ est de de Manu-
manu datio, seu de potestate domini-
missioni-
ca dimissio. Manumitti potest servus
bus. proprius etiam infans. *l. 25. ff. de Ma-
num. furiosus. l. 26. ff. eod.* aut in ven-
tre constitutus. *l. 14. C. de Fideicom.*
libert. Fit autem *manumissio* vel à
Domino vel à lege. A domino aut ver-
bis aut factis expeditur. Facto ma-
numissio contingit, quando Dominus
instrumenta, è quibus servi conditio
probari potest, servo dat vel corrup-
pit præsentibus quinque testibus. *l. 1.
§. 11. C. de Lat. lib. 10 ff.*

II. *Verbis* manumissio fit vel *L. 40. ff. t. 2.*
inter vivos vel ultima voluntate. In-
de Manu-
zer *Servos*, Vindicta, cum manumitten-
missi vindi-
di voluntate à Domino declarata, Li-
cta.
Etor jussu Magistratus Majoris virgu-
lam capiti servi manumittendi im-
ponit accedentibus verbis solenni-
bus (quæ postea licet non dicerentur
pro dictis habita sunt. *l. 23. ff. d. 1.*)
nomenque manumissi ad acta refer-
tur

L. 40. ff. t. 3. tur. *Hildebrand in Antiquit. Verb. de Manu- Manumissio.* Hæc potestas manu-
missioni mittendi servos suos, quæ dominis
bus, quæ singulis concessa per div. Marcum
servis ad omnibus collegiis licitis tributa est
universita- l. 1. ff. de Manumissionibus, quæ ser-
tem perti- bis ad universitatem pertinentibus im-
nentibus ponuntur.

imponun-
tur.

III. *Ultima voluntate* fit ma-
numissio, vel verbis directis & datur
libertas directa, vel precariis, & da-
tur libertas fideicommissa. *Directa*
L. 40. ff. t. 4. *libertas* testamento valido l. 23. ff. de
de Manu- *Manum. test.* & codicillis testamento
missis test. confirmatis conceditur, l. 43. ff. de

Manumiss. Testam. sive pure sive sub
conditione, sive in diem. l. 23. §. ff. eod.
Qui libertatem sic non purè tributam
L. 40. ff. t. 7. habet, *statu liber* dicitur & describi-
de statu lib. tur, quod sit is, qui statutam, & de-
stinatam in tempus vel conditionem

L. 40. ff. t. 5. libertatem habet. l. 1. ff. de statu liber.
d. fideicom- *Fideicommissa libertas.* appellatur, quæ
missariis li- verbis præcariis & ab intestato & co-
bertatibus dicillis testamento non confirmatis

L. 40. ff. t. 8. relinquitur. d. l. 43.

Qui sine IV. Hactenus dictum de liberta-
Manumis- te, quæ à domino datur, jam agen-
sione ad li- dum de illa, quæ à lege dependet,
bertatem & ipso jure tribuitur, quando necem
perveniant domini, servus detexit, aut pro de

reli-

lieto ob gravem infirmitatem à Do- L. 40. ff. t. 6.
 mino habitus est, l. 5. l. 2. ff. Qui sine de ademi-
 manum. ad libert. per 6. Concessam li- tione liber-
 bertatem tollit ademptio libertatis, tam tatis, l. 40.
 à Testatore quàm lege facta. l. un. ff. ff. t. 9 qui &
 de ademt. libert. Manumissionem, fa- à quibus
 ciendam impedit Lex Ælia Sentia, si manumissi
 vel in fraudem Creditorum vel à per- liberi non
 sona inhabili fiat. pr. & §. 4. ff. Qui & sunt & ad
 ex quib. caus. man. non poss. Præterea
 liberti ad ingenuitatem perveniunt ju-
 re aureorum annulorum à Principe
 impetrato (nam liberti ferreis annulis
 utebantur) quod postea per N. 78. c. 1. L. 40. ff. t.
 sine speciali impetratione datum est, 10, de Jure
 & tum quidem salva manent Patro- aureorum
 natus jura l. 5. l. 6. ff. de Jur. aur. annulorum
 annul. Quæ omnia pereunt, quan-
 do libertini per Principem consenti-
 ente Patrono iis restituantur nata-
 libus, in quibus initio omnes homi- L. 40. ff. t.
 nes fuerunt. l. 2. ff. de Natalibus re- 11. de Nata-
 situend. Verum Jure Nov. & hic libus resti-
 Principis consensu opus non est. d. N. tuendis.
 78. c. 1.

V. Consistit alias Jus Patrona- L. 37. ff. t. 14
 tus partim in jure succedendi de de Jure Pa-
 quo §. 1. l. de success. libert. agit, tronatus.
 partim in obsequio & reverentia
 Patrono præstanda. d. Nov. l. 4. 15. ff.
 de

L. 31. ff. t. 15 *de Jure Patronatus. l. 9. de Obseq. Pat.*
& Patron. prest. Cum vero Patro-
 nis *ni nonnunquam operas à libertis pe-*
 de obse- *terent, ex per stipulationem. l. 5. ff. de*
 quis *Oper. liber. item iusjurandum. l. 7. ff.*
 rentibus *eod. præmittebantur, quarum alia in*
 Patronis *ministerio quodam consistebant &*
 præstandis *officiales, alia in artificio & artificia-*
 L. 58 ff. t. 1. *les appellabantur. l. 6. ff. eod. utraque*
 de Operis *victu vestituque liberti regulariter*
 Liberorum *præstabantur. l. 18. ff. eod.*

L. 40 ff. t. 12 *VI. Denique ex hoc statu per-*
 de liberali *sonarum nascitur actio prejudicialis,*
 causa. *qua vel in libertatis possessione con-*
 titutus in servitutem petitur, vel in
 L. 40. ff. t. 13 *possessione Servitutis collocatus ad*
 Quib. ad li. *libertatem provocat. l. 1. l. 10. de libe-*
 bertatem *rel. causa.* A quo provocandi jure
 proclamare *excluduntur, qui se vendere passi sunt,*
 non licet. *l. 3. ff. quib. ad libert. procl. non lic.*
 L. 40. ff. t. *Pariter ei, qui se ingenuum esse asse-*
 14. Si inge- *rit, tribuitur actio, qua ingenuitatis*
 nus esse *jura nanciscatur. l. 1. l. 6. ff. si ingen.*
 dicetur, *esse dic.* Propter odium servitutis
 L. 40 ff. t. 15 *autem definitum est quinquennium,*
 Ne de statu *ut eo elapso de defuncti conditione in*
 defuncto- *partem deteriore non amplius quæ-*
 ram post *reretur. l. 1. pr. & §. 4. ff. ne de stat.*
 quinquen- *def. post quinq.* Ne vero in status
 niam quæ- *controversia Domini cum servis col-*
 ratur. *luderent, hæc poena definita est, ut*
 per

per collusionem Domini vel libertus L. 40. ff. t. 16
 vel ingenuus judicatus ejus, qui de Collu-
 collusionem detegit, servus vel liber- sione dete-
 tus fieret. l. 1. seqq. ff. de Collus. dete- genda.
 genda.

VII. *Proprios homines magnam*
cum servis habere affinitatem Ma-
gnific. Auth. l. 1. t. 4. a. 4. ostendit.
 De quibus occasione superiorum mo-
 nendum est paucissimis, quod iidem Ju-
 ris Civitatis sint incapaces. Conf. Bru-
 ning de iur. Univers. Specieb. Conclus.
 40 l. 6. Stam. de servit. pers. l. 3. c. 20.
 nec à Gleba, cui semel adscripti iunt,
 invito domino suo discedere possint,
 concessa dominis potestate eos actio-
 ne utili præjudiciali cum omni sobo-
 le & peculio repetendi. Hahn. ad
 Wesenb t. de stat. hom. num. 5. Meß. ad
 Jus Lubec l. 1. t. 3. art. 3. Liberantur
 autem homines proprii à Domini po-
 testate vel volente domino vel Lege. Do-
 minus manumittendi voluntatem
 vel expressè vel tacitè declarat. Ex-
 pressè vel inter vivos dato manumissio-
 nis instrumento sive affranchamento
 Ger. Laß oder Loß Brieffe, aut manu-
 mittendi animo alias sufficienter i. e. g.
 in præsentia testium, detecto, vel ulti-
 ma voluntate, manumissione heredi

mandata. *Stamm. l. 3. c. 37. num. 4. seqq.* Tacite manumittendi intentio die Ab oder Erlassung ostenditur per prescriptionem viginti annorum, quoties homo proprius tamdiu bona fide in possessione libertatis moratus est *l. 1. C. de Praescri. long. temp. quæ pro libert. l. 28. ff. de V. S. aut dignitatem*, ad quam, cum illius alias sit incapax, homo proprius sciente & non repugnante domino evehitur, nec interest, utram hæc dignitas togatae gr. Senatoria, an verò sagatae, e. g. Tribunitia sit *l. 34. ff. de oper. libert. & l. 6. C. Qui milit. poss. l. 12. Habn. ad Wesenb. l. de Nat. rest. Philipp. Usu Pract. Inst. l. 1. Ecl. 39. Legis voluntate liberantur homines proprii à Dominorum potestate per inhumanam Dominorum crudelitatem & l. 2. J. de his qui sui vel al. l. 1. C. de Emend serv. Auth. Qui rem de sac. sanct. Eccles. Phil. add. Ecl. 43. & Principis auctoritate quoties is vel ipse vel per alium manumissionem facit, quam potestatem Comitibus nonnunquam inferi docet d. Philip. Ecl. 39. n. 6.*

IIIX. Quamvis hominibus propriis accenferi nequeant *Tuguriola Nobilium ruri inhabitantes* ea conditio-

ditione ; ut operas, ad culturam agro-
rum & triturandum frumenta mer-
cede certa locent, *die Häußler Lohn-
oder Erbdrescher*, invito tamen domi-
no hi domicilium mutare nequeunt &
*l. S. C. de obl. & Act. §. præj. ap. Philip.
d. l. 1. Ecl. 38. n. 5.*

TIT. V.

De Pactis Dotalibus.

L. 23. ff. t. 4.

De statu libertatis actum est in præ- Ad. l. 1. T. 8.
cedentibus, hinc ordine exigente ad aph. 6.
statum Familiæ pergendum, qui cum
à nuptiis tanquam principio depen-
deat, nuptiis verò plerumque dos ac-
cedat, de Pactis circa dotem initis
tractari par est.

I. *Pacta dotalia* sunt conventio-
nes de dote inter Conjuges vel eos,
qui dotem dant, promittunt, suscipi-
unt, aut repetere possunt, initæ & l.
un. §. 1. C. de R. U. A.

II. *Pacta dotalia constituuntur*
Consensu tam scripto quam non scri-
pto d. l. un. §. 1. Zas. b. t. n. 4. dum-
modo hic legitimè e. g. per testes ju-
ratos probari queat. *Carpz. ob. P. 2. C.*
4. d. 8. licet pacta dotalia melioris

probationis gratia in scripturam redigi soleant. l. 4. ff. de pign.

III. *Ineunt hæc pacta*, qui dotem dant; promittunt, suspiciunt, aut repetere possunt d. l. un. §. 1. l. 6. C. de dotis promiss. ita ut muliere paciscente nec Jure Saxon. Curatoris consensum adhiberi necesse sit. Carpzov. p. 2. C. 43. d. 9. nisi ab eadem dos æstimata detur, cujus æstimatio venditionem sapiat d. l. un. §. 9. Carpzov. c. 1. aut mulier in minorennitate s. h. Rec. Imp. de Anno 1548. Tit. von den Pupillen und Minderjährigen Kindern. Concipiuntur pacta dotalia primario de dote & dotatione propter nuptias, secundario de iis, quæ doti affinia sunt, e. g. Paraphernalibus & receptitiis. Is qui dat dotem ab initio dotis dandæ legem, quam velit, etiam citra personam mulieris, dicere potest, non verò post datam dotem l. 7. ff. h. l. un. §. 13. C. de R. M. A. & servanda est lex, quam quis cum dotem daret dixit l. 1. C. de Pact. conv. nisi bonis moribus repugnet l. 5. §. 1. ff. h. aut dotis causam deteriore reddat l. 4. l. 14. ff. h. vel liberis, parentibus secundas nuptias contrahentibus, in legitima noceat, s. l. 19. C. de

*C. de donat. ante Nupt. j. l. 8. C. de In-
off. test. Carpz. P. 2. C. 43. d. 18.*

IV. Dividuntur *Pacta dotalia* in *simplicia* & *mixta*; *Simplicia* sunt, quæ per modum contractus sunt, & vel de parte, vel universitate bonorum disponunt tempore solutionis, licet in diem mortis dilato Carpzov. d. l. d. 1. § 6. *Mixta* dicuntur, quæ præter dotem dotique æstima de futura successione per modum ultimæ voluntatis agunt. *Simplicia* duos, *Mixta* vero quinque testes ad sui validitatem requirunt, si fiant extrajudicialiter. l. f. C. de donat. mort. Causa nam pacta tam per Conjuges quam eorum Parentes Carpz. d. Const. 43. Moll. ad eund. n. 4. etiam judici soli Carpz. part. 3. C. 2. d. 7. judicialiter insinuata testes nullos desiderant; quia superfluum est privatum testimonium, cum publica monumenta adsunt. l. 31. C. de donat. j. l. 19. C. de Testam. P. 2. Const. 43. Et ibique Carpzov. d. 3. Cæterum *pacta dotalia*, quæ *simplicia* vocantur, si quingentorum solidorum quantitatem transcedunt, judici insinuanda sunt, à parte viri non mulieris, alias, quatenus utilitatem viri concernunt,

nulla redduntur. N. 127. c. 2. Habn. ad
Wesemb. b. t. n. 4. Verb. sanc.

V. *Pacta totalia pariunt obligationem, & actionem; & quidem uxori & per virilem sexum ascendentibus, siue promissa siue data sit dos* *§. Bach. V. 1. D. 6. 1b. 2. l. d. tribuitur actio ex stipulatu, quandoquidem, etiamsi facta non sit, re ipsa subsequuta esse stipulatio intelligitur. l. un. pr. & §. 1. C. de R. V. A. extraneis verò, quoties expressa stipulatio adjecta, actio ex stipulatu, d. l. un. §. 13. quoties adjecta non est, actio præscriptis verbis, §. l. 6. C. de Fur. dot. j. l. un. §. 13. C. d. R. V. A. competit.*

VI. *Tolluntur pacta totalia per modum contractus celebrata partibus utriusque dissensu. §. l. 58. ff. de pact. per modum ultimæ voluntatis condita alterutrius voluntate. §. l. 4. ff. de adim. vel transf. leg. Wiss. ad. w. b. t. th. 24. Utraque vero, nulla liberorum facta mentione, per liberos supervenientes. §. l. 7. ff. de hon. damnat. j. l. 7. ff. de lib. vel posth. her. Carpz. ad d. Const. 43. d. 13.*

TIT. VI.

*Soluta matrimonio dos quem-
admodum petatur.*

L. 24. ff. T. 3.

Dotis dominium sic transferri so-
let in maritum, ut sit revocabile l. 9.
C. d. R. V. l. 30. C. de Jure dot. Qua igi-
tur actione dos data ab ipso repeti
possit, hoc loco recensendum est.

I. Ad repetendam dotem præci-
puè comparata est *Actio ex stipulatu*
quæ est actio personalis rei persecu-
toria, bonæ fidei l. un. §. 2. C. d. d. R.
V. A. §. 29 l. de Act daturque soluto
matrimonio ei, qui jus repetendi do-
tem habet adversus eum, qui dotem
reddere tenetur ad hoc ut vel dotem
salvam, vel ejus æstimationem resti-
tuat.

II. *Nascitur hæc actio è stipu-
latione vera vel ficta d. l. un. §. 13.*
& locum habet soluto matrimonio :
nam eo constante dos uxori non de-
bet refundi sine legitima causa l. un.
C. si dos const. mar. sol. qualis est,
e. gr. inopia mariti B. l. 29. C. de Jur.
dot.

dot. & necessitas alendi parentem §. l. 73. §. 1. ff. de Jur. dot. *VViff. h. t. ab. 16.*

III. *Actionem hanc ex stipulatu instituit, qui jus repetendi dotem habet, id quod pro casuum diversitate competit vel patri vel uxori soli, vel utrique vel extraneo, vel eorum hæredibus. Pater solus expetit dotem profectitiam divortio, nulla rationabili causa existente, ab uxore facto, N. 22. §. 19. item mortua in matrimonio filia, siue hæc in potestate patris tempore mortis fuerit, siue non l. 4. C. de solut. mat. l. 5. ff. de divort. l. 6. ff. de Jur. dot. l. 59. ff. h. t. nec interest utrum liberi è filia superstites, nec ne §. l. 48. ff. l. 12. l. 26. §. ff. de Pact. dot. quod posterius quamvis Juri Civili conveniat. Bach. V. 2. D. 7. th. 11. l. c. usu tamen fori contrarium esse receptum docent. Thesaurus Dec. 190. Oldendorp. Class. 4. act. 26. f. Magnif. Auth. S. l. C. Ex. 30. th. 49 Hahn ad VVesemb. h. t. n. 3. Sola uxor dotem repetit profectitiam si vel emancipata est, vel pater decessit §. l. 71. ff. de Evict. l. un. §. 11 C. de R. V. A. adventitiam vero, quando extraneus nec stipulationem nec pactum de reddenda dote interposuit. d. l. un. §. 13. nulla*

nulla distinctione adhibita, utrum
 morte, an vero divortio culpa mariti
 accidente solutum sit matrimonium.
 Utrique i. e. & patri & uxori ejus fi-
 liae jus repetendae dotis datur, cum
 dos est profectitia, filiaque in pote-
 state patris constituta. l. 2. §. 1. ff. b.
 l. 28. ff. de Fur. dot. Extraneus (sic
 verò appellatur omnis, qui non est pa-
 rens virilis sexus, & in potestate dota-
 tam personam non habet. d. l. un. §. 13. f.)
 actionem hanc ex stipulatu instituit,
 quando expressim sibi dotem reddi est
 stipulatus. d. §. Recensitum jus inten-
 tandi hanc actionem jure hæreditario
 ad hæreses transit. d. l. §. 6. l. 29. ff.
 O. & A. præterquam quod eo casu,
 quo & patri & filiae jus repetendi do-
 tem profecticiam competere dixi,
 Patre etiam post litem contestatam
 decedente, dos omnimodo ad mu-
 lierem pertinet. d. l. un. §. 11. & 14.
 C. de R. U. A.

IV. Conceditur actio ex stipu-
 latu adversus eum, qui dotem resti-
 tuere tenetur, videlicet maritum,
 qui sui juris est, sive ipsi, sive alii ejus
 voluntate data sit dos, item adver-
 sus, socerum, in cujus potestate mari-
 tus est, sive socero, sive marito illius
 jussu vel non jussu soluta sit, l. 22. §.

12. ff. *solut. matr.* nec non adversus soceri maritique hæredes. d. §. 12. l. 46. ff. *h. etiam hscum.* l. 2. C. *h.*

V. *Tendit hæc actio principaliter ad restitutionem dotis*, quando res dotales inæstimatæ vel æstimatæ tantum taxationis gratia translatae sunt §. l. 21. C. *de Jur. dot.* ad restitutionem æstimationis verò quoties æstimatione venditionis ergo facta maritus pretii debitor effectus est. l. 5. C. *ead.* Minus principaliter actione hac petitur à marito præstatio doli, latae & levis culpæ. l. 17. ff. *de Jur. dot.* nec non fructuum pro rata communicatione l. n. ff. 6. *solut. matr.* J. r. Sax. autem solus maritus percipit fructus, postquam agri culti rastroisque subacti sunt *Land Recht*, l. 3. a. 76. *Carpz.* p. 3. C. 32 d. 6.

VI. *Effectus hujus actionis est restitutio dotis*, quæ in re immobili statim, in re mobili intra annum spatium fieri debet l. 1. §. 7. C. *d. R. V. A.* Qui effectus vel pro parte vel in solidum impeditur. Pro parte propter beneficium competentiae personæ, quod ob reverentiam marito tributum est, ita ut huic renunciari non possit. l. 12 l. 13 l. 14, §. 1. ff. *h. non verò illius hæredibus.* d. l. 12. exceptis

ptis filiis. l. 8. eod. Restitutio in solidum impeditur (1) propter malitiosum uxoris divortium. l. 38. ff. b. & adulterium N. 117. c. 8. (2) Propter interitum rei dotalis venditionis gratia non æstimata sine culpa mariti accidentem. l. 24. ff. b. Carpz. P. 2. C 4. d. 19. 20. 21.

TIT. VII.

Ad Municipalem & de Incolis.

Statu libertatis & familiæ per. Ad. L. 1. T 3. penso ad statum Civitatis ducimur, aph. 1. cujus laudabiliter dirigendi ergo ius municipale inventum. l. 35. ff. b, & municipale à Romanis non rarò reliquum est. b. l. 37 ff. de reb. auct. iud. Wiff. C. ad. l. d. V. S. d. 7. ch. 10. id quod consistit primo in personis. Tit. 1. 2 3. Secundo in Muneribus & honoribus obeundis T. 4. 5. 6. 7. Tertio in rebus & pecuniis municipalibus T. 8. Quarto in decretis ob ordine faciendis T. 9. Quintò in operibus publ. T. 10. Sexto in Jure Nundinarum. Tit. 11. & censuum. T. 15.

I. Personæ de quibus ius municipale disponit, sunt vel privatae, ut

municipes & incolæ, vel publicæ ut decuriones, de illis hoc. t. r. agitur, de his tit seq. *Municipes* aut cives appellantur, personæ, quæ in municipiis jus Civitatis habent ac suffragiorum, honorum & onerum sunt participes *U. l. 1. §. 1 ff. b. Magnif. Aurb. S. I. C. Ec.* 50. *ib.* 48.

II. Cum verò *jus municipii* vel *per originem* vel *per assumptionem* quæ-
ratur, nata inde est municipum in *originarios* & *voluntarios* distinctio. *Originarii* sunt vel *verè* per Nativitatem, vel *factè* per manumissionem aut adoptionem tales. *l. 1 pr. ff. b.*

III. *Nativitas* filium facit municipem illius Civitatis cujus municipis Pater est *l. 1. §. 2 ff. b.* Is vero qui ex vico ortus est, eam Patriam intelligitur habere, cui Reipublicæ vicus ille respondet. *l. 30. ff. b. 6. Carpz. P. 2. C. 5. d. 1. n. 6. 7.* Matris municipium non sequitur filius, nisi vel spurius sit, vel hoc Privilegiū certæ civitati concessum fuerit. *d. l.* etiam si casu alibi lædatur partus *l. 3. C. de Municip.* Hoc *domicilium nativitatis* Jure Civili mutari non potest. *l. 6. ff. b. l. 4. C. eod.* potest quoad effectus civiles. *U. l. 31. ff. de R. I.*

mutari moribus Gail. l. 2. obs. 36 n. 5. seqq. Hahn. h. num. 4. Franz. l. 1. Res. 16. num. 44. Carpz. Proc. T. 3. art. 1. num. 7 seqq. Lauterb. V. 2. D. 6. de domicilio c. 1. th. 14. Manumissio jus municipii tribuit liberto in loco uno vel pluribus, ubi illud Patronus habet l. 22. l. 27. ff. b. Adoptio jus municipii Patris adoptivi filio adoptivo largitur, ita tamen, ut cum jure municipii, quod ipse à Patre naturali habet, cumuletur l. 15. §. f. l. 17. §. 2. ff. b.

IV. *Municipes Voluntarii sunt per Allectionem s. assumptionem. Allectio est ejus, qui Civis non erat, in numerum civium receptio. Jus recipiendi Civem Senatui Civitatis tributum est v. Er. L. Gebr. d. A. 1609. tit. In Just. Sachen §. Ebenermassen; debet autem in assumptione fieri I. in Conditionem recipiendi inquisitio. Nam jure civitatis donari non solent Hæretici §. l. 4. C. de Hæret. infames, banniti, Judæi, Cives & subditi alieni. A. B. c. 16. incertæ originis (unde origo per literas natalitias probari solet) homines, lenones, usurarii circulatores, &c. Magnif. Auth. S. I. C. h. th. 50. Hahn. ad Wesenb. h. II. Certa pecunie solu-*

tio ; quæ vocatur *das Bürger Geld*,
cujus quantitas plerumque arbitrio
senatus relicta est. (III) *Juramen-*
ti de obsequio & fidelitate *præstatio*,
quæ licet regulariter solennis sit, loco
ejusd. tamen in personis certis hono-
ratis & Clericis alicubi recepta est sti-
pulata manu facta promissio, ut testa-
tur de Civitate Misnensi *Erb L. Geb.*
de A. 53. 57. §. 107. (IV) *Receptio in*
matriculam & *cit. Dd.*

V. *Incola, Einböhner* est, qui in
aliqua Civitate domicilium constitu-
it, atque ad munera publica susti-
nenda obstrictus est, Jure Civitatis
non impetrato *l. 22. §. 2. l. 29. ff. b. l. 5.*
C. de incol. Hic à municipe pluri-
mum differt, & non nisi in gradu re-
missiori Civis appellari potest, quia
suffragiorum & honorum incapax est.
l. 3. C. de incol l. 7. C. eod. §. Eck C. ff.
b. l. §. 8 Constituitur domicilium ani-
mi destinatione cum facto habitatio-
nis conjuncta *l. 20. ff. ad Munic. l. 2. l. 7.*
C. de Incol. idque in duobus locis non-
nunquam haberi potest *l. 27. §. 2. ff.*
b. l. 5. ff. eod. Constituunt domicilium
rationis usu non destituti seu Pater
seu Filius familias *l. 3. l. 4. ff. b. §. plur.*
Magn. Auct. Jurispr. l. 4 t. 5. aph. 3.

VI. *Cives & incolæ* (1) obligantur Domino territoriali in cujus territorio jus Civitatis impetrant aut domicilium constituunt, ad fidelitatem, obedientiam & subjectionem præstandam. (2) Magistratibus loci inferioribus ad reverentiam & obsequium pro jurisdictionis concessæ modo exhibendum. (3) Munera civilia ferre tenentur. *l. 29. l. 22. §. 2. ff. b.* (4) Coram Magistratibus municipalibus in causis ad eorundem Jurisdictionem pertinentibus conveniri possunt. *l. 29. ff. b.* Pro oneribus *fruantur* etiam emolumentis civitati communibus ex Jure Commerciorum, foro, balneo, spectaculis, &c. *l. 27. §. 1. ff. b.* Quanquam *diversa in eo Cibiū & incolarum sit conditio* quod incolæ ad honores & similia non adhibeantur, item Jura commerciorum, pascuorum &c. (v. *Er. L. Geb. d. An. 1612. t. Von. Justiz-Sachen. §. 31.*) plerumque vel dene-gata vel angustis limitibus circumscripta habeant, quibus jus civitatis nacti multo liberius utuntur. *Conf. Lauterb. d. V. 2. D. 6. c. 8. th. 54. 55. seqq.*

VII. *Jus municipii* si adoptionis quæsitum per emancipationem
ex

extinguitur. l. 16. ff. b. Illud vero, quod *Natibitate* vel *assumptione* acquisitum est, item *Jus incolatus* renunciatione bona fide facta. *l. 34 ff. b.* vel *expressa* vel *tacita*, ut actuali voluntatis & habitationis mutatione tollitur, dummodo habitationis mutatio fiat *legitime* secundum statuta Civitatis; ubi enim *Census emigrationis* *Nachsteuer*, *Abzug*, *Abfahrt*, *Abschoß*, receptus est, ibi ille in Civitate, quæ deseritur, pro quantitate statuto vel moribus definita, solvendus est. *Gail. l. 2. O. 29. n. 9.* Item quoties emigratio statuto expresse prohibita est renunciatione regulariter nullum habet effectum. *§. Mes. ad Jus Lübec. l. 1. §. 2. art 2. n. 70.* In dubio tamen statutum ita interpretandum est, ne facultas Juri Civitatis renunciandi ademta censeatur. *§. l. 71. §. 2. ff. de Cond. & dem. Hahn. ad Wesenb. b.*

De Collegiis & Corporibus.

L. 47. ff. t. 22.

Hactenus considerati sunt municipes simpliciter, jam spectandi veniunt quatenus vel sunt in Collegio vel extra collegium. VIII.

IIIX. Collegium est plurium personarum ejusdem potestatis & muneris rerumque ad id pertinentium societas, Principis autoritate firmata *l. 1. ff. de Coll. & Corp. j. l. 85 ff. de V. S. ubi VViff.* Dividuntur Collegia in *licita & illicita*. *Licita* sunt, quæ autoritate Principis sunt confirmata *l. 1. ff. b.* Quod cujuscunque universi Magistratus inferior enim jus confirmandi non habet *Habn. ad VVe-senb. b. 1. verb. Postea Illicita* quæ non confirmata *l. 1. ff. b. l. 3. C. de Hared. Inst.* De licitis loquitur definitio tradita, eaque ad sui constitutionem tres ad minimum personas requirunt *l. 85. ff. de V. S. 6. Ant. Matth. de Crimin. l. 47. t. 15. num. 12.* ad conservationem una persona sufficit *l. 7. s. 2. ff. Quod cuj. unib. Carpzob. P. 2. C. 6. d. 17. num. 4.*

IX. Permissum est Collegiis licitis pacationem, quam velint, sibi ferre, dum ne quid ex publica lege corrumpant *l. f. ff. b.* Hodiè *statuta Collegiorum* confirmanda sunt à Principe & *VVe-bner. Obserb. pract. 6. Zunfft, Innungen, Gilden-Meister.* Solet autem Magistris Collegiorum *den Zunfftmeistern* statutis certa Jurisdictio concedi, quæ in rebus ad
Col-

Collegium pertinentibus utantur
Carpzov. P. 2. Const. 6. d. 9. quæ ta-
 men ad alias causas aut delicta publi-
 ca extendenda non sunt, id. *d. 10. &*
Dec. 285.

XI. Collegium illicitum consti-
 tuentes incidunt in pœnam arbitra-
 riam, aliquando imperatur nuda
 dissolutio concessa pecuniæ commu-
 nis partitione *l. 3. ff. b. quando Cri-*
minis publici rei hant §. l. 2. ff. b. &
ap. Ant. Matth. de Crim. l. 47. t. 15. c. 2.

TIT. VIII.

De Decurionibus & *Filiis eorum.*

L. 50. ff. t. 2.

Juris Municipalis Cap. primum
 personas considerabat, easque vel
 privatas vel publicas, de Privatis a-
 ctum est, progrediendum igitur ad
 publicas, quæ sunt Decuriones.

I. Sunt autem decuriones Personæ,
 quæ in municipiis consilio publico
 vacant, quasi Curia suæ senatores
§. l. 33. l. 41. C. de decur. E Decurionum
 numero legi solebant Duum. Viri
 Consulum personam referentes & de-
 fen-

seniores Civitatum Tribunis plebis
similes. *6. Hill. ad Don. l. 2 c. 21.*
l. c.

II. Decurionum alii sunt Na-
tuitate *l. 31. C. b.* alii Electione. Eli-
gi possunt Filii familias *l. 5. C. b.* etiam
spurii & incestuosi vitæ honestæ, ita
tamen ut his Competitor legitime na-
tus præferatur *l. 3. §. 2. l. 6. ff. b.* item
illiterati *l. 6. C. b.* non v. minores
viginti quinque annis, nisi ex iusta
causa, qui electi suffragium in Curia
non ferunt, *l. 8. ff. de Mun. l. 6. §. 1. ff.*
b. neque relegati *l. 15. ff. ad munic.* aut
Criminum Capitalium rei *l. 17. §. 12.*
ff. eod.

III. Decurionum munus est
Rempub. administrare *l. 8. ff. de mu-*
ner. Præcepta Præsidum exequi *l. 47.*
C. b. pecuniam publicam tractare *l.*
2. §. 1. ff. ad Munic. exigere tributa
l. 17. §. 7. ff. eod. Ad hunc decuriona-
tum cives etiam inviti olim magno
cum rigore compellebantur *l. 51. C. b.*
l. un. C. si Curial. vel civ. l. 1. ff. b. Ho-
die cum detrectatoribus Magistratu-
um & senatoriæ dignitatis mitius agi
solet, jam poena amittendæ habitatio-
nis in Urbe, jam carceris, jam pecu-
niaria dictata *6. Hahn. ad VVesenb. b.*
l. n. 2.

IV. *Decuriones* propter privilegium concessum torturæ non subiciuntur, fustibus non castigantur, in metallum non damnantur, quod jus etiam ad filios transit, idemque in eo, qui desit esse decurio, obtinet *l. f. l. 2. §. 2. ff. h. id quod hodie ad Magistratus*, qui legitimè deposuerunt dignitatem, applicant, his enim ordinem immunitatemque conservari volunt *Dd. l. in d. l. ff.* Præterea facultatibus lapsi decuriones è publico aluntur *l. 8. ff. eod.*

V. *Ab his Decurionibus* frequens ducitur argumentum ad Magistratus & senatores Civitatum Provincialium *Rathmänner oder Rathsherrn*, modo nulla diversitatis ratio appareat. Senatores autem Civitatum vel Imperialium vel amplissimè privilegiatarum longè potioris sunt conditionis. Sed liceat, utilitate summa monente, potiora, quæ circa Magistratus municipalis Conditionem & privilegia hodie observari solent, inprimis è prælaudato *Hahnio ad Wesenb. h. t. num. 5.* referre. Ubi præsupponitur Magistratum hunc inferiorem secundum formam receptam homagium præstitisse domino territorii suscepto ab eod. *Regimine 6. c.*

13. X. de Maj. & Obed. Civitatis-
que jura à Domino territoriali esse
confirmata. Quo præmissis plerum-
que Civitates habent Jura sequentia.
Et quidem circa res humani juris.
(1) jus exigendi juramentum obsequii
à Civibus, formulam Lipsiæ usitatam
vid. apud. Ziegl. d. Jur. Maj. l. 1. C. 29.
thes. 15. (2) Jus mixtum Imperium
exercendi & l. 26. ff. ad Munic. j. l. f. de
Off. ej. cui mand. & Ziegl. ad Lancell.
l. 3. c. 1. §. 10. verb. *vel superioris* (3) Jus
braxandi & l. 3. C. de Commenc. & merc.
adeo ut singulis Civitatibus Jure Sa-
xon. fundatum de Jure privilegium
competere, ne infra milliare circum
circa vinum vel cerevisia extranea
venalis habeantur, & ne fiant hujus-
modi decoctiones, asserat Ziegl. de jur.
Maj l. 1. c. 43. th. 8. (4) Asservatio-
nem armorum ad defendendos limi-
tes. Freyschiessen. Conf. Ziegl. de Tr.
l. 1. C. 33. Th. 32. (5) Jus metata &
in hospitationes distribuendi. l. 3. C.
metat. (6) Jus tacitæ hypothecæ
in bonis administratorum. l. f. C. Quo
quisque Ord. Berlich P. I. Concl 67.
num 41. & seq. (7) Jus archivi. N. 15.
c. 5. & actorum conficiendorum. l. f. C.
Magist. munic. quo refertur jus atte-
stau-

standi de actibus voluntariæ Juris-
 dictionis. *l. 31. C. de donat.* (8) Jus in-
 dicendi collectas forenses *Stand-*
oder Marckgeld, quia forum est uni-
 versitatis it. colligendi distribuendi-
 que collectas & accisas. (9) Jus Si-
 gillorum. (10) Jus fervandi claves
 portarum. (11) Jus dandi Tutores
 quod Jure Civ. sub distinctione com-
 petebat. §. 5. *I. de Attil. Tut. ubi Vinn.*
 Jure moderno indistinctè concessum
 est *Recess. Imp. de A. 1577 rubr. Von Pu-*
pillen oder Minderjährigen. Schulz.
Syn. Inst. imp. t. de Attil. Tut. lit. a. (12)
 Jus prælationis inter chirographarios
 ratione Crediti *l. 38. §. 1. ff. de reb.*
auct. jud. poss. ratione tributi in pri-
ma Classe collocantur. Carpzov. P. 1.
C. 28. d. 47. Richter. de Jure & Priv.
Cred. cap. 2. membr. 5. n. 1. Berl. P. 1.
Concl. 64. n. 164. (13) Jus mittendi
 deputatos *Brautlach. Epit. Jurispr.*
publ. l. 4. c. 3. n. 6. de Jure Civ.
§. 1. l. 4. §. 5. ff. de legat. Civita-
tes liberæ legatos mittunt Brautl.
c. l. (14) Jus tuendi & Curandi, non
 instituendi Collegia. *l. 1. ff. Quod cu-*
jusque univers. (15) Jus creandi
 Magistratum è suo corpore aliquan-
 do illimitatum aliquando limitatum,
 (16) Im-

(16) Immunitatem à servitiis, *bon den Frohndiensten*, (17) Jus habendi inspiciendique pondera & mensuras, l. 9. C. de aefens. Cib. l. 9. de susceptoribus l. 10. Ziegl. d. Tr. l. 1. c. 45. th. 12. (18) Jus habendi arcam communem l. 1. §. 1. ff. Quod cujusque unib. Circa res divini juris habent Magistratus municipales plerumque (1) Jus exigendi impensas ad restorationem Templorum & constituendi Provisores. (2) Jus erigendi Scholas, salvo tamen Episcopali Jure. §. Ziegl. d. Tr. l. 1. c. 23. th. 3. (3) Jus pro mendicis colligendi eleemosinas, quas etiam ob necessitatem Reipubl. certo modo imperari posse tradit Franz. l. 2. Resp. 7. n. 28.

De Albo scribendo.

L. 50. ff. t. 3.

VI. Decurionum nomina in albo s. tabula olim scribebantur eo ordine, quo Lex municipalis præcipiebat. Lege cessante habebatur dignitatis ratio, in qua major minori & inter pares antiquissimus præferebatur. Nullo ordine functi locabantur prout quisque eorum in ordinem venerat. Idem ordo in sententiis ferendis spectabatur. l. 1. pr. & §. 1. ff. de Ho-

die totum regimen Senatorium in Consules & Senatores in specie distinguitur. Consulū numerus pro amplitudine & more Civitatis plerumque binarius, vel ternarius, vel quaternarius est, è quibus præfertur Regens sive verbi potens *der regierende, der Worthabende Bürgermeister*, qui consultanda proponit, vota colligit, decreta publicat &c. Administratio Reipubl. suprema & inspectio ad Consules pertinet, reliquis functionibus ordini Senatorum relictis, è quibus vel seniores, vel ratione officii potiores alios antecedunt. Distinguntur autem à diversis, quibus præfunt, officiis, hinc alii sunt *Richt - Herren*, alii *Schoß - Herren*, alii *Steuer - Herren*, *vid. Hahn. ad Wesenb. h. t.* Et hæc & speciliora à facile cujuslibet Reip. colligenda sunt.

De Senatoribus.

L. 1. ff. t. 9.

De Senatorum ordine in municipiis hætenus. Restat ut Senatores Romanos non relinquamus intactos.

VII. Senatoris nomen est nomen Ordinis, qui Equestri & Plebejo solet

solet opponi, §. l. 10. C. de Nupt. Hildebrand. in Antiq. Rom. Verb. Ordo. Hoc sensu Senator dici potest, qui legitime ab eo, qui jus legendi habeat, ad summum ordinem evectus est consilii publici gratia. Successu temporis autem senatoria dignitas etiam sine lectione parata & e potestate sententiam dicendi in senatu æstimata est l. f. §. f. ff. b. j. N. 62. quod pluribus tradit Frantz. C. ff. b. t. n. 13. seqq.

VIII. Senatorii ordinis dignitas erat amplissima, quæ per maritos ad uxores transibat l. 8. ff. b. Gail. d. Pac. Publ. l. 1. c. 6. n. 11. maritisque vita functis apud viduas permanebat, usque dum aliis nuberent viris l. f. ff. b. l. 10. C. de nupt. unde uxores hodieque beneficiis dignitati maritorum, non officio, adhaerentibus gaudent. e. g. Ministri Ecclesiæ vidua dignitate mariti, qui mortuus est, fruitur, non verò jure petit gratuitam in domo Ecclesiasticâ habitationem, quæ marito defuncto intuitu officii concessa erat Carpz. P. 4. C. 31. d. 11.

IX. Liberi Senatorum Patris dignitate coruscabant, etiamsi essent. Parente nondum in Senatoria dignitate constituto, nati l. 5. ff. b.

quod hodie ad Liberos Nobilitatorum
ante nobilitatem quæsitam natos ;
item liberos Magistri opificis , Mei-
ster Kinder , antequam Pater fieret
Magister procreatus, applicant. Hahn.
ad VVesemb. h. t. Verb. Liberis , Carpz.
P. 2. C. 10. d. 31. Dignitatem hanc li-
beri non amittebant Patre senatu mo-
to, dummodo antea missam dignita-
tem concepti essent l. 7. §. 1. ff. b. t. at-
que ita statutis Collegii gaudent Opi-
ficum aut Mercatorum liberi, licet pa-
ter indignum se Collegio reddiderit.
Carpzob. Dec. 298. Senatores Romani
Senatu movebantur ob turpitudinem
l. 2. ff. b. proinde nec hodiè injustum
censebitur Senatu quenquam ob stu-
prum vel fornicationem moveri.
Carpz. P. 1. Dec. 17.

TIT. IX.

De Muneribus & Ho- noribus.

L. 50. ff. t. 4.

Juris Municipalis Cap. II. est de
Muneribus & honoribus.

I. Munus h. l. est administratio
Reipub. sine dignitatis gradu l. 14.

§. 1.

§. 1. ff. b. *VViss. ad π. b. t. 1b.* 16. idque distinguitur in *Personale*, *Patrimoniale* & *mixtum* l. 18. pr. ff. b. *Munus personale est*, quod animi provisione & corporalis laboris intentione sine aliquo gerentis detrimento expeditur l. 1. §. 3. l. 18. §. 1. ff. b. & quia vel directo vel demum per consequentiam publicam utilitatem respicit, in *privatum* & *publicum* dispescitur. *Publicum* est, quod directo ob utilitatem publicam iungitur d. l. 14. §. 1. ut *Quæstura in Civitate* l. 18. §. 2. ff. b. *Privatum* quod directo ad utilitatem privatam imponitur, ut *Tutela*, *Cura* d. l. 18. §. 1. j. l. 1. §. f. ff. eod. Præterea distinguitur *munus personale* in *prestans* & *sordidum*. §. l. 7. C. de SS. Eccl. l. 12. C. de Excus. mun. *Prestans* est, quod magis animi, quam corporis ministerio perficitur l. 18. ff. 2. ff. b. e. g. *Kalendarii curatio* *Sordidum* est quod magis corporis quam animi labore expeditur e. g. *Excubias agere*.

II. *Munus Patrimoniale* est, quod sumtibus patrimonii & damnis administrantis expeditur. l. 18. §. 18. l. 1. §. 3. ff. b. idque est *vel merè*, *vel quodammodo reale*. *Merè reale*, quod simpliciter rebus imponitur,

nullo ad personas habito respectu e. g. viarum munitio l. 14. §. 2. ff. b. t. Quodammodo reale est, quod personis propter res indicitur l. 6. §. f. ff. b. l. 18. §. 12. ff. b. ut collectæ v. Brunnem. Repet. VVes. b. t. q. 7. deinde Munus Patrimoniale dividitur in ordinarium & extraordinarium. §. l. f. C. de Mun. Patrim. Ordinarium est, quod à lege propter utilitatem vel necessitatem ordinariam indicitur. Extraordinarium verò, quod per Magistratum ex improvviso propter utilitatem, vel necessitatem extraordinariam injungitur l. 8. §. 3. ff. de Vacat. & excus. mun. l. 1. C. eod. §. Franz l. 1. R. 20. n. 29.

III. Munus mixtum est, quod & personali opera & patrimonii sumptibus præstatur. l. 18. §. 26. ff. b. e. g. Exactio tributorum d. §.

IV. Munera personalia etiam à Magistratu inferiore imponuntur §. l. 6. §. 2. ff. d. Tutel. l. 9. ff. de Vacat. vel exc. Munera patrimonialia verò ab eo, qui Majestatis jure gaudet §. l. 8. C. de Excus. mun. l. an. C. de Superindict. item à Principibus Jure superioritatis territorialis, non verò à Magistratibus inferioribus, nisi vel summa necessitas

hoc exigat vel singulorum consensus
id approbet. *Ziegl. de Jure Maj. l. 1.
t. 2. th. 17. 20 Eck. h. t. §. 11.*

V. *Munera personalia* non nisi
civibus & incolis regulariter impo-
nuntur. *l. 3. C. de incol. l. 1. §. f. ff. de
Tut. & Cur. dat. Franz. l. 1. Res. 17.
num. 5. Munera patrimonialia mere
realia etiam forenses onerant. l. 18.
§ 22. ff. h. l. 6. §. 4. l. 5. ff. h. quodammodo
realia tantum municipales & incolas
l. 6. §. 5. ff. h. nisi consuetudine
aliud receptum sit. §. Gail. l. 2. Obs.
63. n. 12. & Obs. præc.*

VI. *Defertur Munus secundum
proportionem Geometricam. l. 14. §. 3.
ff. h. quod quomodo defendi possit
novissimè tradit. Ziegl. de Jur. Maj. l. 2.
c. 3. th. 24. seqq. pro eodem verò pe-
cuniæ præstatio regulariter non ad-
mittitur. l. 16. pr. & §. 1. ff. h. j. Ma-
gnif. Auth. h. t. th. 69.*

VII. *Honor est administratio
Reipubl. cum dignitatis gradu. l. 14.
pr. ff. h. In honore distribuendo Geo-
metrica proportio attendenda est.
d. l. §. 3. æqualitatis servandæ gra-
tia. l. f. C. Quemadm. Civ. mun. ind.
Deferendi sunt honores gradatim
l. 1. ff. h. nisi aliud sit cautum lege mu-
nicipali, quæ sub conditione, si per-*

sonæ sunt idoneæ, intelligenda est.
d. l. 1. §. 1. Rationis autem non est, ut ma-
joribus honoribus functi ad minores
devocentur. l. 2. C. quemad. Civ. mun.

TIT. X.

De Vacatione & Excusa- *tione Munerum.*

L. 50. ff. t. 5.

De Jure Immunitatis.

t. 6. d. lib.

Civis excusare se potest à munere, quod deferitur, si vacationem vel immunitatem habeat. Quæ verba, vacatio & immunitas, cum synonymicè adhibeantur à Callistrato iii. l. 5. §. 1. 7. ff. d. *Jure immun.* titulos hos conjungere placuit.

I. *Excusatio* in actu spectata est allegatio justæ causæ ob quam à civili quis munere liberetur. §. l. 1. pr. & §. f. ff. de *vacat. vel. excusat.* Hæc ob vacationem aut immunitatem locum habet, & statim alleganda est. l. 13. §. f. ff. eod. l. 18. ff. de *V. S.* Alias vacationem in specie dicitur habere is, cui certum tempus quietis causa ob honorem aut munus publicum, quod gessit, concessum est, ut negotia propriacurare possit, e. g. is qui Reipubl. causa

causa abfuit reversus habet à novis tutelis anni vacationem §. 2. l. de Excusat. Tut. j. l. 4. ff. de Vacat. vel exc. Hahn. ad VVesenb. b. t. n. 2. Est igitur *immunitas* specialiter accepta perpetua ; *Vacatio* autem temporalis l. 1. §. ff. b. l. 12. ff. de Vacat.

II. *Acquiri potest immunitas* (1) Principis imponentis privilegio speciali l. 11. ff. de Vacat. à muneribus personalibus patrimonialibus & mixtis. §. L. un. C. de his qui à Princ. Vac. accep. j. l. 35. ff. de R. 7. dummodo privilegium sit justum, i. e. in aliorum civium iniquum non vergat præjudicium. Ziegl. de Fur. Maj. l. 2. c. 2. th. 43. j. in Hahn. ad VVesenb. tit. de jure immun. Non civitatis municipalis indultu, nisi vel qualitatibus muneris id permittat, vel civitati ut toti aggregato impositum sit à Principe munus Ziegl. c. l. th. 60. vel ex amplitudine Privilegiorum hæc potestas promanet. §. l. 1. C. de decret. decur. sub immun. l. 1. C. de Oper. publ. (2) Acquiritur immunitas consuetudine §. l. 1. C. de Exc. & translat. mil. ann. (3) Pæcto cum imponente compensativo. (4) Prescriptione immemoriali §. l. 7. C. de Fund.

Fund. rei priv. L. XI. Ziegl. c. l. t. b. § 2.
Hahn. ad VVes. b.

III. Data est aliis à Personalibus, aliis à patrimonialibus muneribus immunitas. *Immunitas* autem à muneribus personalibus competit aut ob conditionem personarum, aut legis concessionem. Ob conditionem personarum tribuit immunitatem (1) *Ætas* non tantum *senilis*, propter *severitatis* venerationem l. 3. l. 5. ff. de *Jure imm.* (in *decurionatu* autem annus LV, l. 11. de *Decur.* in aliis muneribus LXX. determinatus est. l. 2. §. 1. ff. de *Vacat.* quod non obtinet in honoribus d. l.) sed etiam *minorennis*, id quod in honore deferendo quoque attenditur l. 8. ff. de *muner.* (2) *Sexus* in *foeminis* l. 3. ff. §. 3. *cod.* nisi qualitas muneris sit talis, ut illius is *sexus* sit capax. l. un. C. de *mul. in quo loc.* l. 5. C. de *his qui num. lib.* (3) *Morbis*, qui hominem muneris perferendo reddit imparem l. 2. 7. ff. de *Vacat. c. 1. C.* Qui morbo se exc. (4) *Dignitas*: nam honorem sustinenti manus imponi non potest. §. 1. ff. de *muner.*

IV. Ob legis concessionem immunitate à muneribus personalibus nonnulli fruuntur iusta ex causâ l.

un. C. de his, qui a Princ. Vac. & quidem (1) Clerici. l. 2. l. 6. C. de Episc. & Cler. Carpz. Jurispr. Consist. l. 2. c. 19. d. 308. n. 2. item de Coniuge liberisque clericorum sentiendum d. l. 2. §. f. (2) Professores cujuslibet Facultatis & Doctores Legum cum Uxoribus & filiis. l. 6. C. de Prof. & Med. (3) Senatores. l. 4. C. de dign. Aliique in maximo dignitatis culmine constituti. §. l. 12. C. de Excus. mun. (4) Milites actu militantes. l. 3. §. 1. ff. de mun. & Veteran. l. 7. ff. de. Vac. & exc. l. 5. ff. de Veteran. (5) Parentes quinque liberorum. l. 3. §. 6. l. 4. ff. de mun. quod ad honores non pertinet. l. 2. §. 1. ff. de Vacat. bel. exc.

V. A. muneribus Patrimonialibus regulariter nulla immunitas est. l. 10. ff. de Vacat. Sunt vero per exceptionem immunes (1) Clerici in bonis Ecclesiae quæ possident, ut domibus Parochialibus &c. §. l. 1. C. de Episc. & Cler. c. 1. X. de imm. Eccl. c. 1. X. de Cens. & exact. Carpz. dict. d. 308. ubi præjud. non in propriis Ziegl. de Jure Maj. l. 2. C. 2. tb. 20. 21. ubi præjud. j. in l. 7. C. de SS. Eccles. (2) Milites & Veterani à certis. l. 18. §. 29. ff. de mun.

§. bon. l. 10. §. 2. ff. de Vac. vel. exc.
non tamen omnibus. l. 11. ff. eod. l. 18.
§. 23. 24 eod. l. 7. ff. de Vac. §. Ziegl.
d. Tr. ib. 41. Non sunt immunes pa-
rentes siue duodecim siue sedecim li-
beros habeant. l. 5. C. de mun. Patr.
l. 6. §. 4. ff. de mun. Ziegl. d. Tr. l. 2.
§. 2. ib. 42. ubi non aliud usu obser-
vatum esse meminit. (3) Professores
omnes & Doctores Legum a munere
hospitum recipiendorum. l. f. §. f. ff.
de mun. l. 6. C. de Prof. & Med. l. 3.
l. 6. C. de Mun. patrim. Angariarum
præstatio etiam liberalium artium
Professoribus remissa est. l. 10. §. 2. ff.
de Vac. j. l. 11. C. de Prof. & Med. Ho-
die Professores plerumque Universita-
tis ædificia à tributis immunia inha-
bitant, propria vero sibi comparantes
instar Clericorum immunitatem non
habere videntur, licet ea præter hos
etiam Doctores diligenter docentes
ex æquitate donandi sint secundum
Ziegl. c. l. thes. 38. seqq. (4) Inopes qua-
tenus tales, onera patrimonii ipsa non
habendi necessitate non sustinent.
L. 4. §. 2. ff. de Mun. & bon. l. 10. §. 3.
ff. de Vac. & exc. (5) Vasalli, quia
servitia feudorum nomine præstant.
Carpz. l. 4. R. 71. j. Er. L. Gebr. d. Ann.
1661, t. Kammer und Rent-Sachen. §. 4.

VI. *Tribuitur immunitas vel personis vel rebus. Personis vel veris vel fictis.* Personis veris concessa cum iisdem petit. *l. 1. §. 1. ff. de Fur. imm. j. l. 68 ff. d. R. l. nisi concessa sit eo jure, ut ad posteros transmitteretur, quo casu in perpetuum durat. l. 4. ff. eod. ad eos tamen, qui ex fecminis nati sunt, non pertinet. l. 1. §. f. ff. eod.* Personis fictis e. gr. Collegis, datae immunitates perpetuae sunt. *§. l. 6. ff. de Ann. vel menst. leg. j. l. 7. §. f. ff.* Quodcunque univers. *Rebus* indulta immunitas nunquam extinguitur. *l. 3. §. 1. ff. de Cons.*

VII. Denique qualescunque concessae sint *immunitates ab oneribus extraordinariis*, quae necessitate Reipublicae singulari urgente indicuntur, non excusant. *l. 1. C. de quib. mun. l. 1. C. ut nem. lic. in emt. Carpzov. l. 4. Resp. 75.* nisi concessione immunitatis onera haec extraordinaria specialiter sint comprehensa ut testatur *praejudicium ap. Ziegl. de Fur. Maj. l. 2. c. 2. ib. 61.*

De Legationibus.

L. 50. ff. 7.

VIII. Muneribus personalibus ac-
sensetur *Legatio*. l. 1. § 2. ff. de Mun.
& bon. quæ est munus publicum. d. l.
4. §. 5. ff. h. quo quis ad Reipubl. ne-
gotia curanda mandato instruitur &
peregre ablegatur.

IV. Legatus mittitur ab eo, qui
Jus Legationis habet, quod olim
quidem Civitatibus etiam municipa-
libus attributum erat. l. 1. ff. h. Ho-
diè verò ad regalia refertur muni-
cipiis à Jure Legatum mittendi ex-
clusis. Unde Personæ ab his de le-
gatz Procuratorum instar sunt & Syn-
dicorum Deputatorumque nomine
venire solent. v. Lampad. de Rep. Rom.
Germ. P. 3. cap. 20. num. 1. Magnif.
Ziegl. in sæpè laudato Tr. de Jur. Maj.
l. 1. c. 37. th. 2.

X. Mittuntur personæ idoneæ,
quæ postulare pro aliis queunt. l. 4.
§. 1. ff. h. numero ternario non plu-
res. d. l. §. f. eo, qui in curiam lecti
sunt, ordine. d. l. §. 5. (quæ duo po-
strema in legatis modernis non at-
tendi tradit. Ziegl. c. 1 th. 3.) etiam in-
viti. d. l. Non autem Reipubl. debito-
res. l. 4. ff. h.

XI. *Jure Civili* Legatus etiam à subdito ad imperantem mittitur §. l. 18. §. 12. ff. de Mun. Hodie à pari ad parem Ziegl. c. l. *Jure Civ.* Vicarium dare filium poterat l. 4. §. ff. h. Hodie non potest. id.

XII. *Legationis formale* constituent *Instructiones* seu literæ *Credenciales* *Credenz Schreiben*, quæ sunt vel *indefinitæ* vel *definitæ*, prout vel ex mittentis voluntate, vel negotii qualitate potestas Legati circumscripta est. §. Kirchn. de Legat. c. 7. *Officium Legati* est, ut mandatum exequendo commoda publica diligenter curet §. l. 14. ff. h. nec ante perfectam legationem negotii vel privatis rebus se obstringat l. 12. ff. h. siue propriis siue alienis l. 8. §. 2. ff. h.

XIII. Habent autem *Legati* quoque *privilegio*, vi quorum (1) sunt sancti & inviolabiles *Jure Gentium*, quod de iis intelligendum, qui mittuntur ab his, qui Summi Imperii sunt inter se compotes §. l. 17. ff. h. Grot. de I. B. & P. l. 2. c. 18. num. 1. seqq. (2) Jus habent sumtus legationi impensos repetendi l. 2. §. f. ff. h. (non tamen Respublica mortuo Legato sumtus proficiscenti datos recuperare

cuperat l. i. §. 10. ff. b.) damnique reparationem etiam Legationis tempore postulandi l. 9. ff. b. (3) Vacationem à publico negotio l. 8. ff. b. (4) Immunitatem determinatam à Vectigalibus l. 8. C. de Vectigal. (5) Jure revocandi domum fruuntur non tantum stante legationem, sed etiam si in ipsa legatione contraxerint l. 2. §. 3. 4. ff. de Jud. quod hodie observari tradit Carpz Dec. ill. 78 j. Hill. ad Don. l. 17. c. 14. L. N.

TIT. XI.

De Administratione Rerum ad Civitatem pertinentium.

L. 50. ff. t. 8.

Caput Tertium Juris Municipalis de rebus & pecuniis municipalibus agit, quæ proba administratione conservantur.

I. *Administratio rerum ad Civitatem pertinentium est munus personale.* l. 18. §. 9. ff. de Muner. quod in eo consistit, ut (1) Administratores pecuniam ad certos usus Civitatis destinatam ad alios usus non facile convertant l. 4. l. 4. ff. b. (2)

(2) Agros Reipubl. sine cautione non locent. *l. f. 63. ff. b.* (3) Rationes administrationis secundum fidem acceptatorum & datorum ponant. *l. 2. §. 2. ff. b.* Licet autem Reipublicæ rationes subscriptas & expunctas adversus eum qui administravit intra vicennium, adversus heredem intra decennium retractare. *l. 13. §. 1. ff. de Divers. & temp. presc.* Calculi erroris retractatio verò etiam post decennium aut vicennium admittenda est. *l. 8. ff. b.*

II. Neglecto ab Administratoribus officio datur adversus eos, & quatenus rei persecutoria est, adversus eorum heredes, actio personalis, ad hoc ut ob culpam simplex, ob dolum duplex. *l. 9. §. 4. ff. b.* damni tempore administrationis dati præstent. *l. f. §. 9. ff.* una cum residui usuris. *d. l. f. pr.* non verò usuris usurarum. *l. 2. §. 5. ff. b.* Excell. S66end. ad Eck. b. verb. Regulariter. Pro indiviso constitui administratores singuli in solidum conveniri possunt. *§. l. 3. ff. b.* gaudent tamen beneficio Excussionis. *l. 2. C. Quo quisque ord. conv. de. l. 3. & nonnunquam divisionis. §. Vvis. ad w. b. t. ib. §.*

De Decretis ab ordine faciendis.

L. 50. ff. t. 9.

Juris Municipalis Cap. 4. consistit in decretis ab ordine faciendis.

III. *Decreta sunt Ordinationes Decurionum; quæ in salutem Reip. fiunt. Requiritur autem, ut omnibus vocatis duæ partes Decurionum fuerint præsentes, & ex illis major pars consenserit. l. f. 2. l. ff. b. l. 45. C. de Dec. Poterant vero decreta condere Medici à republ. constituti. l. 1. ff. b. liberaliumque Artium salario. l. 4. §. 2. ff. b. & similibus causis, utilitatem municipii concernentibus. §. l. 5. l. f. ff. b. non autem valebant decreta ambitiosa e. g. si aliquem debitorem dimisissent. l. 4. ff. b. aut contra legem communem facta. §. l. 3. §. 5. ff. de sepulc. viol. obligant Decreta non ignorantes, sed scientes. l. 6. ff. b. Cum his decretis hodie comparantur statuta.*

De Operibus Publicis.

L. 50. ff. t. 10.

Juris municipalis Cap. 5. est de Operibus publicis.

IV. *Opera publica dicuntur, quæ*
ad

ad universitatem pertinent, & publico usui ornatuique ferviunt. *Hæc de nobis vel exstruuntur vel restituntur.* Exstruuntur vel publico vel privato sumtu. Publico sumtu non sine Principis arbitrio *l. 5. C. b.* ita ut non alius quam Principis nomen operi inscribatur. *l. 3. §. f. ff. b.* nisi quis in Crimen læsæ Majestatis incidere velit *l. 10. C. b.* Privato sumtu sine consensu Principis citra æmulationem *l. 3. ff. b. §. Gail. l. 2. Obs. l. 69. n. 18.* licet exstruere opus publicum *d. l. 1. §. C.* & tum operi privato nomen inscribi permittitur. *l. 3. §. f. ff. b.* Opera publica ruinosa laudabiliter restituntur ac restaurantur cujusvis arbitrio & sumtu. *l. 5. l. f. C. b.* ita ut salvis Exstructorum titulis adjici nomen restauratoris debeat *l. 5. §. 1. ff. b.* Cæterum operis publici exstruendi gratia nonnunquam domus privata dirui potest, sed pretio soluto. *l. 9. C. b.*

De Nundinis. L. 50. ff. t. II.

Juris Municipalis Cap. VI. agit.

de Nundinis.

V. *Nundinæ sunt conventus hominum mercandi gratia autoritate pu-*

publica instituti. Dividi solent in *Vulgares & solennes* : *Vulgares* seu *Hebdomadales* die *Wochen-Märckte* instituuntur à quobis *Magistratu municipal* sine Domini superioris consensu *Ziegl. de Jure Maj. l. 1. C. 43 tb. 2.* *Solennes* in duplici sunt differentia : nam *vel sunt solenniores vel minus solennes.* Solenniores ab Imperatore conceduntur *l. 1. ff. b. l. 1. C. b.* auditis tamen prius *Civitatibus vicinis Ziegl. c. l. num. 3. Hahn. ad VVe- senb. h. num. 1.* Minus solennes concedi possunt à *Principibus Imperii. 6. Besold. Thes. Pract. Soc. Messe.*

VI. Hoc Privilegium *Nundinis solennioribus* tributum est, quod illis- dem durantibus neminem è *Merca- toribus* (rectè tamen alios cives *Carp- zov. P. 1. C. 30 d. 24.*) ob privatam (non publicam *l. 3. §. f. ff. de Fer.*) debitum convenire licet *l. un. C. b.* etiamsi de- bitum sit in ipsis *Nundinis* contra- ctum secundum *Jus Sax. Elect. Moll. ad d. C. n. 8. & Carpz. d. 26. Diff. de Jur. Comm. Berl. P. 1. Concl. 77. n. 8. & debi- tor sit de fuga suspectus. Jur. Sax. Elect. Carpz. d. C. d. 25. Diff. Berl. de Jur. comm. c. l. n. 10.*

VII. *Cessat hoc Privilegium* (1) in locis aliis, per quæ merces deportantur teste observantiâ Carpz. d. C. d. 28. Ziegl. c. l. th. 7. Berl d. Concl. num. 9. (2) Quando huic Privilegiò renunciatum est Carpzob. d. C. d. 27. (3) Quando ius Nundinarum amisum 6. l. 1. ff. b. 6. l. f. ff. de Collat. Sed *queritur*, si Mercator Lipsiensis fiat non solvendo Nundinarum tempore, utrum durantibus Nundinis adversus eum in Cancellaria Principis peti possit arrestum nec ne? Hanc quæstionem ab utraque parte discutientem. *vid. Ziegl. sapius laudate Tr. th. 6. 6.*

De Censibus. l. 50. ff. t. 15.

VIII. Juribus municipalibus accensetur Census, qui adhibendus est ad æquam munerum distributionem. *Est autem Census* Descriptio publica personarum & rerum ad eas pertinentium æqualitatis servandæ gratia. 6. l. 2. l. 3. 4. pr. & §. 1. ff. b. Hic *census ut rectè fiat*, opus est (1) Censoris constitutione (2) Bonorum professione. (3) Æstimatione intuitu fructuum l. 4. §. 1. ff. b. (4) Bonarum in Librum Censualem relatione, (5) In bona singulorum muneris

neris distributione & *Magnif. Auctor*
S. J. C. Ex. 50. ib. 87.

IX. Non tantum verò ipsa descriptio bonorum ad æqualem oneris impositionem tendens Census appellatur, sed etiam id, quod à Personis vel è rebus praestatur, census nomine venit & *l. 4. §. 9. ff. h. l. 2. C. sine cens. vel reliq. & Franz l. 1. Reg. 1. n. 3. & describitur*, quod sit pensitatio publica, quæ sit Principe in recognitionem universalis Domini & Reip. tuitionem. Dividitur hic in Censum Capituli & rerum. Ille personis imponitur *l. 3. l. 4. §. 8. ff. h.* diciturque capitatio *l. 9. C. de Agric. & cens.* hic rebus tam mobilibus quam immobilibus *l. 3. l. 5. §. 1. 2. ff. h. & quidem immobilibus in loco rei sitæ l. 4. §. 2. ff. h. Ziegl. de Jur. Maj. l. 2. c. 2. ib. 70* dummodo fructum ferant *l. 4. §. 1. ff. h.* hinc nihil ex ornamentis catenisque solvitur. *Rec. Imp. de A. 1542. §. Doch sollen.* Imponitur etiam census artificibus & negotiationibus & *l. 4. §. 2. 1. ff. h.*

X. Censum hunc solvunt, qui fructus suo jure percipiunt, ut Emphyteutæ. & *l. 2. C. de Annon. & trib. Usufructuarii. l. 7. §. 2. ff. d. Usufr.* & *Carpz. P. 2. C. 40. d. 5. non Condu-*
du.

ductores aut creditores pignus tantum possidentes. *l. 6. C. de pignor. 6. Carpz. P. 3. 16. d. 10.*

TIT. XII.

De Jure Fisci.

L. 49. ff. t. 14.

Ad conservandum Civitatis statum, qui spectatus est hactenus, recte referuntur jura fisci & militaria. *Habn. h. t.*

I. *Fiscus* (qui in legibus etiam ærarium appellatur. §. f. *l. de Usuc. ubi Vinn. l. 2. l. 3. C. de quadrienn. præscript.*) est Patrimonium Reipublicæ res & jura publicæ utilitati peculiari-ter destinata continens, atque necessitatibus publicis inserviens. §. *l. 1. C. de Condict. ex lege 6. Gail. l. 1. Obs. 20.*

II. *Jus Fisci Juri majestatis competit.* §. *l. 2. §. 4. ff. Ne quid in loc. publ. 4. II. f. 56.* Imperatori Romano, Principibus Imperii Jure superioritatis territorialis, nec non liberis Imperii Civitatibus *Instrum. Pac. Mon. c. 8. Vers. Tam in universa- libus & c. Laut. V. 3. D. 13. C. 2. §. 10. seqq.* Non Civitatibus municipali-
bus

bus. l. 1. C. de bon. vac. Schultz. Syn. Inst. l. 3 r. de Success. Fisci. l. h. Licet autem Jur. Sax. Civitatibus superiore Jurisdictionem habentibus Interpretum nonnulli jus fisci tribuant, de certis tamen casibus Jure aut observantia determinatis non de omnibus id intelligendum esse putat. Laut. d. D. §. 6.

III. *Fiscus multa natus est privilegia*, quæ sunt vel judicialia vel extrajudicialia. Ad *Judicialia* refertur (1) Quod fisco non possit opponi Exceptio compensationis, nisi eadem statio quid debeat. l. 1. C. de Compens. & opponens compensationem ex eo capite debitor sit, ex quo permessa est adversus fiscum compensatio e. g. non ex causa tributaria, annonaria &c. §. 6. ff. h. j. l. 3. l. 7. C. de Compens. (2) Quod causæ fiscales etiam feriatis diebus tractentur. l. 5. C. de fer. (3) Quod fiscus à satisfactionis onere immunis sit. l. 2. §. 18 ff. ut legat. vel fideicom. serv. j. l. 2. §. 1. ff. de fund. dot. (4) Quod reum ad edenda pro se instrumenta compellit in causis civilibus, non criminalibus. l. 2. §. 2. ff. h. Berlich. P. 1. Concl. 45. n. 31. seqq. (5) Quod res quomodocunque in Fraudem suam

am alienatas revocare potest. l. 45. ff. b. l. 51. ff. de donat. VViss b. t. tb. 12.
 (6) Quod sententia adversus fiscum lata intra triennium retractari potest. l. un. C. de Sent. advers. Fisc. (7) Quod publico debitori appellatio permessa non est. l. 8. C. Quor appell. non recip.

IV. Privilegia extrajudicialia versantur vel circa conventiones, vel successiones. Circa conventiones (1) A fisco emens stare tenetur locationi à fisco factæ. l. f. ff. b. ubi Barthol. Franz. C. ff. t. Locat. cond. num. 236. (2) Hæreditate à fisco emta non fiscus, sed Emtor Creditoribus hæreditariis respondet. l. 1. l. 2. C. de Hæred. vel act. vend. l. 41. ff. b. (3) Fiscus contrahens cum privato præter tacitam hypothecam in bonis debitoris jus prælationis habet in bonis post contractum initum quasitis l. 18. ff. de Fur. fisc. l. f. C. de privil. fisc. Q. P. Sax. t. 43. §. desgleichen Carpz. P. 1. C. 28. d. 103. Berl. P. 1. Concl. 95. num. 122. Franz. l. 1. Res. 14. n. 21. Richt. d. Jure & priv. Cred. Carpz. 3. Sect. 2. n. 10 Ziegl. de Fur. Maj l. 2. c. 3. tb. 59. De conciliatione obst. l. f. ff. Qui pot. in pign. b. VViss. tb. 10. Hoc privilegium ad pœnas fiscales
 d non

non est extendendum. *l. un. C. de Pen. fisc. l. 37. ff. b. Carpz. c. l. d. 104.* in quibus jus hypothecæ tacitæ de-
 mum à tempore factæ condemnati-
 onis incipit secundum. *O. P. S. c. 43. §. desgleichen. (4)* fiscus condu-
 ctors vectigalium, qui maximos
 fructus sunt consecuti, si postea tan-
 to locari non possint, vectigalia prio-
 ribus pensionibus suscipere compel-
 lit. *l. 18. §. f. ff. b. (5)* Fiscus in Con-
 tractibus evictionis nomine simplum
 tantum præstat, quamvis duplum vel
 triplum pro evictione sit promissum
l. 5. ff. b.

*V. Privilegia fisci circa succes-
 siones* sunt hæc: (1) quod hæredita-
 tem indigno relictam auferre. *l. 1. . b.*
 (2) clam incapaci relictum acqui-
 rit. *l. 13. §. 1. ff. b.* 3) Bona va-
 cantia occupat. *l. 1. C. de bon. vacant.*
 mobilia ubique, immobilia extra
 territorium non sita. *6. Magnif. Auct. S. J. C. Ex. 50. th. 35.* (4) Bo-
 na damnatorum in Criminibus, in
 quibus confiscatio locum habet, capit
6. N. 134. C. fin. l. 8. C. ad L. Jul. Maj. Carpzob. Pract. Crim. P. 3. q. 135. n. 25. seqq.

*XI Fisco res deferri solent per
 denunciationem à personis idoneis
 factam*

factam §. l. 18. §. 1. seqq. h. earumque
dominium ipso jure l. 1. §. 1. ff. b. posses-
sio verò per apprehensionem quæritur
l. 13. ff. d. acq. vel a poss.

*De Publicanis, Vectigalibus &
commisfis. L. 39. ff. T. 4.*

Ad præcipua fisci emolumenta re-
feruntur Vectigalia, quæ a fisco con-
ducere solent publicani. l. 1. §. 1. ff. b.

VII. Publicani sunt reddituum
publicorum vel vectigalium condu-
ctores. l. 1. §. 1. ff. b. l. 12. f. ff. b. ad
quam conductionem inhabiles sunt
filiifamilias l. 3. §. 1. ff. ad SCT. Ma-
ced. item Tutores aut Curatores ra-
tionibus nondum redditis. l. 49. ff.
Locat. Et quidem vi hujus condu-
ctionis publicani non tantum vecti-
galia, sed etiam commissæ capiunt
§. l. 11. C. b. VViss ad π. P. 2 D. 15. t. b. 22.

VIII. Vectigal est redditus, qui
fisco præstatur pro rebus impor-
tandis & exportandis Germ. Zoll.
Jus constituendi augendique vecti-
galia. Jure Civili Imperatori tri-
buitur l. 10. ff. b. in nostro Impe-
rio Imperatori & Electoribus compe-
tit. Lampad. de Rep. Rom. Germ.
P. 3. C. 14. n. 16. Habere vectiga-

lia etiam Civitatis municipales que-
unt Principum indultu ad angustia-
rum suar. in solatia l. 1. l. 2. C. *Vesti-*
galt. nob. inst. j. l. 19. C. h.

IX. *Ad Vestigalium solutionem*
regulariter obstricti sunt omnes l. 7. C.
b. nisi specialiter immunitatem habe-
ant, quâ gaudentes à præstatione Ve-
stigalis, non à professione rerum,
quæ importantur, sunt liberati l. 4.
§. 1. l. 16 §. 3. 9. ff. b. nisi immunitas
sit notaria, quam limitationem in
Praxi receptam esse docet Ziegl. de
Jur. Maj. l. 2 c. 11. ib 2 Sunt au-
tem immunes. (1) Res & personæ
Ecclesiasticæ §. l. 5. C. de SS. Eccl.
c. 4. de cens. 6. (2) Legati cum
temperamento in l. 8 C. b. definito.
(3) Fiscus l. 9. §. f. ff. b. 6. Hahn. ad
Vvesemb. num. 4. (4) Consiliarii
Principum per Rec. Imp. de Anno 1500.
(9) Professores, Doctores & Studiosi,
quod deducunt vulgo ex Auth. Habi-
ta C. ne fil. pro Patr. j. l. 5. C. de
Vestig. §. Richt. ad d. Auth. membr. 2.
num. 1. j. Plur. Ziegl. de Jure Maj. l. 2.
c. 28.

X. *Vestigal solvendum est de re-*
bus importandis & exportandis. Ex-
ciipiuntur (1) Res, quarum vestigal
nunquam præstitum est l. 9. §. 6.
ff. b.

ff. b. (2) Res exercitui paratæ l. 9. §. 7. *ff. b.* (3) quæ ruris exercendi gratia inferuntur l. 5. *C. b.* (4) quæ ad usum proprium advehuntur d. l. 5. quod vix observari tradit. *Hahn. b. t.* (5) Corpora defunctorum l. f. *C. de Relig. Ziegl. c. lib. c. 9.*

XI. *Jure Cigili pars octava vectigalis nomine præstita est l. 7 l. 8. C. b. Hodie* cujuslibet loci statutum & consuetudo spectanda est §. l. 4. §. 2. Interim vectigal pecuniarium ut commodius, ita præstatione partis e rebus expeditius est §. l. 5. *C. b. it. Ziegl. & Hahn. cit. loco.*

XII. *Quando è rebus vectigalis præstationi obnoxiiis solutum non est Vectigal, res in commissum cadunt, earumque dominium fisco ipso jure quæritur, non possessio l. 14 ff. b. Gail. de Pac. Publ. l. 2. c. 3. num. 11.* unde fisco jus persequendi commissum sicut adversus quemlibet possessorem, sic etiam adversus heredem competit. d. l. 14. alias verò hæres pænæ nomine conveniri nequit, nisi vivo eo, qui deliquit, quæstio moto sit l. 8. l. f. §. 2. *ff. b.*

XIII. *Non committuntur res fisco.* (1) Si propter necessitatem adversæ tempestatis expositæ sunt,

l. 16. §. 8. ff. b. quod ad necessitatem tempore belli, pestis &c. applicant Dd. (2) Si quis professus est, sed non solvit vectigal. l. f. §. 12. ff. b. (3) Cum pupillus intra diem trigesimum vectigal infert l. 7. §. 1. ff. b. (4) ob errorem probabilem duplicato vectigali oblato l. f. §. 10. ff. b. quo casu nonnullibi omnis poena remittitur *VViff. b. t. th. :6* (5) Si res nec existit, nec dolo suppressa est l. 2. C. b. (6) Elapso quinquennio d. l. (7) quando miles professionem omisit l. 3. C. b. *Jure Sax.* vectigalia non solventes *arbitrariè puniuntur. Carpz. P. 4. C. 41. D. 51.*

XIV. Cæterum ob audaciam & temeritatem Publicanorum *Prætor concessit adversus eos actionem* mixtam poenalem, quæ competit Viatoribus, qui injustam exactionem, vim, damnum, furtumvè passi sunt eorumque hæredibus, adversus publicanum ejusque familiam (adversus hæredes publicani locum habet quatenus ad eos quid pervenit l. 4. ff. b.) ad hoc ut adhibita vi in exactione vectigalis quadruplum, cum sine vi facta est exactio, damnum, injuria furtumve factum, aut etiam vi ademptum quid est, duplum præstetur, post annum

num simplum l. 1. ff. b. l. 9. §. 5. ff. eod.
j. l. 35. de O. & A. Amplius extraordinariam potest Magistratus infligere poenam. §. l. 9. §. 5. hoc enim vigor publicæ disciplinæ postulat.

De Re Militari. L. 49 ff. l. 16.

Etiam res militaris ad publicum Civitatis commodum pertinet. §. l. 14. C. de Advoc. div. jud.

XV. Miles est Persona ab eo, qui jus belli gerendi habet, ab bellum lecta, in numeros relata, & sacramento firmata. l. 2. §. 1. ff. b. l. 42. ff. d. Test. milit. l. 2. ff. de Veter. Distinguebantur milites apud Romanos in Velites, hastatos, principes & triarios §. Hildebr. in antiqu. Rom. verb. Miles.

XVI. Milites olim etiam invitæ legebantur. §. l. 4. §. 10. ff. b. hodie tantum volentes leguntur R. I. de A. 1570. §. demselben Schütz. in Compend. Lauterb. b. t. idonei esse debent & militare non prohibiti l. 13. §. 3. l. 8. l. 11. l. 4. §. 4. ff. b. l. 14. ff. de Test. mil. Officium illorum est, Rempublicam, à qua aluntur, defendere l. 31. C. loc. Cond. Ducis imperio strictissime parere. l. 3. §. 12. ff. b. à negotiatione & similibus militiam

remorantibus abstinere *l. un. C. Negot. me m. l. 13. ff. b.*

XVII. *Delicta militum* sunt vel *communis* (sc. cum alterius ordinis hominibus) vel *propria* sive militaria, quæ quis ut miles admittit. *l. 2. l. 6. §. 1. l. 3. l. 10. l. 3 §. 15. seqq. ff. b.* *Pæna* militum sunt militiæ mutatio, gradus dejectio, ignominiosa missio &c. *§. 1. ff. b. Miles magistratum militare habet, ad quem in delicto militari remittendus est, non in delicto communi, in quo forum fortitur instat togati seu extra militiam constituti §. 1. 6. C. de Jurisd. omn. jud. l. 9. ff. de Custod. reor. j. l. 2. 3 ff. b. l. f. ff. de accusat. l. 1. C. ad L. Corn. de sic. Anton. Matth. de Crim. l. 48. r. 13. num. 12. Habn. ad VVes. b. i. n. 6. Carpz. P. 4. C. 9 d. 11. & Pract. Crim. P. 3. q. 110. 2. 79.*

XVIII. *Milites* ob favorem militiæ privilegiis donati sunt; unde (1) evocandi non sunt perhibendi testimonii causa. *l. 3. §. f. ff. de Test.* (2) Quæstionibus seu torturæ non subjiciuntur. *l. 8. C. de Quæst.* quod hodieque obtinet in militibus, de quorum singulare virtute militari constat. *Carpz. Pract. Crim.*

Crim. P. 3. q. 118 num. 71. seqq. (3) beneficium competentiae habent l. 18. ff. de re jud. (4) indebiti solutionem allegantes debiti probationem in accipientem devolunt. l. 25. §. 1. ff. de Probat. (5) Jure testandi gaudent in peculio castrensi. pr. 1. Quib. non est perm. fac. Test. nam in eo pro Patribus familias habentur l. 2. ff. ad SCt. Maced. imò & alias liberime inter vivos de hoc peculio disponunt l. 2. C. de Castr. pec. à Patre intuitu illius stipulantur l. 15. §. 1. ff. eod. & suo arbitratu tam adversus patrem, quam extraneum agendi potestatem habent l. 4. ff. de Judic. l. 4. §. 1. ff. de Castr. Pecul. Dicta Jure Sax. congruunt secundum Schulz. Synr. Inst. l. 2. t. 9. l. 1.

De Veteranis. L. 49 ff. t. 18.

XIX. Veterani sunt, qui impleto legitimo militiae tempore honestè sacramento soluti sunt l. 2. ff. b. l. f. ff. de his qui non implet stip. Solvuntur autem Sacramento per missionem vel honestam, vel causariam, vel ignominiosam, de qua §. l. 2. §. 2. ff. de his, qui not. inf. l. 3. §. 3. ff. de re milit. Veterani (1) in pecuniis habent praerogativam e. g. fustibus non

caduntur l. 1. ff. b. (2.) eodem, quo
 Decuriones, honore afficiuntur l. 3. ff.
 b. (3) immunitatem quandam habent
 à muneribus præcipue personalibus
 l. 3. l. 4. pr. & §. 1. ff. b.

TIT. XIII.

De Inspiciendo ventre custodi- endoque Partu.

L. 25. ff. t. 4.

Ex statu Familiae, de quò supra di-
 ctum, nascitur inter patrem & filium
 obligatio, quâ pater ad agnoscendum
 filium compellitur §. l. 1. §. 3. 4. ff. de
 agnos. vel. al. Cum vero SCta de li-
 beris agnoscendis locum non habe-
 ant, si mulier dissimulet, vel neget
 se esse prægnantem, certitudinis pa-
 randæ ergo ventris inspectio permit-
 tenda est l. 1. §. 1. ff. b.

I. *Ventris inspectio adhibetur mu-
 liere aliquando negante, aliquando
 affirmante, se esse prægnantem. Si
 mulier, facto divortio, se prægnantem
 esse negat, tres mittuntur obstetrices,
 quæ ventrem inspiciant, ut vel omni-
 bus, vel duabus renunciantibus præ-
 gnantem videri custodem ipsa admitte-
 rat l. 1. ff. b.*

II. Si mortuo marito *mulier se affirmat esse pregnantem*, denunciati-
one iis, ad quos ea res pertinet. *l. 1. §. 12. ff. h. facta*, mittere hi possunt
quinque mulieres, quæ ventrem in-
spiciant, imò ipsa mulier postulare
potest, ut mittantur, quibus præsentibus
pariat. *l. 1. §. 10. ff. h. Cum mulie-
rem esse pregnantem constat*, mittitur
ead. ventris i. e. partus nomine in
possessionem bonorum. *l. 1. §. 10. ff. h.*
Hactenus dicta in *Matribus* præcipue
Nobilibus, quoties possessionem feu-
dorum ventris nomine petunt, *usum
habere*, ne falsus subjiciatur partus,
existimat Hahn ad VVesemb. h.

*Si ventris nomine muliere in
possessionem missa, eadem
possessio dolo malo ad alium
translata esse dicatur. L.
25. ff. t. 5.*

III. Ne vero *Prætor* in favorem par-
tus possessionem pollicitus aliis præ-
dæ occasionem præbeat, in mulierem,
quæ in alium hanc possessionem dolo
malo transtulit, & eum in cuius pote-
state est *actionem in factum* concedit ad
id, quod agentis interest. *l. 1. pr. & §. 1. ff. h.*

84 *Addit. ad Jpr. Struv.*

*Si mulier ventris nomine in
possessione calumnie causa
esse dicatur. L. 25. ff. t. 6.*

IV. Ex eadem ratione *Præter coër-*
cet mulierem, quæ in bonorum pos-
sessionem per calumniam venit con-
cessa adversus eam actione in factum,
quæ famosa est. L. 15. ff. de his qui not.
inf. & competit ei, cujus interest, ad
versus mulierem & parentem, per
quem factum est, ut in possessionem
per calumniam veniret. L. 1. §. 5. ff. b.
ad id quod interest agentis mulierem
in possessionem missam non esse. d. l.
1. §. 4. 6. ff. b.

TIT. XIV.

*De eo, qui pro tutore, prove
Curatore negotia gessit.*

L. 27. ff. t. 5.

In statu familiæ personæ sunt vel
sui vel alieni juris, de his actum, de
illis agendum, suntque vel in Tutela,
vel cura, vel neutro jure tenentur
pr. l. de Tutel. Tutores & curatores,
tam in genere, quam in specie consi-
deravit Magnif. Auth. l. 1. c. 16. seqq.
l. 22.

23. *seqq.* jam, qui loco eorum sunt, spectandi veniunt, ut Protutores.

I. Similitudinem cum Tutore & Curatore habet *Protutor Probecurator*, qui munere tutoris (curatoris) fungitur in re impuberis (minoris) sive se putet tutorem (curatorem) sive sciat non esse, fingat tamen l. §. 1. ff. b. l. 3. ff. b.

II. *Officium Protutoris. Probecuratoris* idem est, quod veri tutoris aut Curatoris, quoties eadem ratio adest l. 1. §. 8. §. f. ff. b. l. 4. ff. b. Nascitur ex hac Pro Tutela *actio directa* & contraria. *Directa est* actio personalis, prætorial l. ff. b. rei persecutoria, bonæ fidei, quæ datur illi, cujus ut pupilli negotia administrata sunt tam ante, quam post pubertatem l. 1. §. 3. ff. b. ad hoc ut reliqua restituantur una cum usuris. l. §. 8. ff. b. & damnum culpa lata aut levi datum refarciatur. §. l. 4. ff. b.

III. *Actio contraria*, quæ ex Pro Tutela descendit, Pro Tutori competit adversus eum, cujus ut pupilli res administravit, ad hoc, ut indemnis fervetur. l. f. ff. b. l. 1. §. 1. ff. de Contrar. tut. & util. Quæ de Pro Tutore dicta sunt, ad Pro Curatorem sub terminis habilibus appli-

cari queunt §. rubr. & l. 1. §. 6. 7. ff. h.
 Denique pupillo Hypothecam in bonis
 Pro Tutoris Probe Curatoris concedi
 quam denegari æquius esse duco cum
 Hahn. ad VVes. h. t. verb. Eoque §. l. 29.
 C. de Admin. Tut. l. 19. §. 1. ff. de reb.
 auct. jud. Diff. Bach. ad VVes. d. t.

*Quod falso Tutore actore ge-
 stum esse dicetur. L. 27. ff. t. 6.*

IV. Falsus Tutor est, qui, cum
 tutor non sit, dolo malo tanquam
 Tutorem gerit. §. l. 7. ff. h. Si quis cum
 pupillo contraxerit actore Tutor,
 quem contrahentes falsum esse igno-
 rabant, Prætor eidem ob errorem dat
 in integrum restitutionem l. 1. §. 1.
 ff. h. Ignoranti non scienti subvenit,
 quia sciens ipse se decepit d. §. nisi
 (1) sit minor. l. 4. ff. h. (2) à Præ-
 tore compulsus sit ad iudicium acci-
 piendum. l. 5. ff. h. (3) Præter fal-
 sum tutorem verus tutor auctoritatem
 accommodaverit. §. 5 ff. h. & accom-
 modare potuerit. l. 1. §. 2 ff. h.

V. Præterea locum habet adver-
 sus Tutorem falsum actio in factum,
 quæ est personalis l. 9. §. 1. ff. h.
 respectu actoris rei persecutoria. d. l.
 da-

daturque illi, qui cum pupillo falso Tutore actore contraxit, ejusque hæredibus adversus falsum tutorem, ad hoc, ut id, quod interest, præstetur, quo etiam sumtus petitiæ restitutionis comprehenduntur. *l. 7. pr. § 3 ff. b.*

VI. Hæc actio *utiliter* quoque pupillo decepto adversum eum conceditur, qui Tutorem se esse interrogatus respondit. *l. 12. ff. b.* Item hujus actionis exemplo datur actio adversus eum, qui dolum malum adhibuit, ut alius auctoratur inscius *l. 9. ff. b.*

*De Fidejussoribus & Nominat-
toribus & Hæredibus Tutorum
& Curatorum. L. 27.*

ff. t. 7.

VII. Tutoribus solvendo non existentibus instituit pupillus adversus fidejussores actionem ex stipulatu ad id, quod interest. *l. 2. C. de Fidejuss. Tut.* sive hi expressè, sive tacitè fidejusserint. *l. 4. §. f. ff. b.* Licet autem hujusmodi fidejussores à beneficio Excussionis excludendi non sint, cum unus ex his damnum in administratione dedit. *6. N. 4. c. 1. j. l. 5. 6. disid. tut. Hart. Pist. l. 1. q. 6. n. 12. 13. Cons. Carpzov. 2. P. C. 11. d. 36. divi.*

divisionis autem beneficio non gaudebunt, nisi quatenus Tutor, pro quo intervenerunt, frui potest *6. l. f. ff. Rem. Pup. salb. j. l. 6. ff. b. VViss. ad p. b. t. ib. 3.* Hujus tituli usus præcipuus est iis in locis, in quibus Tutores sine fidejussoribus non accipiuntur. De quibus vid. *Add. Syn. Schultz. de satisfact. Tut. verb. satisfacere coguntur.*

VIII. Quando indemnitati pupilli vel adulti satisfactum non est, excussis Tutoribus eorumque fidejussoribus ad nominatores vel affirmatores pervenitur *l. 4. C. de Magist. conf.* qui Tutores esse idoneos affirmarunt, hi enim fidejussorum vicem tum sustinent. *l. 4. f. ff. b.*

IX. Hæres Tutoris ex administratione defuncti conventus non ob levem, sed latam tantum culpam condemnatur *l. 1. C. de Hæred. Tut. l. 4. ff. de Magist. conf.* nisi lis cum Tutore contestata vel ex damno pupilli lucrum sit captatum. *d. l. Bach. V. 2. D. 9. ibi §. l. d. e.* Ex propria persona conveniri potest hæres cum legitimæ ætatis & masculus inchoata per defunctum explicuit. *l. 1. ff. b. l. 4. ff. sed.*

LIB. II.

TIT. I.

De Religiosis & sumtibus funerum & ut funus ducere liceat.

L. 11. ff. t. 7.

Jus personarum Lib. I. expositum, unde ad jus Rerum pergendum erit, quod cum in jus in re & Jus ad rem dispeſci ſoleat, Jus in re hoc libro ſecundo perſequi & Jus ad rem libro ſubſequenti tertio obſervare animus eſt. Sed Principalis rerum diſtinctio eſt, qua aliaſ res in patrimonio, aliaſ extra patrimonium eſſe dicuntur, ad has refert Magnif. Auctor. L. 2. t. 1. s. 11. res religioſas, quas ſicco pede præterire nequeo.

I. *Locus religioſus eſt*, in quem corpus defuncti ſepulturæ cauſa. l. 2. § 4. ff. h. ac eo, qui jus in eodem ſepeliendi habet. l. 2. §. 7. l. f. ff. h. actu illatum eſt. s. l. 6. §. f. ff. & l. 7. ff. de Rer. diſ. l. 6. §. 1. l. 42 ff. h. Huic locus purus opponitur, quando locum à mortui illatione liberum denotat. l. 2 §. 4. ff. h. s.

II. Cum

II. Cum verò jus sepeliendi in sepulchro requiratur, *adversus eum, qui mortuum nullo jure in locum alienum infert, comparata est actio in factum*, quæ competit domino. *l. 2. §. 1. ff. b. l. 2. §. 7. ff. b. & in eo loco servitutem habenti. l. 8. l. 4. ff. b. ejusque heredibus. l. 7. ff. b. adversus eum, qui mortuum in locum alienum intulit, vel inferri curavit ejusque hæredes. l. 2. §. 1. l. 7. l. 9. ff. b. ad hoc ut vel corpus, quod illatum est, tollatur, vel loci pretium præstetur. l. 7. ff. b.* Quam actionem hodie utiliter adversus eum institui, qui in locum meum sepulturæ assignatum, quemquam infert, docet *Responsum Hahn. ad Wesenb. b. t. r. 4.*

III. Loca, in quibus cadavera defunctorum conduntur, nominantur *sepulcra*, quæ sunt familiaria, vel hæreditaria. *Familiaria*, quæ quis sibi familiæque suæ constituit, in quibus sepeliri qualescunque hæredes possunt. *l. 5. 6. ff. b. hæreditaria*, quæ quis sibi heredibusque suis constituit. *d. l. 5. aut Paterfamilias jure hæreditario acquisivit. l. 6. ff. b. j. l. 8. l. 13. C. b. Magnif. Ant. S. J. C. Ex. 15. th. 69.*

IV. Fiunt verò loca religiosa per *sepulturam*, quæ est illatio hominis mortui in sepulchrum. *Sepultura* est aut *in honesta*, aut *inhonesta*, quæ etiam Ecclesiastica vel Christiana dicitur Ziegl. ad Lanc. l. 2 t. 24. p. 580. *Inhonesti* vel *humana*, vel *canina* seu *asinina* : *Honesti* vel minus solennis, vel solennis est. *Inhonesti* *humana* scil. est, quæ sine Ceremoniis sive in Cœmiterio loco separato inhonesto, veluti ad parietes in angulo, sive extra cœmiterium sit ignominie gratia, *Inhonesti* *canina* seu *asinina* est, quando per Carnificem defuncti corpus extra locum religiosum consuetum inter cadavere brutorum aut facinorosorum abjicitur. *Caninam* patientur (1) ex malitiâ, non melancholia αὐτόχειρας seu proprieidæ c. 12. XXIII. q. 5. Carpzov. Jurispr. Conf. d. 326. (2) *Facinorosi*, qui in reatu (ut in Carcere) ante executionem moriuntur, dummodò crimen confessi & convicti fiat. Carpz. d. l. d. 279 280. *Inhonestam humanam* tamen *sepulturam* merentur (1) *Excommunicati* c. 12. V. de sepul. nisi pœnitentiam egerint. d. c. Const. Elect. Eccles. Art. Gen. t. II. § fm Fall aber. Ziegl. ad inst. Lanc. l. 2. t. 24.

ad

ad §. 9. Verb. *precisi* (2) *Blasphemi*
impœnitentes c. 2. X. de *Maled.*
Schultz. Syn. Inst. t. de publ. Jud.
 l. d. (3) *Verbi divini & sacramen-*
torum contemtores §. c. 11. X. de
penit. c. 28. X. *sent excomm.* Carpzov.
 d. 387. (4) *Hæretici Jure Canon.*
 c. 2. de *hæret.* 6. Apud nos honestè
 sepeliuntur hæretici, præcipuè non
 pertinaces, ita tamen, ut ceremoniæ
 temperentur, quarum temperamen-
 tum Judicis Ecclesiastici arbitrio re-
 linquitur. id 378. v. etiam d. 383.
 (5) *Usurarii manifesti* c. 2. de *Usur.*
 6. §. *Ziegl. c. l. Verb. Nec qui usurat.*
 Ita usurariorum funus sine solen-
 nibus ceremoniis deduci jubet *Mand.*
Elect. d. An. 1625. d. 28. Apr. Von
schucherlichen Contracten. §. So *Wel-*
den Wir Carpzov. P. 2. q. 92. num. 32.
seqq. (6) *In Torneamentis* seu con-
 gressibus illicitis *Pereuntes* c. 1. X. de
Torneament. In duellis prohibitis
 expirantibus eandem pœnam dictat
Mandat. Elect. d. An. 1665, d. 20. Sept.
tit. Injurien-Händel und das Tu-
multuiren, &c. § Welcher aber den
andern. §. *Ziegl. Dissert. de eo quod*
justum est circa mortuos th. 27. *seqq.*
Sepulturam honestam nomine ubi ri-
tus personæ usuique convenientes
 ad-

adhiberi possunt & corpus defuncti in locum honestum deferitur; Hæc sepultura *solennis* nomine venit, cum consuetæ Ceremoniæ accedunt, *minus solennis* appellatur, quando Ceremoniæ illæ deficiunt ob paupertatem si mi-lemve rationem *Ziegl. c. l. ad Lanc. Schilt. Inst. Can. t. de sepultur. § 1. Honesta hæc sepultura regulariter debetur omnibus etiam pauperibus Carpz. de 373. cadaveribus occisorum in via publica repertis. d. 375. involuntaria, infelici aut incerta morte abreptis d. 381. nec non infantibus ἀκατακτοῖς seu nondum baptizatis *Ziegl. differt. tb. 25. Conf. Kirchen-Ordnung de An. 1580. Gen. Art. t. 15. §. diebsteil auch grosse.**

V. *Solennitas deducendi funeris* ea plerumque est, quod corpus relictum & mediocriter ornatum *6. c. 2. X. de usu & auct. pall.* post aliquod intervallum, cum comitatu, quod pestis tempore infrequens est, ad sepulturam deducitur, cujus pro adultis trium, pro pueris duorum cubitorum est profunditas, ubi Vespilio sepeliendo, verbique divini Minister sermonem funebrem habendo mortales suæ mortalitatis admonet *6. plur. D. Schilt. d. t. de Sepult. §. 12. seqq.*

VI. Ob sepulturæ favorem & accelerationem *controversia contra eand. exorta summarie tractatur.* 6. l. 43. b. & appellatio, cum res dilationem non recipit, haud permittitur 6. l. f. ff. de appell. rec. vel non Carpzov. Jurispr. Consist. d. 395. num. 10. seqq. Imo Creditor, qui cadaver defuncti arrestare ausus fuerit, præter amissionem actionis, tertiæ partis bonorum publicationem paritur, infamia notatur & alterum tantum restituere compellitur l. 6. Auth. item qui C. de sepul. viol. Carpzov. P. 1. C. 30. d. 22. licet debitor ad incarnationem se obligaverit, aut detentionem sui funeris instrumento permiserit secund. Phil. ad Ord. Proc. Sax. t. 51. Cons. 1. Non vero prohibetur Creditor bona defuncti etiam intra diem trigesimum arresto afficere Carpz. Proc. T. 21. art. 3. num. 16. D. ff. Berl. Conc. 76. n. 103. nec illicita est funeris detentio, quod pro certo locario in alieno loco donec sepultura fiat depositum, si pensio soluta non est Hahn. ad VVes. b. t. n. 5. Promovet item funeris deductionem interdictum adversus prohibentem inferre funus tit. subseq. traditum, quo si uti nolit prohibitus mortuum alio

alio inferre postea in factum agere poterit adversus prohibentem ad hoc, ut quanti interest prohibiti, prohibitum non esse præstetur, l. 9. ff. h.

VII. Cum ea, quæ de loco religioso funerisque deductione monenda erant, expedita sint, reliquum est, ut defuntibus funerum nonnihil adjiciatur. Describitur sumtus funeris ab Ulpiano l. 14. §. 3. ff. §. h. quod fit is, qui ideo fit, ut funus ducatur, si ne quo funus duci non possit, ut puta si quid impensum est in delationem mortui, in locum, in quem mortuus infertur, in corpus custodiendum d. §. 3. 4. in illis vecturam &c. l. 37 ff. h. Moribus iisdem accendentur vestes lugubres, ut fasciæ sericæ & pepla, siue viris siue fœminis ex consuetudine præstentur. §. Berl. Concl. 64. n. 90 Dan. Moll. ad P. 1. C. El. 23. n. 9. Carpz. d. Const. d. 41.

VIII. Servandus est in impensis funerum modus pro facultatibus & dignitate defuncti. l. 12. §. 5. ff. h. ita ut nec æquo majores nec minores fiant impensæ. l. 14. §. 6. 10. ff. h. licet illud testator voluerit d. §. 6. quod arbitrio judicis relinque dum §. §. 10. Berl. Concl. 64. num. 91. Franz,

Franz. C. ff. b. n. 22. in specie vero notandum (1) quod ornamenta cum corporibus condenda non sint. d. l. 14. §. 5. b. etiam si id defuncti desideraverint l. 113. §. 5. ff. de leg. 1. d. l. 14. §. 6. ff. b. quod tamen ob personæ facultates, dignitatemque aliasque circumstantias permitti potest. b. c. 2 X de Usu pall. b. Carpz. Jurispr. Cons. d. 302. Schilt. Inst. J. Can l. 2. t. 14. §. 13. (2) quod inter impensas funerum referenda non sint convivia, quæ post funus parantur, nisi consuetudine aliud receptum sit. Hahn ad Wesenb. b. t. n. 6. (3) quod ab impensis funebribus excludendi sint sumptus in curationem morbi, ex quo non decessit defunctus, facti Richt. d. Jur. & Priv. Cred c. 2 m. 4. n. 12. Si mors ex eod. infecuta est, idem Jure Civ. VViff b. th. 23. diff Hahn. c. l. Berl. c. n. 95. non Saxonico statuendum erit. b. B. 1. C. E. 28. Hahn. c. l. Richt. c. l. Berl. c. l. Carpz. C. d. 45.

IX. *Impense funerum gaudent privilegio prælationis ante quosvis hypothecarios J. C. l. 45. l. 14. §. 1. ff b. VViff. d. th. 22. Franz. C. ff. b. t. n. 29. & Saxon. per Part. 1. C. 18. ubi*

ubi Dd. supra cit. Cui locus est sive familiae herciscundae aut alia, sive funeraria actione, de quo hoc titulo agitur, sumtus funeris causa facti petantur. *l. 17. pr ff. de reb. auct. jud. poss.* Est autem *actio funeraria* actio personalis. *§. l. i. ff. b. Prætor. l. 12. §. 2. Subsidiaria l. 14 §. 12. ff b. Privilegiata. l. 5. ff. b. quas is, qui sumptum in funus animo repetendi fecit. l. 14. §. 7. ff. b. expetitur adversus eos, ad quos funus pertinet, ut puta adversus heredem, bonorumve Possessorem, ceterosque successores. l. 14. §. f ff. b. ad hoc ut restituatur. l. 17. §. 2. f. ff. b. plur. Magnif. Auct. S. 7. C. Ex 15. ib. 84. Franz. h. n. 26 seqq.*

De Mortuo inferendo & sepulchro edificando L. 11. ff. t. 8.

X. Defunctorum sepulturam adjuvat Prætor duplici interdicto. Primum est *de Mortuo inferendo* prohibitorium. *l. 1. §. 4. ff. b. & competit illi, qui prohibetur mortuum in locum, in quem inferendi jus habet, inferre. l. 1. ff. b. adversus eum, qui inferre impedit ad hoc, ut prohibere desinat. d. l. 1. Usus hujus interdicti elucescit, quando ob inundationem*

nem, hostilitatem aut similem causam
via publica uti non licet, & per vicini
prohibentis prædium transeundum
est *Magnif. Auct. S. I. C. Ex. 15. ib. 96.*

XI. *Alterum interdictum de sepul-*
chro ædificando Conceptum datur ei,
cui jus est inferendi mortuum in lo-
cum aliquem adversus illum, qui in
eod. sepulchrum ædificare prohibet,
ut à prohibitione desistat. *l. 1. §. 5. ff.*
b. Prohibere hic dicitur, qui pro-
hibet convehi materiam ædificio
necessariam. *l. 1. §. 8 ff.* Adhiberi ad-
versus eos potest, qui exornare aut
extruere monumenta prohibent *§.*
l. 7. C. de Relig. & Carpzov. Jurispr.
Cons. p. 392. in præjud.

TIT. II.

De Usufructu accrescendo.

L. 7. ff. t. 2.

E Speciebus Juris in re dominium
illiusque acquirendi modus Juris
Gentium explicuit Auctor *Magnif.*
hinc antequam modus acquirendi Ci-
viles traderet, res in patrimonio exi-
stentes in corporales & incorporales
distinxit, & ex incorporalibus post
servitutes reales proposuit persona-
les,

les ; atque in specie usufructum , de quo prætermittenda non sunt sequentia.

I. Quando Usufructus pluribus à Testatore conjunctim relictus est conjunctione sive re, sive verbis, sive re & verbis simul facta, deficientis & conjuncti pars reliquis conjunctis accrescit *l. 1. ff. h. j. l. 141. ff. de V. S. Carpz. P. 3. C. 2. d. 14. 25.* Hoc jus accrescendi describi potest, quod sit jus capiendi partem ejus, qui conjunctus est, sed non concurrat. Modos accrescendi *l. 2. t. 23 a. 18.* Quia verò conjunctio ad accrescendi jus requiritur non obtinet illud (1) quando usufructus duobus alternis annis relictus est *l. 2. ff. Quib. mod. ususfr.* (2) Quando separatim unicuique parti rei usufructus est relictus *l. 3. ff. h.* (3) Quando à diversis hæredibus legatus est usufructus. *l. 11. l. 12. ff. h.*

II. In Usufructu peculiari est.

(1) Quod ob concursum divisus & iterum amissus usufructus, non ad proprietarium, sed conjunctum pervenit. *l. 2. §. 3. ff. h.* (2) quod usufructus conjuncto accrescit, licet ille usufructum amiserit, nam personæ

100 *Addit. ad Jpr. Struv.*

accrescit. l. 10. ff. b. v. Don. en. l. 10.
c. 23.

*Quando dies Ususfructus le-
gati cedat. L. 7. ff. t. 3.*

III. Quoniam ususfructus ad
hæredes non transit, nec ante hæredi-
tatem aditam constitui potest, illius
pure legati dies *adita* demum *hære-
ditate* cedit. l. un. §. 1. ff. b. l. 2. l. 3. ff.
Quando dies leg. ced. idemque ob-
tinet cum ex die legatus est ususfru-
ctus, unde nihil facere dicitur, qui
ante diem agit quamvis alias, qui an-
te diem agit, male agat. d. l. un. §. 4.
ff. b. Franz C. ff. b. t. n. 6.

De Operis Servorum.

L. 7. ff. t. 7.

IV. *Operæ servi* cum usufru-
ctu nonnihil commune habent. l. 4. §.
1. ff. b. proprie tamen tam ab usufru-
ctu, quam usu differunt ab utroque
diei cessione. l. 7. ff. de usu & usufr.
leg. & amissione. l. 7. ff. eod. ab alter-
utro distant, ut ab usufructu, dum
vi illius ex re & operis servarum quæ-
sita ad usufructuarium pertinent. §. 4.
l. per quas pers. ex operis parta
solum ad eum, qui operas habet, spe-
ctant. l. 4. ff. b. ab usu operæ sunt
ei-

diversæ, nam jus locandi operas ei, cui debentur operæ, competit. l. 2. ff. de usu & usufr. leg. non usurario §. 2. l. de usu & habit. Franz. Hahn. VVissenb. Strub. b. t. tb. 53.

TIT. III.

Inter modos acquirendi civiles refertur usucapio, quæ cum requirat justum, titulum de nonnullis titulis specialiter agi & deinde, quæ circa præscriptiones temporales notari merentur, adjici convenit.

Pro Emptore L. 41. ff. t. 4.

I. Pro emptore usucapit is, qui revera emit. l. 2. ff. b. aut pro emptore habetur, ut qui litis æstimationem obtulit, l. 1. ff. b. dummodo emeris (1) bona fide, quæ requiritur tempore contractus & traditionis l. 2. ff. b. VViss. C. ff. b. t. (2) pure i. e. non sub conditione suspensiva l. 2. §. 2. ff. b. (3) Pretium sit solutum vel ejus

nomine sit satisfactum §. 41. *I. de R. D.* (4) emat à persona vendere non prohibita l. 1. C. b. nec luxuriosa & proctinus scorta pecuniam datura l. 8. ff. b. *Eck. b. t.*

Pro Donato. L. 41. ff. t. 6.

I. *Pro Donato* usucapitur res aliena vere donata l. 1. ff. b. ad usucapionem habilis l. 2. C. b. bona fide accepta l. 1. C. b. & donari non prohibita l. 1. §. f. ff. b.

Pro Derelicto. L. 41 ff. t. 7.

III. *Usucapio pro derelicto* locum habet, quando res aliena l. 3. l. 5. § 1. ff. b. verè pro derelicto habita l. 6. ff. b. i. e. ea mente abjecta est, ut dominus eam in numero rerum suarum esse nolit. §. 46 J. de R. D.

Pro legato. L. 41. ff. t. 8.

IV. *Facultatem usucapiendi pro legato* habet is, cui res aliena l. 4. ff. b. vere legata l. 2. & tradita, vel is, à quo sine vitio apprehensa est l. 5. l. 8. ff. b.

Pro Dote. L. 41. ff. t. 9.

V. Res aliena marito in dotem data siue mobilis, siue immobilis *pro dote* usucapitur. l. 1. §. 2. ff. b. *VViss. b.* modo matrimonium subsistat. l. 1. §. 1. ff. b. & dos non æstimata venditio-

tionis gratia pure detur. l. 2 ff. l. 10.
§. 4 ff. de Jur. dot. j. l. 41. §. 1 ff. eod.

Pro suo. L. 41. ff. t. 10.

VI. *Titulus generalis pro suo*
cum reliquis concurrit. l. 1 ff. h. l. 27 ff.
de usurp. & usur. Titulus specialis do-
minium parit ex æquitate alio titulo
deficiente: ut cum quis cervum alie-
num mansuetum instar feræ, aut avem
mansuetam instar feræ in sylva capit,
l. 2 ff. §. Hæb. h.

*De Diversis temporalibus præ-
scriptionibus & accessioni-
bus possessionum L. 44. ff. t. 3*

Titulis ad usucapiendum habilibus
perpensis reliquum est, ut ad præscri-
ptiones temporales earumque acces-
sionibus progrediamur.

VII. *Præscriptiones temporales*
sunt vel dierum, vel mensium, vel an-
norum. Ita triuo præscribitur juri
legendæ glandis (i. e. cujuslibet
fructus) quæ in vicini agrum decidit.
l. un. ff. de gland. leg. Jure Sax.
fructus hos vicino statim acquiri sta-
tuit Carpzov. P. 3. C. 32. d. 21. Item
Juri corrigendi errorem Advocati do-
mino litis præsentem commissum, l. 1.

C. de err. adv. Decendio præscribitur appellationi. *Auth. Hodie C. de Ap. pell. Leutationi. O. P. S. t. 35. pr. Supplicationi. Auth. Quæ supplicatio C. de Prec. imp. Off. Remedium sup- plicationis Jure Saxonico non ad- mittitur. O. P. S. t. 37. Spatio quin- decim dierum* præscribitur probatio- ni Exceptionis spoli. *c. 1. de rest. spol. 6. O. P. S. t. 11. §. desgleichen. Sc. P. 1. C. El. 6. & ibid. Carpzov. decis. 12. Lap- su trīginta dierum* præscribitur, excepti- oni non numeratæ pecuniæ adversus apocham. *l. 14 §. 2. C. de Non num. pec. Carpzov. P. 2. C. 29. d. 19. nec non Apostolis petendis. l. 24. C. de Appell. etiam Jure Saxon. Carpz. Proc. T. 18. art. 3. n. 43. 46.*

VIII. *Mensium præscriptio* ob- tinet in Jure protimiseos, quo Domi- nus Emphyteuseos cadit post emen- sa *duorum mensium* spacia à tem- pore oblata rei emphyteuticæ ad emendum. *l. 3. C. de Fur. Emphyt. Inventarium intra 60. dies* perficiendum. *l. 22. §. 2. C. de Fur. del. & Electio Episcopi intra sex menses* expedienda est, *N. 123. c. 1. Apud nos dicto tempore elapso & nondum electo Pastoratus successore Patrono præsentationem intra certum tem- pus*

pus faciendum cum clausula comminatoria injungi à Consistoriis docet. *Schilt. Inst. Jur. Can. l. 1. c. 13. §. 38.*

IX. *Præscriptio annorum* varia est. Tempus *unius anni* appellationi justificandæ præfixum Jure Civ. *Auth. Ei qui C. de Temp. & repar. appel. & Saxon. Carpz. Proc. t. 18. art. 5. n. 8. seqq.* Jure Sax. reluendo pignori creditori licitanti addicto annus civilis statutus est. *O. P. S. Tit. 39. §. damir. &c. Dec. El. Nob. 11.* Actiones idem Prætorix poenales anno extinguuntur. *l. 35. ff. de O. & A. rei persecutorix non aliter atque civilis sunt perpetuæ i. e. 30. annos durant. d. l. pr. §. de perp. & temp. action.* Biennium Exemptioni non numeratæ pecuniæ *l. 14. C. de non num. pec. dolique actioni l. 8. C. de dol. mal. definitum.* Triennio usucapiuntur mobilia. *pr. §. de Usucap. Quadriennio* restitutioni in integrum præscribitur secundum. *l. 7. C. de Temp. in int. rest.* Quinquennio querela inofficiosi testamenti *l. 34. §. f. C. de inoff. test.* Querela inofficiosa donationis *l. 1. f. C. de inoff. don.* & jus revocandi rem minoris titulo oneroso sine decreto alienatam

- si minor major factus tamdiu tacuerit, expirat. l. f. C. si maj. fact. al. fact. Habn. ad VVes. b. t. Magnif. Auct. S. J. C. h. t. th. 23.

X. *Tempus*, de quo variè dictum, vel est continuum, vel utile. *Continuum* est, quod sine intermissione etiam ignoranti currit. §. l. 5. C. de fer. l. 10. ff. de Excus. tut. j. l. 8. ff. de his qui not. infam. huc quodammodo referri potest decendium Appellationis. *Utile* est, quod non nisi scienti & experiendi potestatem habenti currit, quæ facultas agendi competere debet tam ratione actoris & rei, quam Judicis l. 55. ff. de Edil. edict. l. 1. l. 4. ff. b. datur & tempus *mixtum*: nam quadriennium restitutioni præfinitum est ratione initii utile, ratione cursus continuum. l. 7. C. de Temp. in int. rest. j. l. 1. ff. Ex quib. caus. maj. Eck. C. ff. 1. de in integrum rest. §. 9. Præterea tempus vel naturaliter, vel civiliter currit, *naturaliter* à momento in momentum: ut tempus minorennitatis l. 3. §. 3. ff. de minor. *Civiliter* ita, ut dies cœptus pro completo habeatur, ut in emancipatione, l. 15. ff. b.

XI. *Accessio* est temporis *conjunctio* inter *diversos* *continuosque* pos.

possessores. l. 51. §. 1. seqq. ff. h. de
ea tractatum à Magnif. Auct. l. 2. t.
9. 4. 15.

TIT. IV.

*Si quis omissa causa Testamen-
ti ab intestato vel alio mo-
do possideat heredita-
tem.*

L. 29. ff. t. 4.

A dominio singulari transitus fit ad
dominium universale, seu Jus heredi-
tarium, quod heredis institutione Te-
stamento facta, quaeritur, cum verò
ultimam voluntatem conservari pu-
blice expediat. l. 5 ff. Test. quemadm.
aper. ne eadem temere circumvenire-
tur, cautum est.

I. Si heres, qui testamento pot-
est obtinere hereditatem l. 2. C. h.
dolo malo in fraudem eorum, quibus
quid eo Testamento relictum est. l. 1.
§. 1. ff. h. velit. ab intestato succede-
re vel pecunia accepta heredita-
tem præmittere. l. 2. ff. h. concedi-
tur adversus eum actio personalis
utilis ex testamento. l. 28. l. 30. l. 12.
§. 1. l. 24. ff. h. rei persecutoria, quæ

datur his, quibus quid testamento relictum est, eorumque hæredibus adversus eum, qui in fraudem eorum, quibus quid ex ultima voluntate defuncti præstandum est, dolo malo ab intestato possidet hæreditatem, ad hoc, ut relicta præster. *dd. ll.* Quæ actio, cum adversus hæredem scriptum dolo malo ab intestato succedentem competat per. *N. 115. c. 3.* quæ concidente testamento, legata conservantur, non est abrogata. *Hahn ad Wesenb. h. verb. Nam.*

De SCto Silianiano & Claudiano quorum Testamenta ne aperiuntur. L. 29. t. 5.

ll. Ut testamenta plenissimum habere queant effectum aperienda sunt, nisi prohibeantur aperiri. Quod accidit, cum testator vi occisus. *l. 1. §. 17. ff. h. & nec de illius Familia publica quæstio habita. l. 1. nec supplicium de noxiis sumtum est. l. 3. §. 18. ff. h. Pæna aperiensis contra SCtum Silan. & Claud. aut hæreditatem adeuntis est, quod si quid illi relictum est, fisco addicitur. l. 5. §. 2. ff. h. t. l. 3. §. 18 19. Si nihil relictum actione populari ad præstandos 100. aureos convenitur, quorum 50. fisco*

fisco inferuntur. §o. actori cedunt.
l. 25. §. 2. b. Necem defuncti sciens
 & non vindicans hæres hæreditate
 se indignum reddit. *l. 22. ff. b. l. 17. ff.*
de hæ, qui ut in ind. Hodie eam priva-
 tionis pœnam non obtinere statuit.
Carpzob. prax. Crim. P. 1. q. 34. num.
77. seqq. ita tamen, ut hæredes locu-
 pletem hæreditatem capientes ad
 sumtus inquisitionis suppeditandos
 adstricti sint *it. d. C. d. 11.* sed hoc
 tum demum obtinere crediderim,
 quando sine hæredum denunciatione
 magistratus inquirendi occasionem
 habet.

De Peculio Legato.

L. 3. ff. t. 8.

III. Accessoria Testamenti sunt
 Legata. Legari verò queunt non tan-
 tum, quæ ipsi, sed etiam quæ per alios
 tenemus, ut *peculiaria b. l. 39. ff. d. R. l.*
quæ servum legatum sequuntur l. 24. ff.
b. peculii autem accessiones etiam ex-
 tra peculium nascentes, cum illud ipsi
 servo relictum est, servo, non vero
 extraneo, cui legatum est, cedunt. *l. 8.*
§. f ff. b.

De rebus dubiis. L. 34. ff. t. 5.

IV. Ne Legata relicta intereant
 verba dubia interpretatione adju-

non exilienti, relinquuntur. l. 4. ff. b. vel legatum in eam causam pervenit, a qua incipere non potest. l. 3. §. 2. ff. b. item quoties sibi quis legatum in testamento vel codicillis ascribit. l. 5. ff. b. l. 2. C. de his qui sibi assc. neque interest, utrum testamentum scriptum, an nuncupatorium in scripturam redactum sit. *Hahn. ad VVes. b. 6.* Sed nisi Testator ascribente sibi extraneo specialem, in potestate constituto, generalem adhibeat subscriptionem, qua legatum suo jussu scriptum esse testetur. l. 14. l. 15. §. 1. ff. ad L. Corn. de fals. d. l. 2. C. Carpz. P. 3. C. 3. d. 9. *Auth. Matib. de Crim. l. 48. r. 7. c. 1. num. 4.* ubi appositum sigillum generalis subscriptionis vice non fungitur, *Carpz. c. l. d. 10.*

Si cui plus quam per Legem Falcidiam licuerit, legatum esse dicatur.

L. 35. ff. t. 3.

VIII. Denique imminuuntur, aut tolluntur legata, si plus, quam per legem falcidiam licuerit, relictum est, de quo cum non raro justè dubitari possit subuenit *Prætor heredi*, ut ei *Legatarius* satisfaciat, ut si apparuerit, eum amplius Legatorum nomine

ne cepisse, quam è Lege Falcidia capere licet, quanti ea res erit, tantam pecuniam det, dolusque malus ab eo abste. l. 1. ff. b. nam lex Falcidia facit, ut nonnunquam pars Legati, nonnunquam eorum legatum revocari possit. d. l. 1. §. 11.

IX. Hæc satisfactio etiam in mortis causa donationibus obtinet. l. 1. §. 10. ff. b. ab ea tamen liber est fiscus. l. 3. §. 5. ff. b. pauper. l. 6. & is, cui minuta alimenta sunt relicta. l. 3. §. 4. ff. th.

TIT. V.

Ad SCtum Tertullianum & Orphitianum.

L. 38. ff. t. 17.

I. Deficiente Testamento jure succedendi ab intestato locus est, quod vel à lege vel à Prætorè dependet. A Lege datum olim angustis limitibus inclusum erat: nam Lex XII. Tab. suos tantum & legitimos hæredes i. e. agnatos vocabat. §. 1. l. de hæred. qui ab intest. per l. 1. de legit. agn. success. Quæ Juris angustiae emendatæ sunt cum SCto Tertulliano mater ingenua etiam liberorum

randa sunt. l. 12. ff. d. R. J. Principaliter vero proprius verborum sensus spectandus est. l. 69. ff. de leg. 3. qui si a testatoris mente alienus esse videtur ad usum Testatoris & regionis respiciendum erit. l. 1. ff. de Trit. vin. cl. l. 18. §. 3. ff. de inst. vel instr. uno etiam improprie verba capi possunt ad voluntatis conservationem. l. 12. ff. b. quoties autem verba voluntati nulli possunt applicari eo modo legatum perit. l. 7. §. 2. ff. de Supell. leg. l. 3. ff. b.

V. Sicuti verba, ita etiam *res dubie* interpretationem requirunt. Quod accidit, quando plures personae decesserunt, & quænam alteri supervixerit, ignoratur e. g. Si duo fratres incendio, terræ motu, naufragio, peste &c. perierunt, regulariter *neuter* alteri supervixisse videtur. *§. Carpz. P. 3. C. 17. d. 13. l. 18. ff. b. quod limitatur, quoties ex circumstantiis alia præsumptio inducitur, ut personarum imbecillitate: ita filius impubes, non pubes, in dubio ante Patrem l. 9. §. 4. ff. b. matremque. l. 22. decessisse præsumitur. Carpz. P. 3. C. 17. d. 10. atque inter maritum & uxorem uxor pro mortua esse creditur. dd. ll. j. l. 9. §. 3. ff. b. Capz.*

Carpzob. c. l. d. 12. nisi contrarium probetur d. l. 9. §. 4. ff. b. etiam per unum testem, qui rejiciendus non est. Carpzob. d. 15. Item favore fideicommissi ut existitisse putetur conditio adjecta : si sine liberis decesserit, pater filio superstes fuisse existimatur. l. 17. §. 7. ff. ad SCT. Treb 6. Carpz. P. 1. dec. 19. j. VViss. P. 2. d. 6. tb. 21.

De Regula Catoniana.

L. 34. ff. t. 7.

VI. *Legata inania sunt, quæ ab initio non subsistunt, nam ex post facto non convalescunt per regulam Catonianam. l. 2. ff. b. cui etiam in hereditatibus locus est l. 210. ff. de R. I. Habn. ad VVes. b. n. 4. sed Regula Caton. non obtinet in legatis, quorum dies demum post aditam hereditatem cedit. l. 3. ff. b. neque in institutionibus conditionalibus aut novis legibus l. 4. l. 5. ff. b.*

De his quæ pro non scriptis habentur.

L. 34. ff. t. 8.

VII. *Intereunt Legata, quando pro non scriptis habentur, veluti cum incapaci l. 3. ff. b. in rebus humanis non*

rorum jus habens libertina quatuor
ad successionem filiorum filiarumve
ab intestato admittitur in solatium li-
berorum amissorum. §. 1. §. 2. *l. ad SCT.*
Tertull. & SCT. Orphitiano liberi ad
bona matrum intestatarum vocari. *pr.*
J. de SCT. Orphit. Tandemque per
Nos. 118. jus illud successionis ad æ-
quitatem plenius exactum extensum
est. §. *Magnif. Auth. l. 2. t. 30. aph. 3.*

*De Gradibus & Affinibus &
nominibus eorum. L. 38. ff. t. 10.*

II. Cum vero ad intelligendas
successiones tam legitimas, quam
Prætorias necessaria sit graduum
cognitio, *l. 10. ff. de Grad. & affin.*
de illis vero per computationem con-
stet, præmittendum videtur, quod
Computatio graduum sit investigatio,
quoto gradu à se invicem personæ in
consanguinitate vel affinitate distent.
Hæc fieri vulgo solet in schemate
arboris formam repræsentante, quæ
Arbor dici potest ocularis demon-
stratio graduum, quibus personæ in-
ter se distant; eaque est vel consan-
guinitatis, vel affinitatis. Consan-
guinitatis est vinculum personarum
a communi stirpe provenientium car-
nali

mali propagatione contractum. *Affinitas* est conjunctio personarum inter se conjunctarum per justas nuptias inter uxorem & mariti consanguineos, inter maritum & uxoris consanguineos contracta. l. 4. §. 8. ff. b. §. 9. I de Nupt. c. 1. X de Consang. vel Affin. Tam in arbore consanguinitatis, quam affinitatis diversæ sunt lineæ, lineæque gradus continent. *Linea* est collectio personarum inter se conjunctarum gradus numero discernens. *Linea* est *vel recta*, *vel obliqua* seu *collateralis*. *Recta*, quæ personas generantes & generatas complectitur, eaque cum à persona generata seu descendente ad personam generantem seu ascendentem ascendimus, *superior* seu *ascendens*; cum à persona generante seu ascendente ad personam generatam seu descendentem descendimus, *inferior* seu *descendens* appellatur §. l. 9. ff. b. *Linea Collateralis*, quæ etiam obliquæ & Transversalis nomine venit, est, quæ personas à latere junctas complectitur, cum eas nec generaverimus, nec illæ à nobis generatæ sint. e. g. Fratres & sorores. Hæc Jur. Can. est *vel æqualis*, *vel inæqualis*. *Æqualis* est, in qua personæ æquali s. pari

pari gradu à communi stirpe distant. *Inaqualis*, in quâ personæ inæquales impari gradu à communi stirpe distant, ita ut altera persona stirpiti propior, altera remotior sit. *Gradus* est distantia proxima unius personæ ab altera per generationem constituta. §. 7. *J. de Grad.* unde apparet in consanguinitate propriè, in Affinitate improprie dictos gradus reperiri *L. 4. §. 5. j. l. 10. ff. h.*

III. *Computatio graduum* dividitur in *Civilem*, quæ fit secundum regulam juris Civilis, & *Canonicam*, quæ fit secundum regulas Juris Canonici. Addunt nonnulli Saxoniam ex *L. R. l. 1. art. 3.* Sed I. Sax. à computatione Juris Civ. aut Canonici non receditur *Carpzob. de Usu Arb. Consangu. D. 1. th. 13.* Si excipias casum successionis, quod frater ex uno latere uno gradu remotior esse putatur. *S. Rittershus. de Diff. l. C. & Can. l. 1. t. c. 6.* Jure Civili computatur juxta unicam generalemque regulam: *Quot sunt generationes, tot gradus.* §. 7. *I. h. §. l. 10. §. 9. ff. h.* In computatione Juris Canonici, & quidem in linea rectâ; obtinet regula: *Quot sunt persona, tot gradus stirpitis demto, quæ.*

quæ in effectu cum ea , quæ ex Jure Civili tradita est , convenit. In Linea obliquâ aequali obtinet hæc regula : Quoto gradu alterutra persona , de cujus cognatione queritur , distat à communi stipite , eodem gradu et persone distant inter se. In linea obliquâ inæquali obtinet hæc : Quoto gradu persona remotior ex iis , quarum conjunctio investigatur , distat à communi stipite , eo distant inter se c. 9. X. de Consang. & affin. c. 4. cum seqq. XXXV. q. 5. 6. Carpzov. tr. de Usu Arb. Consang. D. th. 10. 11. Schilt. Inst. Jur. Can. l. 2. l. 10. § 24

IV. Prætereundum hoc loco non est , quod Canonistæ vulgò Affinitatis tria genera constituunt. Primum genus est , quod per Personam consanguinitate junctam , mediantibus nuptiis , contrahitur. Ita sororis meæ maritus est mihi in primo genere Affinitatis. Secundum est , quod per Personam primo genere Affinitatis junctam mediantibus nuptiis contrahitur ; ita Sororis meæ defunctæ relictæ mariti uxor est mihi in secundo genere Affinitatis. Tertium est , quod per Personam secundo genere Affinitatis junctam , inter-

ve-

venientibus nuptiis, contrahitur, ita Sororis meæ præmortuæ relicti mariti uxoris relicte secundus maritus, est mihi in tertio genere affinitatis §. c. 8. X. de Consanguin. & Affin. Per hæc diversa affinitatis genera autem modus attinentiæ, ut loquuntur, non gradus mutatur. Carpz. P. 4. C. 38. d. 5. n. 7. Coeterum in affinitate eadem computationis ratio, quæ in consanguinitate. Phil. Ufu Pract. Inst. l. 1. Ecl. 66. dummodo attendatur Regula: Quoto gradu consanguinei uxoris uxori junguntur in Consanguinitate, eod. marito junguntur in Affinitate, & vice versa: Quoto gradu consanguinei mariti marito junguntur in Consanguinitate, eod. uxori junguntur in affinitate. c. 5. X. de Consang. & Affin. Carpzob. c. 1. th. 27. 20. Schlt. Inst. Jur. Can. thes. 35. seqq. Rittersh. de Diff. J. Civ. & Can. 6.

V. Utraque Computatio in usu est, at in diversis materiis, nam Canonica in matrimonialibus vulgò recepta est, præcipuè cum causarum matrimonialium cognitionem suam, conniventibus Principibus, fecerint Pontifices. §. Ziegl. ad Inst. Lanc. l. 2. §. 13. p. 439, uti de Jure Sax. testatur,

tur. Die Kirchen-Ordnung. Tit. Spec. Welche Personen sich in Ehegelöbniß mit einander einzulassen verboten: Carpzov. Jurispr. Conf. l. 2. d. 75. eod. Computatio apud Saxones in criminalibus attendi solet; ut in parricidio, incestu &c. excepto furto domestico. Per Nos. Const. El. 6 Computatio civilis autem in Tutelis & successionibus, utpote Judicis secularis cognitioni semper relictis, observatur v. Carpzov. Us. Arb. Conf. D. 1. th. 13. 14. 15 Ziegl. c. 1. Rosbach. de compar. J. C. & Can. c. 6. num. 2. 3.

VI. Nomina consanguineorum in linea recta & transversa v. in l. 10. §. 12. seqq. ff. h. l. 1. §. 3. ff. eod. Nomina affinium vero in l. 4. §. 4. seqq. Ad calcem hujus tituli post computationem etiam Prohibitionem graduum annexere placet: In linea recta consanguinitatis & Affinitatis prohibita sunt nuptiae inter parentes & liberos (quibus susceptores cum susceptis è Baptismo apud nos non annumerandi sunt, Philipp. Us. Pract. Inst. l. 1. Ecl. 62.) in infinitum §. 1. I. de Nupt. l. 17. C. eod. Secundum Jus. Civile, Canonicum, Saxonicum, in linea obliqua consanguinitatis & affinitatis secundum
jus

jus civile inter fratres & sorores, item personas, quæ sibi invicem sunt Parentum loco, prohibita sunt nuptiæ §. 2. J. de Nupt. l. 30 ff. de rit. nupt. l. c. 1. X. de Consang. & Affin. Dicitur autem parentis loco esse, qui proxime subest communi stipiti, à quo alter ipso est remotior. Jus Saxonicum ulterius progreditur, nuptiasque interdicat tam in consanguinitate, quam Affinitate usque ad Gradum tertium lineæ collateralis inæqualis ipso gradu tertio lineæ collateralis inæqualis inclusio. Kirchen-Ordnung. Tit. Civ. spec. Welche Personen sich Ehegelobniß &c. quod item non tam Jure Can. quam Usu Saxónico in affinitatis genere primo & secundo, non tamen tertio, statuendum est. 6. Carpz. tr. de Vs. Arb. Conf. d. 1. ib 42. 43. 44. Confer. tamen Phil. Us. Pract. Inst. l. 1. Ecl. 67. Imo jus Canonicum matrimonia prohibet in consanguinitate & affinitate usque ad gradum quartum lineæ collateralis æqualis inclusive c. 8. X. de Conf. & aff. Exempla prohibitionum. 6. ap. Auct. Magnif. l. 1. r. 6. a. 5. seqq. 6. Ziegl. c. l. 6. & tertio 6. Quartum Schilt. c. l. §. 22.

TIT. VI.

I. Post legitimam successionem accedendum ad Prætoriam s. Bonorum possessionem, quæ vel ordinaria est & verbo, jure atque ordine certis personis deferitur. §. l. 13. §. 15. ff. de Carbo. Ed. vel extraordinaria & extra certum ordinem quibusdam accommodatur Vinn. ad §. 3. f. de Bon. Poss. Ordinaria bonor. possess. locus est vel tabulis testamenti exstantibus vel non exstantibus. L. 37. ff. t. 2. Extant autem Testamenta dicuntur non tantum, quando supersunt, legique possunt, sed etiam si postea prolata deleta sunt. l. un. ff. si tabb. de bon. poss. ext. Cum vero tempus bonorum possess. furio- possessionis petende statutum scientibus so, infanti, sit præfinitum nec furioso, nec infanti, muto, sur- curatore & parente licet sciente, cedit do, cæco l. 1. ff. de bon. poss. fur. Non idem competens in muto, surdo & cæco intelligente te. obtinet. l. 2. ff. eod.

II. Extantibus testamenti Tabulis bonorum possessio vel secundum de bonorū tabulas, vel contra tabulas deferitur. possessione Bonorum possessionem, contra tabu- contra ta- las impetrant liberi præteriti non bulas, tantum emancipati. l. 1, §. 6. ff. de bon.

bon. poss. cont. tab. Sed etiam sui, quod hodieque obtinet, *Hahn. h. t. num. 3. §. l. 12. §. 1. ff. h. & adoptivi in potestate patris adoptivi tempore mortis existente l. 1. pr. §. 5 ff. cod.*

L. 37. ff. t. 5. Quamvis autem per bonorum posside Legatis sessionem contra tabulas infirmato præstandis testamento etiam legata corruant, contra ta- *certis tamen personis*, ut liberis, pabulas *bon. rentibus*, uxori, nuruque dotis *no. poss. petita* mine *Legatum* ab emancipato *solvi placuit. l. 1. ff. de legat præstandis l. 15.*

L. 37. ff. t. 8. ff. cod. Idem quando Prætor filio de conjun- emancipato bonorum possessionem gendis cum concedit, ita rem temperat, ut emanc. lib. *filios* ejus, avi nepotes in potestate ejus. *retentos ex parte dimidia cum patre concurrere permittat. l. 1. ff. de conjung. cum eman. lib. Jure nobo Nepotes à patre suo excluduntur. N. 118. §. 3.*

L. 37 ff. t. 11 III. *Bonorum possessio secundum de bon. poss. tabulas* datur hæredibus testamento secund. *septem testium signis signato. l. 2. Tab. C. b. scriptis*, tam institutis quam substitutis. *l. 2. §. 4. ff. de bon. poss. secund. Tab. pure vel sub conditione l. 5. ff. l. 2. §. 1. ff. h. idem in nuncupativo testamento institutis obtinet. l. 2. C. b. Sunt qui hoc ad Testamen-*

ta quovis Jure valida hodie exten-
dant. *Hahn b.*

IV. Reliquum est ut circa bono-
rum possessiones ex testamento mo-
neatur, *bonor. possess. contra tabulas*
Parenti, qui filium manumisit exem-
plo Patroni tributam esse. *l. 1. ff. si à*
Paren. quis man. atque ex testamen-
to militari, licet minus solenne sit de bonor.
bonorum possessionem peti posse. *d. poss. ex te-*
l. 1. ff. de bon. poss. ex test. milit. Hahn, Stam, mili-
b. 6. Ratæ. Pariter patronus def-
cientibus liberis jure patronatus ad
bonorum possessionem omnium bo-
norum ab intestato pervenit. *pr. l.*
de success. libert. testamento facto au-
tem per bonorum possessionem con-
tra tabulas tertiam bonorum partem
consequitur. §. 3. l. d. t. 6. l. 1. §. f. & de bon. Li-
t. 1. ff. de bon. libertorum. Idem jus
patronatus municipiis & aliis univer-
sitatibus in bonis suorum libertorum
denegandum non est. *l. 1. ff. de libert. l. 38. ff. t. 3.*
universit. & ad liberos Patrono- Libertis u-
rum transit. D. §. 3. l. aequaliter, nisi niverfita-
Patronus uni ex liberis libertum assi-
gnaverit. i. e. testificatus sit, cujus ex
liberis libertum esse velit. l. 107. ff. de
V. S. l. 1. ff. d. assign. libert. De quo
jure adeo prospectum est patronis, ut
f 2 f

L. 37. ff. t. 12
Si a Parente
quis manu-
missus sit.

L. 37. ff. t. 13
de bonor.
tam, mili-
tis.

L. 38 ff. t. 2.
de bon. Li-
bertor.

L. 38. ff. t. 3.
Libertis u-
niverfita-
tum.

L. 38. ff. t. 4.
de assigna-
tione li-
bert.

L. 38. ff. t. 5. si in fraudem legitima partis quicquam alienatum sit ab intestato succedentes patroni Calvisiana l. 2. C. si in fraud. Patr. ex testamento Faviana actione id revocare possint l. 3. §. 2. ff. si quid in fraud. Patron.

L. 38. ff. t. 6 si V. Tabulis testamenti non exstantibus primo gradu ad bonorum nullæ extraneæ possessionem admittuntur liberi non bunt. Unde tantum naturales, sed etiam adoptivi Liberi. qui in potestate fuerunt. l. 1. §. 6. ff. si tab. test. null. Secundo gradu legitimi i. e. agnati per masculos defuncto.

L. 38. ff. t. 7. functo juncti. §. 1. l. de Legit. agn. unde legit. success. et si longissimo gradu §. 3. l. eod. §. Hæc. ad VVes. h. n. 3. item hi, quibus lex vel SCtum bonorum

L. 38. ff. t. 8. possessionem defert. l. 3. ff. Unde Legit. Tertio gradu cognati i. e. per feminini sexus personas defuncto juncti. §. 4. l. de success. cognat. non exclusis agnatis agnationis jure in secundo gradu præclusis. §. 7. l. de

L. 38. ff. t. 9. Legit. agnat. success. Petendæ bonorum possessioni tempus certum et ratio Edicto. præscriptum, quod in extraneis hæredibus est centum dierum. l. 1. §. 9. ff. de success. Ed. in liberis & parentibus verò spacium anni utilis d. l. §. 14. l. 22. ff. Quis ord. in bon. poss. quo præterlapso neglectoque subsequens gradus

dus vocatur. *l. 1 ff. d. t.* Singulare *L. 38. ff. t. 12*
 est in milite, & quidem odiosum, de Veteran.
 quod ab intestato illi tantummodo & mil. suc-
 ad quintum gradum inclusivè succe- cess.
 ditur *l. 2. ff. de Veteran. & milit. suc-*
cess. favorabile verò quod ob deli-
 ctum militare damnatus miles & te-
 flari, & successorem ab intestato ha-
 bere potest. *l. 1. ff. eod.* Excluditur *L. 38. ff. t. 13*
 à bonorum possessione qui eā vel in- Quib. non
 dignus est, vel eidem renunciavit. competit
l. un. ff. Quib. non comp. bon. pos- bonor. poss.
sess.

IV. *Extraordinariam bonorum* *L. 38. ff. t. 14*
possessionem concedit prætor, cum ex- ut ex Legib.
 pressè per legem novam civilem a- Senatusve
 lia lege civili non vocatum ad succes- consul.
 sionem admittit. *l. 1 pr. §. 2. ff. ut ex bon. poss.*
legib. Senatusve c. bon. poss. Denique detur.
 adjiciendum est, quod *in casu testati*
 vel secundum vel contra tabulas pe-
 tatur bonorum possessio *in casu inte-*
stati eo ordine, ut primum sui hæ- *L. 38. ff. t. 15.*
 redes, secundo legitimi, tertio proxi- Quis ordo
 mi cognati, deinde vir & uxor vo- in possess.
 centur *l. 1. l. 2. §. 1. ff.* *Quis ordo in servetur.*
possess. servetur.

TIT. VII.

Qui potiores in pignore vel hypotheca habeantur: & de his, qui in priorum Creditorum locum succedunt.

L. 20. ff. t. 4.

A dominio universali seu jure hæreditario transeundum est ad aliam juris in re speciem, Jus scil. Pignoris, circa quod Creditorum prioritatem & distrahendi potestatem ut perpendamus, reliquum est.

1. Quotcunque creditores jus hypothecæ nacti sunt in eadem re alii-
aliis sunt potiores, quatenus tempore sunt priores. l. 10 ff. b. l. 2. l. 7. C. b. quæ temporis prioritas etiam à semihorulis aut momentis æstimanda est. b. l. 25. §. 1. ff. de liber. & posth. Back. de pign. l. 4. c. 1. num. 4. Gail. l. 2. observ. 25. num. 3. Carpzov. P. I. C. 28. d. III. observaturque (1) tam in hypothecâ generali quâm speciali. l. 2. ff. b. nisi qui specialem hypothecam habet, ex ea universum debitum exigere possit, l. 2. C. de pign. O. P. S. t.

46. §. 6. Ob nun 66ohl. Carpzov. P. 2. C. 23. d. 29 Franz. Comm. ff. b. t. n. 36. obtinet (2) tam in hypotheca tacita quam expressa. §. l. 2. C. de Jure fisci. O. P. S. t. 44. §. alle. etiam in pignore pratorio cum conventionali aut judiciali concurrente. l. 3. C. ut in poss. legat. §. Wiff. ad m. Disput. 40. th. 5. d. §. O. P. S. Magnif. Auth. S. J. C. Ex. 26. th. 29. (3) tam posteriori creditore quam debitore hypothecam possidente. l. 1. ff. b. t. 44. O. P. S. §. und das hat. (4) tam hypotheca pure quam ex die aut sub conditione accepta. l. 1. l. 9. l. 11. §. 1. ff. b. dummodo conditio non pendeat ex debitoris voluntate. l. 9. §. 1 ff. eod. Bach. Tr. de Pign. l. 4. c. 2.

II. Limitatur vero regula: Quæ prior tempore potior est jure (1) si alii è Creditoribus hypotheca publica (e. g. coram magistratu mit Consens der Obrigkeit. vel instrumento publico) alii privata (ut scriptura privata) data sit. l. 21. C. b. Hahn. ad Wesf. b. n. 2. Gail. l. 2. Obs. 25. num. 9. (2) Si concurrens Creditor ratione causæ debendi præferatur aliis hypothecariis, ut Uxor ratione dotis. l. 12. C. b. Quod Jure Saxonico ad creditores tempore priores hypothecam

tacitam habentes restringitur. *l. 43. O. P. S. pr.* Creditor, cujus creditum in reparationem domus impensum est, *l. 5. l. 6. ff. h. N. 97. c. 3. Carpzov. P. 3. C. 28. d. 105.* Creditor qui ad emendum prædium mutuam pecuniam dedit, idque pignori specialiter accepit. *l. 7. C. h. id d. 107. §. 1. 43. O. P. S. §. Venn auch. §. als. Richt. de jure & Priv. Cred. Sect. 3. 4. (3)* Si creditor prior in oppignorationem, quæ fit posteriori, consensit. *l. 12. §. 4. ff. h. Franz. Comm. ff. t. quib. mod. pig. vel hypoth. solv. num. 112. seqq. it. h. t. n. 44. Conf. t. 46. O. P. S. §.* Es trägt sich auch offtmahls zu *Carpzov. d. C. d. 231.*

III. Tituli hujus pars altera de his agit, qui in priorum creditorum locum succedunt. Succedere autem *h. l. dicuntur* qui dimissis sua pecunia creditoribus anterioribus eorum jura nanciscuntur. *l. 3. l. 4. C. de his, qui in prior. Cred. loc. succed. ad quem effectum in creditore Chirographario, qui ad hypothecarii jura admitti cupit, expresso pacto, aut impetratione speciali opus est. l. 1. C. eod. l. 11. C. de fidejuss. non in Creditore hypothecario. d. l. 3. §. 4. C. l. 12. §. 6. ff. Carpzov. P. 1. C. 28. d.*

133. Si tamen tertii creditores pecunia primus dimissus est, secundo is in summa soluta tantum præfertur l. 16. ff. h. Franz. Comm. ff. h. t. num. 72. Idem in Creditore, cujus pecunia privilegiatus debitor est dimissus, obtinet; nam privilegium Creditoris adipiscitur, dummodo non ex intervallo pecunia ad privilegiatum Creditorem pervenerit. §. l. 24. §. f. ff. de reb. auct. jud. poss. Carpzov. P. 1. C. 28. d. 134. Imò qui hypothecam sibi pactus est, à debitore eam quatenus ad Creditorem hypothecarium pecunia pervenit, consequitur, licet alii hoc ius pacto jam promissum sit, l. 12. §. 8. ff. h. Coeterum quod hypothecario posteriori permissum erat Jure Civ. etiam invito hypothecario anteriori offerre solutionem debiti, ut jus distrahendi pignoris consequeretur l. 1. l. 8. C. h. §. Bach. Tr. de pign. l. 4. c. 17. hoc data quoque posterioribus Creditoribus distrahendi potestate salvo jure tertii in desuetudinem abiisse censet Granebbegen de leg. abrog. ad d. l.

De Distractione pignorum & hypothecarum l. 20 ff. t. 5.

IV. E Jure pignoris propullulat

lat pignoris distractio, quæ fieri potest
mora in solvendo à debitore commissâ
l. 7. C. b. post interpellationem vel fictam,
 ut accidit in obligatione cui dies pro
 homine interpellans adjectus est. *l. 12.*
C. de Contrab. stipul. vel veram v. l. 23.
ff. de usur. l. 73. ff. de furt.

V. *Formam distrahendi pignoris*
 si spectemus alia distractionis extra-
 judicialis, alia distractionis judicia-
 lis est. *Extrajudicialis* fieri debet
 bona fide & solenniter. *l. 9. C. b. Bo-*
 na fides in eo præcipuè consistit, ut
 pignus justo pretio, non vili per gra-
 tiam &c. vendatur. *l. 3. C. Si vend.*
pign. agatur. eâque diligentia, quam
 bonus paterfamilias in rebus suis ad-
 hibere solet. *l. 14. ff. de distract. pign.*
Carpzov. P. 1. C. 28 d. 13. n. 6. 7. ad so-
 lennia ante distractionem si converta-
 mur pacto de distrahendo pignore,
 in casum solutionis certo die non fa-
 ctæ, pignoris, dationi adjecto debi-
 tori nullam denunciationem fieri ne-
 cessarium. *l. 4. ff. de pign. act. v. l. 12.*
C. de Contrab. Stipul. sed pacto
 nullo adjecto unica. *v. l. 28. C. de ad-*
ministr. tut. pacto de non distrahendo
 pignore adjecto trina denunciatione
 per intervalla, opus est. *d. l. 4. ff. de*
pign.

pign. act. Magnif. Auth. S. J. C. Ex. 26. th. 44. Philipp. usu Pract. Inst. l. 2. Ecl. 41. Obrecht Disp. de pignore th. 382. seqq. Solennitas in ipso distractionis actu observanda est, quod pignus publicè proscribendum idemque debitori denunciandum venit *l. 4. C. h. l. 6. C. de remiss. pign. Carpzov. P. I. C. 28. d. 136. num. 7.* Hujus distractionis extrajudicialis usum exolevisse putat *Grænebbeg. de Leg. abrog. ad. l. 1. C. h. infrequentem eum Jure Sax. esse nec Carpzov. d. def. num. 15. nec Hart. Pist. P. 3. q. 18. diffite-
tur.*

VI. *Forma distrahendi pignoris judicialis* alia recensenda est è J. Civili, alia è Jure Saxonico. *Jure Civili* solutionem pecuniarum dependere jussu à die condemnationis, vel confirmatæ post provocationem sententiæ spatium quatuor mensium habent (in actione reali tempus est arbitrarium. *6. §. 2. l. de off. jud. l. 2. C. de Usur. rei jud.* quo elapso nondumque facta solutione pignora capiuntur, iisque captis tempus duorum mensium datur, intra quod, si nulla subsecuta sit solutio, pignora venduntur. *l. 31. ff. de re jud. l. 2. C. si in caus. jud. pign. aliquo emtore*
6
non

non existente vel existente quidem
 sed non dignum pretium offerente, is
 cui judicatus satis non fecit, ad licita-
 tionem admittitur. *d. l. 2. si licitari*
non vult, in possessionem pignorum
mittitur. l. 3. C. de exec. rei jud. tan-
demque ei auctoritate Principis do-
minium addicatur, ubi superfluum è
pretio pignoris creditori restituere
debet. §. l. 31. ff. de Re jud. l. f. § 4. C.
de Fur. dom. imp. l. f. C. si in caus. jud.
§. Franz. Com. ff. h. t. n 91. seqq. Tr.
de laudem. c. 16. n. 449. seqq. Bach. de
pignor. l. 3. c. 31. n. 1.

VII. *Ad formam distrabendi pi-*
gnoris judicialis è Jure Saxon. jam
pervenendum est. Hujus Pignoris
judicialis nomine vero omne id fe-
cit, quod vigore instrumenti para-
tam executionem habentis capitur,
aut, cum pignus conventionale
fit, auctoritate Judicis venditur.
Carpzov. P. 1. C. 28. d. 136. num. 13. 14.
Distinguendum autem inter actio-
nem realem & personalem. In actio-
ne reali (veluti cum domus vindi-
canti per sententiam adjudicata est)
tempus quatuordecim dierum, a tem-
pore rei judicatae & petiti præcepti
executivi currens, præfinitum, intra
quod

quod, si facta non sit restitutio res quasi manu militari auferatur victorique traditur. *Philipp. ad T. 39. O. P. S. §. nemlich. Consed. 2. Carpzov. Proc. T. 25. art. 3. num. 4. seqq.* In actione personali terminus Saxonicus condemnato præfigitur simulque eventualiter executioni dies certus statuitur. *t. 39. O. P. S. §. Wenn aber. Dd. cit.* Quando ad executionem pervenitur triplici præcipue via inceditur, vel enim nulla æstimatione prævia fit subhastatio, vel prævia licitatione Creditoris, vel prævia æstimatione judiciali. *d. t. §. und weil.* Cum subhastatio fit nulla æstimatione prævia res per præconem intra spacium quatuordecim dierum ter numerandum ternis vicibus publicæ hastæ subjicitur. Interim Emptor vel invenitur vel non invenitur. Quando Emptor invenitur, qui certam pecuniæ summam offert, res denuo proscribitur & plus licitanti addicitur. *T. 39. O. P. S. §. So soll man.* Quando non invenitur emptor, attenditur, num Creditor licitari velit, qui vel licitatur vel non licitatur. Si licitatur res una cum quantitate à Creditore oblata porro per quatuordecim dies, ter computandos proscri-

benda est, quibus elapsis, novoque
 emtore plus licitante non reperto,
 judici æstimandum, utrum pretium
 à Creditore oblatum sit æquum, & res
 creditori addicenda est, ita tamen ut
 jus reluendi intra annum debitori sit
 saluum. *d. l. O. P. S. Wann nun. §. da-*
mit. an verò iniquum Creditorve li-
 citatus non sit, & tum *locus est æsti-*
mationi judiciali, qua facta, res ad-
 jecta taxatione per tempus quatuor-
 decim dierum continuum & ter com-
 putandum ulterius proclamanda est.
d. T. §. Wann aber. hoc subsecuto
 nec emtore invento aut secundum
 taxationem judicialem rem nanci-
 sci creditor, non contradicente debi-
 tore, potest, aut ulterius licitari &
 facta quantitatis mentione rem porro
 proscribere *d. T. §. Wenn nun gleich.*
 Quod si autem vel Creditor vel debi-
 tor de taxationis judicialis iniquita-
 te conqueratur, impetrare potest, ut
 res denuo per scabinos provinciales
 æstimetur, à qua æstimatione recede-
 re non licet. *d. T. §. Bürde aber.* adeò
 ut omni emtore deficiente res Credi-
 tori eo pretio in solutum dari possint.
per. P. I. Const. El. 32. §. Findet. Berl.
P. I. Concl. 31. n. 222. Et quidem hic
 sub

subhaftationis ordo præcisè obferbandus est; ejus enim inuershio aut præposteratio totum processum vitiat §. l. II. C. de fide & jure hast fise. id. n 225
Denique fingulare hoc in primo licitatore receptum est, quod is offerendo augmentum pretii à subsequentibus licitatoribus oblatis subhaftatione adhuc durante in emtione reliquis præfertur. Carpzov. P. I. C. 32. d. 42. §. Uberius de subhaftatione agentes Carpzov. d. C. Berl. d. Concl. Joh. Philipp. toto Tr. de subhaftat.

TIT. IIX.

De Interdictis.

L. 43. ff. t. I.

Posteaquam jus pignoris expostum, ad jus possessionis pergendum est, è quo interdicta prætermiffa referre mei est instituti.

I. Ab objecto dividi possunt *interdicta* in *Personalia* & *realia*. *Personalia* sunt, quæ circa jus personarum, *Realia* quæ circa jus rerum versantur. *Realia* vel *publica* sunt, vel *privata*. *Publica* vel de rebus divini vel humani juris tractant. De rebus

rebus *Disini Juris* agit *interdictum*
Ne quid in loco sacro fiat. §. l. 1. ff. de
Rer. dis. quod est Remedium præto-
 rium prohibitorium l. 1. ff. b. restitu-
 torium l. 2. §. 19. ff. *Ne quid in loc.*
ne quid in publ. & competit cuivis ex populo
 loco sacro. §. l. 10. C. de *Episc. & Cler.* j. l. 2. §. 2.
 ff. *Ne quid in loc. pub.* maximè lo-
 corum sacrorum curatoribus l. 1. §.
 3. ff. b. adversus eum, qui quid fa-
 cit in loco sacro, etiam muris & por-
 tis deformitatis, damni vel incom-
 modi causa l. 1. §. 2. ff. b. ad hoc ut
 facere desinat, factumque restituat
 d. l. 2. §. 19. Hodie illud utiliter appli-
 cari potest adversus eos, qui fenestras
 lapidibus infestant, stercore conspur-
 cant, aut ad limina vel parietes tem-
 pli simum projiciunt, similive modo
 in loca sacra quid immittunt *Eck.*
Comm. ff. §. 3. b. t.

L. 43. ff. t. 7. II. De rebus publicis *humani juris*
 de locis & concepta sunt interdicta sequen-
 Itineribus tia Præmittitur autem generale in-
 publ. *terdictum de locis & itineribus pu-*
blicis, quo prætor vetat prohiberi
 usum loci publici & de eo quolibet
 postulante se interdicturum pollice-
 tur l. 1. ff. b. Vocabulum autem iti-
 neris publici d. l. denotat *den Fuß-*
steig

steig bey der Heerstrassen, seu jus eundi, ambulandi per viam publicam.

II. Sequuntur jam *interdicta specialia in titulo: Ne quid in loco publico vel itinere fiat.* Primum interdictum agit *de locis publicis, & est remedium Prætorium prohibitorium. l. 2. §. 1. ff. b. perpetuum, quod datur cuivis ex populo. l. 2. §. 34 ff. b. adversus eum, cui damnum qualecunque infertur faciendo quid in loco publico. l. 2. §. 5. 11. ff. b. ad præstandam quanti actoris interest. d. l. §. 34. Secundum interdictum de viis & itineribus publicis tractat, & tria membra complectitur, quorum primum, fieri quid in via itinereve publico vetat, quo via iterve reddatur deterius. d. l. 2. §. 20. ut si quid factum nondum est, caveat non fieri. d. l. §. 18. 16. quid jam factum est, præstetur id quod interest. d. l. §. 34. Secundum id, quod factum immixtumve est, quo via veliter sit deterius, restitui aut interesse præstari jubet. d. l. §. 35. 43. 44. Tertium via publica itinereve publico euntem agentemve impediri prohibet. d. l. §. f. 6. plur. Mindan. de Interd. n. 5. 6. & præced.*

L. 43. ff. t. 8.
Ne quis in
loco publ.

L.43. ff. t. 9.
de loco pu-
blico fru-
endo.

IV. De loco publico fruendo pro-
posuit Prætor interdictum retinendæ
possessionis prohibitorium, quod
competit illi, qui locum publicum
conduxit, ejusve socio. l. 1. ff. b. ad-
versus eum, qui frui prohibet, ad hoc
ut secundum legem locationis frui
liceat. d. l. 1. §. 3. Hoc interdictum
hodie ad balnea publica, vectigalia &
similia à Magistratu conducta perti-
nere recte asserit. *Hahn. ad Wesenb. h.*
z. licet Wiff. b. t. rh. 22. extra ordi-
nem conductori manu militari suc-
curri solere testatur: id enim ex-
traordinaria via prohibentibus adhi-
bita præcipuè locum habere duxe-
rim.

L.43. ff. t. 10
de via pu-
blica, & si
quid in ea
factum esse
dicatur.

V. Viæ publicæ cura incumbit
Ædilibus, unde (1) construere ca-
duta jubent. l. 1 §. 1. ff. b. (2) subru-
ere viam prohibent. sub pena mul-
tæ & restitutionis. l. 1. §. 2. (3) vias
publicas secundum propriam do-
mam construi & aquæ ductus, qui sub
cælo libero sunt, purgari volunt, ita
ut non prohibeatur vehiculum tran-
sire. l. 1. §. 3. (4) in viis nec stercorea nec
pelles jacere, nec ante officinas pro-
jicere aut proponere inutile quic-
quam permittunt. l. 1. §. 4. 5. ff. eod.
Hodie viæ publicæ per plateas pon-
tesve

teste impensis ærarii parari reparari
verrique solent, at ærario deficiente
cives & incolæ omnes conferre tenen-
tur, idemque in recuperandis mœni-
bus, aggeribus, vallis, fossisque dicen-
dum, ubi ne quidem Clerici à colla-
tione eximendi sunt. §. l. 7. C. de Sacr.
S. Eccl. §. l. f. C. de quib. mun. vel prest.
Habr. ad Wesb. 1. Carpzov. Jpr. Conf.
l. 2. t. 22. d. 340.

VI. Interdictum de via publica L. 43. ff. t. 11.
& itinere publico reficiendo prætori- de via publ.
um & perpetuum. l. 1. §. 3. ff. h. & itinere
competit cuivis ex populo. d. §. ad publico re-
versus eum, qui viam publicam itervè ficiendo.
publicum reficere i. e. ad veterem al-
titudinem latitudinemque restituere
& purgare prohibet, ad hoc ut quanti
actoris interest, præstetur. d. §. 3. Cæ-
terum si in agrum vicini viam publi-
cam quis rejecerit, eatenus in eum
vix rectæ actio dabitur, quanti ejus
interest, cujus fundo injuria irrogata
est l. 3. ff. h. §. 6. Frider. Mind. d. Interd. L. 43. ff. t. 12.
2. 3. n. 71. de flumini-

VII. Ne quid in flumine publico bus ne quid
ripave ejus fiat, quo pejus navigetur in flumine
proditum à Prætorè duplex Inter- ripavè ejus
dictum ad flumen publicum navi- fiat, quo pe-
gabile pertinens. l. 1. §. 4. 12. ff. h. jus navige-
Prius est prohibitorium. l. 1. ff. h. & tur.

com-

competit cuivis ex populo §. l. 1. ff. de loc. & itin. publ. adversus eum, qui navigationem aut iter (quo etiam iter pedestre, cuius usus est cum navis per boves, equos aut homines trahenda est. *Frid. de Interd. l. 6. n. 34. Hahn. ad Wes. n. 1. comprehenditur. l. 1. §. 1. ff. h.*) deterius reddere vult l. 1. §. 14. 17. ad hoc ne id faciat l. 1. ff. h. *Posterius Interdictum est restitutorium, quod datur cuivis ex populo §. l. 1. §. 20. ff. h. adversus eum, qui quid factum immissumve habet, quo statio iterve deterius fit, ad hoc ut restituat. l. 1. §. 21. 22. ff. h.*

L. 43. ff. t 13 VIII. Prætor cavet duplici interdicto, ne quid in flumine publico fiat quo aliter aqua fluat atque uti priora, quo astate fluxit, quorum primum in l. 1. pr. ff. h. traditur & est prohibitorium, concediturque cuivis ex populo l. 1. §. 9. ff. h. adversus eum, qui in flumine publico tam navigabili quàm non navigabili. d. l. 1. §. 2. ejusve ripa quid facit aut immittit, quo aliter aqua fluat, atque priora astate fluxit d. l. §. 6. 8. ad hoc ne quid eo modo fiat aut immittatur l. 1. §. 12. ff. h. *Secundum in l. 1. §. 11. h. proponitur & est restitutorium ad ejus quod*

quod factum aut immistum est, restitutionem tendens d. §. II. 12. ff. h. Q. autem utrum in flumine publico liceat edificare molendinum jure domini, quod quis in fundo adjacente sibi asserit? Quod affirmandum esse videtur cum Hahn. ad VVes. h. t. & Ziegl. de Jur. Maj. l. 2. c. 15. num. 32. seqq. §. l. 1. §. 13. ff. de flum. l. 24. ff. de dam. inf. nisi Principis declaratio prohibitiva facta sit.

IX. Ut in flumine publico navigare L. 43. ff. t. 14. liceat interdicto prospicit Prætor, quod ut in flumine est remedium prohibitorium compere mine publicæ cuius in flumine, lacu, fossa, navigare stagno publico navigare prohibito, liceat. adversus prohibentem ad hoc, ne prohibeatur l. 1. ff. h. utiliter publicano datur, qui piscari prohibitus est, cum lacum vel stagnum conduxisset l. 1. §. 7. ff. h. applicatur etiam adversus vicinos vel accolæ fluminis, merces, ligna, trabes & similia per ripam onerare & exonerare prohibentes. §. 1. l. 1. ff. h. Hahn. h. t.

X. Ad res publicas etiam referri potest ripa, quatenus illius usus publicus est. l. 5. ff. de Rer. div. de quâ Prætor prodidit interdictum, quod est prohibitorium, tribuiturque illi, qui in flumine publico ripare ejus opus facere,

facere ripæ agrive, qui circa ripam est, tuendi causa cupit, ex quo navigatio non fit deterior, adversus eum, qui prohibet, cum illi in annos decem cautum vel satis datum sit, ad hoc ut impedire desinat. *l. 1. ff. pr. & §. 3. ff. b.* Utiliter hoc interdictum ad ripam lacus, fossæ, stagni muniendam extenditur. *l. 1. §. f. ff. b.*

L. 43. ff. t. 4. XI. Actum est de interdictis, quæ ne vis fiat res publicas concernunt, ad res privæ ei, qui in *basas* pertinent. (1) Interdictum *Ne vis fiat ei, qui in possessionem missus est*, quod est prohibitorium re-
stitutivum. *l. 1. §. 1. ff. b. annale l. 1.*

§. 8. daturque ei, qui permissu jus dicentis in possessionem missus, sed non admissus est. *l. 1. ff. b. adversus eum qui suo vel alieno nomine ipsum dolo. l. 1. §. 6. ff. b. in possessione esse prohibuit. l. 1. §. 3. l. 2. §. 1. ad hoc, ut tantum præstet, quantum missi interest possessionem habere. l. 1. §. 5. ff. b.* Si missus actione ex hoc interdicto uti velit locum ea habet, potest etiam magistratus extraordinariè suum decretum manu militari exequi. *l. 3. ff. b. §. Hill. ad Donell. l. 20. c. 6. l. 9.*

XII. (2) Interdictum de Tabulis exhibendis, quod est Prætorium exhi-

exhibitorium l. 1. pr. ff. h. perpetuum
 l. 13. §. 16. l. 3. §. 7. ff. h. & competit
 illis, quorum interest tertii alicujus
 testamenti tabulas exhiberi. §. l. 1. §.
 10. ff. h. l. 3. C. *Quemad. Test. aper.* ad-
 versus eos, qui negant se exhibere pos-
 se vel oportere, l. 1. §. 1 ff. h. cum ta-
 bulæ Testamenti apud eosd. sint vel
 dolo malo esse defuerint. l. 1. l. 3. §. 6 ff.
 h. ad hoc ut illas vel exhibeant, vel id
 quod interest præstent, d. l. 3. §. 11.
 ff. h.

XIII. (3) *Interdictum de Re-* L. 43. ff. t. 25
missionibus est remedium prohibito- de Remissi-
 rium, quod datur ei, qui remissio- onibus.
 nem à novi operis nunciatione, quæ
 tenebat, impetravit. l. 1. pr. & §. 2.
 adversus eum, qui novum opus nun-
 ciavit, ad hoc, ne vis fiat opus facien-
 ti. *Strauch. ad Jus Justin. Diff. 23.*
ib. 4.

XIV. (4) *Interdictum de precario* L. 43. ff. t. 26
 est remedium restitutorium recupe- de Precario,
 randæ possessionis, quod concedi-
 tur illi, qui usum rei precario ro-
 ganti concessit ejusque hæredibus.
 l. 8. §. 1. ff. h. adversus eum, qui rem
 precario habet, aut dolo malo ha-
 bere defuit. l. 4. §. 22. l. 2. ff. h. ejusque
 hæredes. l. 8. §. 8. ff. h. ad hoc ut res
 restituatur, in pristinam causam, & si
 hoc

hoc factum non fuerit id, quod interest rem non restitui ex eo tempore, ex quo interdictum editum est, praestetur. *l. 8. §. 4. ff. b. conf. Amad. Eck. Comp. Pand. b. t. §. 7 seqq. Precarium* autem monente Ulpiano in. *l. 1. pr. b. est*, quod precibus petenti utendum conceditur tamdiu, quamdiu is, qui concessit, patitur & quia proximè ad donationem accedit. *l. 14. ff. b. non praesumitur. Carpzov. p. 2. C. 14. d. 18. n. 8.* Constituitur precarium consensu concedentis & accipientis tam expresse quam tacito *l. 1. l. 4. §. f. ff. b. accedente traditione vera vel ficta. l. 1. §. f. l. 22. ff. b. precario res mobiles & immobiles conceduntur. l. 2. C. b. l. 4. ff. b. Corporales & incorporales. l. 2. §. f. l. 3. ff. b. etiam habitatio. d. l. 2. C. 6. Hahn ad Wesenb. b. t. n. 4. alienae & propriae rogantis quoad proprietatem non possessionem. l. 6 f. l. 7. l. 11. ff. b. Per precarium tribuitur rei usus sui natura revocabilis, unde ad certum tempus cum effectu non datur, *l. 12. ff. b. quia natura æquum est, tamdiu alium liberalitate mea uti, quamdiu ego velim. l. 2. §. 2. ff. b. ex humanitate tamen confestim precarium repetendum non est. §. l. 17. §. 3 ff. Com.**

Commod. Hist. ad Don. l. 14. c. 34. l. c.
 Resp. Effectus Præcarii rogatio vel simplex est vel non simplex: simplex supra exposita est & tantum detentionem operatur. *l. 5. §. 2. ff. b.* Non simplex esse dicitur, cum præter usum etiam possessio conceditur. *l. 15. §. 4. ff. b. j. l. 6. §. 2 ff. eod.* Præstanda est in præcario ob revocabilitatem tantum dolus & culpa lata, sed edito Interdicto, dolus culpa & omnis causa. *l. 8. §. 3. 6 ff. b.* Præter interdictum autem datur è Præcario concedenti actio præscriptis verbis extraordinaria ex æquitate descendens *l. 2. §. 2. ff. b. l. 19. §. 1. ff. b. Hahn. ad Wesenb. b. n. 2. j. Don. c. loc. l. C. D. & ad restitutionem tendens.*

XV. (5) *Interdictum de Arbori. L. 43. ff. t. 27*
bus cædendis duo capita complecti de Arbori-
 tur, quorum prius ad succidendas, bus cæden-
 posterius ad coërcendas quindecim dis-
 pedes à terra arbores, tendit *l. 1. §. 9.*
ff. b. Ex capite primo datur interdi-
 ctum prohibitorium. *l. 1. §. 1. ff. b.*
 quod competit vicino adversus eum,
 cujus arbor vel vitis. *l. 1. pr. & §. 3.*
ff. b. in ædes vicini impendet, ad hoc
 ut vicinus eam adimat, nisi adimat,
 vicino, cui arbor officit, eam à stirpe
 succi-

succidenti lignaque tollenti vim nul-
lam faciat. *l. 1. pr. & §. 2. ff. b.* huic
interdicto etiam Jure Sax. esse locum
tradit. *Philip. Usu Pract. Inst. l. 2. Ecl.*
13. n. 2. Ex capite secundo fuit in-
terdictum prohibitorium, quo uti-
tur vicinus, in cujus agrum vicini
arbor impendet, adversus vicinum,
ad hoc, ut eam quindecim pedes alti-
us à terra coerceat, aut vicino ita co-
ercenti lignaque sibi habenti vim
nullam faciat. *l. 1. §. 7. 8. ff. b.* Jure
Sax. ramos in vicini fundum propen-
dentes vicino impune succidere licet.
6. L. R. l. 2. art. 52. & Wb. 4. 126. Carpz.
P. 3. C. 32. d. 25. fin.

L. 43. ff. t. 18
de glande
legenda.

XVI. (6) Interdictum de Glande
legenda est remedium prohibitorium
adipiscendæ possessionis, quo expe-
ritur vicinus, cujus fructus è pro-
prio fundo in vicini fundum cecide-
runt, ad hoc, ut colligere eos non pro-
hibeat. *l. un. ff. b. pr. & §. 1.* Jure
Sax. hi fructus vicino acquiruntur.
6. Gloss. in L. R. l. 2. a. 52. verb. die
Z6ßeige. Wes. ad ff. b. t. n. 3. Carpz.
c. l. alias etiam hodie propter ra-
mos in alterius fundum vel hortum
propendentes sæpe fructus inter vici-
nos dividi testatur. *Habn. ad Wes.*
b. t.

XVII. (7) *Interdictum de migrando* est remedium prohibitorium perpetuum. l. 1. pr. §. f. ff. b. quod datur inquilino ejusque hæredibus d. l. §. f. soluta conductionis mercede adversus locatorem, qui res sive proprias sive alienas. l. 2. ff. b. exportare prohibet ejusque hæredes. d. §. f. ad hoc, ut prohibere desinat. l. 1. ff. b. utiliter hoc interdictum ei, qui gratuitam habitationem habet, conceditur. l. 1. §. 3. ff. b. Posteaquam extraordinem subventum est inquilino infrequens esse cœpit hoc interdictum l. 1. §. 2 ff. b. ad. Don. en. l. 15. c. 37. l. b.

L. 43. ff. t. 29
de migrando,

XVIII, Hactenus interdicta realia tam publica quàm privata consideramus, unde jam ordine ad personalia ducimur. Ob favorem libertatis edidit Prætor *Interdictum de libero homine exhibendo*, quod est exhibitorium perpetuum. l. 3. §. f. ff. b. & compentit omnibus. l. 3. §. 9. ff. b. adversus eum, qui hominem liberum invitum dolo malo retinet. l. 1. l. 3. §. f. ff. b. ad hoc, ut incontinenti eum exhibeat. l. 4. §. 2. ff. b. vel litis æstimationem præstet. l. 3. §. 13. ff. b. §. Eck. Comp. ff. b. t. plur.

L. 43. ff. t. 12
de Libero homine exhibendo.

XIX. Ob potestatis vinculum pro-
 posuit prætor *Interdictum de liberis*
exhibendis, quod est præparatorium
l. 3. §. 1. ff. b. exhibitorium, & conce-
 ditur illi, qui liberos in potestate
 habet. *l. 1. ff. b. adversus eum*, qui
 eosdem invitos dolo malo detinet. *d.*
l. 1. l. 5. ff. b. ad hoc ut illos exhibeat.
d. l. 1. Except. §. l. 1. §. 3. §. ff. b. Utili-
 ter hoc interdictum marito de exhi-
 benda uxore competit. *l. 2. ff. idem*
ad Abbatem & Monachum, Domi-
 num & adscriptitium applicandum
§. Meier. C. j. A. b. t. th. ult. Item
interdictum de liberis ducendis, quod
 est restitutorium. *l. 3. §. 1. ff. b.* & da-
 tur ei, qui liberos in potestate habet
 adversus eum, qui eosd. invitos dolo
 malo retinet ad hoc, ut eos duci per-
 mittat. *l. 3. pr. ff. j. Eek. Compen-*
Dig. b. t.

FINIS LIBRI SECUNDI.

LIB. III.

TIT. I.

De

Condictio ex lege.

L. 13. ff. T. 2.

Pertractato jure in re, ad jus ad rem seu obligationem accedendum est, quæ constituitur etiam per pactum seu nudum seu non nudum, v. Jurispr. l. 3. t. 2. Non nudum vel legitimum vel vestitum est. Legitimum vi legis confirmantis actionem producit, quæ est conditio ex lege, cum Lex civilis est, nec alia actio in Lege expressa.

I. Est autem conditio ex lege L. 13. ff. t. 2. actio personalis, quæ competit ex de cond. obligatione civili (non Prætorie. l. 1. ff. de Præsc. verb.) introducta per legem novam (i. e. post leges XII. Tab. latam. §. l. 7. ff. de Capit. min.) non caventem, quo genere actionis sit experiendum. l. un. ff. h. Pac. in Isag. b. 2. Uni, adversus quem & ad quid hæc conditio detur, ex ipsis legibus novis colligendum est. Hodie lo-

cum habet in moribus aut constitutionibus Principum Imperii generalibus vel specialibus, ut statutis, obligatio nova inducta est. *6. Hahn. ad Wesf. b. t. num. 5. Bach. 6. 1. Diss. 23. th. 1. I. C. Verb. Quod Exemplar v. in l. 35. §. 5. C. de denot. l. 22. §. 6. C. de Jure del. 6. Wif. ad π. P. 1. d. 26. th. 6.*

L. 13. ff. t. 5.
de consti-
tuta pecu-
nia.

II. Praetorio edicto confirmatur pactum constituti, quod est pactum Legitimum, quo quis pacifcenti citra stipulationem promittit se proprium vel alienum debitum esse soluturum salva priori obligatione. l. 5. §. 2. ff. b. §. 9. l. de Act. l. 28. ff. b. l. 1. ff. b. j. Hahn. ad Wesf. b. num. 9. & Franz, C. ff. b. t. n. 5. seqq. unde Beneficio ordinis locus est. 6. N. 4. c. 1. Bach. V. 2. D. 28. th. 5. I. C. Carpz. P. 2. C. 18. d. 2. Constituire possunt, qui se convenienti casu etiam pro alio obligare queunt. l. 1. §. 2. seqq. ff. b. non mulieres pro maritis nisi jurato J. Sax, Carpz. P. 2. C. 16. d. 2. Praesentes & absentes. l. 14. §. 13. ff. b. pro debitore praesente, absente aut invito. l. 27. ff. b. sed non impersonaliter. Auth. si quando. C. h. Conf. Wif. ad π. P. 1. d. 27. th. 4. Constitui potest debitum ex obligatione

tione

tionem civili mixta, naturali plena. l. 1. §. 7. ff. b. prætoria d. §. 9. non inere civili. l. 3. §. 1. ff. b. Franz. c. l. n. 15. seqq. Constituitur illi, qui obligationem sibi vel alteri acquirere potest. l. 5. §. 6. seqq. Ex pacto constituti nascitur actio de constituta pecunia, quæ est prætoria, personalis, rei persecutoria, perpetua. l. 19. ff. b. l. 2. C. b. Creditori adversus eum, qui proprium vel alienum debitum constituit ad debiti solutionem competens, §. Comp. Lauterb. b. t. l. c.

III. Ad confirmanda pacta nuda L. 45 ff. t. 3 adhibentur stipulationes. l. 45. ff. de de stipulat. Pact. per quas stipulator sibi non alii servorum, acquirit. §. §. 4. f. de Inut. stip. l. 38. §. 17. ff. de V. O. Excipitur servus, qui ex persona domini ius stipulandi habet pr. f. b. & jacenti quoque hæreditati stipulari potest. d. pr. non tamen nominatim hæredi futuro. l. 16. ff. b. §. Magnif. Auth. S. f. C. ib. 34.

IV. Pupillo etiam stipulari pot. L. 46. ff. t. 6, est Tutor: Rem pupilli salvam fore. Rem pupil- §. 19. f. de Inutil. Stip. quia per li vel Ado- hanc stipulationem pupillo prospici- lescantis ci ipsius tutoris interest. Est verò salvam fo- stipulatio rem pupilli salvam fore, re. qua Tutores vel curatores admini-

strationem rerum pupillarum aut
 minorennium suscipientes datis fi-
 dejussoribus cavent de indemnitate
 minoris aut pupilli. §. §. 1. *l. de Sa-
 tisdat. Tut.* unde nascitur *actio ex
 stipulatu*, adversus Tutores vel cura-
 tores eorumque fidejussores ad præ-
 standam indemnitate finita tutela
 aut cura competens, *l. 4. §. 2 4. ff. b. j.
 l. 2. C. de Administr. tut.* Olim sti-
 pulari poterat pupillus sec. *l. 6. ff. b.*
*Hodie stipulantur magistratus refe-
 rente Brunnem. in Repet. Parat. Wes.
 b. t. q. 2.*

L. 46. ff. t. §.
 de stipulati-
 onibus Præ-
 toriis.

V. Dividuntur stipulationes in
 judiciales, Prætorias, conventiona-
 les & communes. §. §. 1. 2. 3. 4. *de di-
 sis. stipulat. Prætorie sunt, quæ jussu
 Prætoris interponuntur, etiam Ædi-
 litia. §. 2. J. d. t. eaque vel propter
 judicium interponuntur, ut ratum
 fiat, & dicuntur judiciales, vel sunt
 judicio sistendi causa & nominan-
 tur Communes. l. 1. §. 1. 2. 3. ff. b.
 Cum Prætor satisfactionem desiderat,
 quod plerumque, ubi incerta est
 quantitas, contingit, personæ inter-
 venientium requiruntur. l. 7. ff. b.
 cum cautionem postulat vel pignora
 §. l. 1. §. 9. ff. de collat. vel nudæ
 repro-*

repromissiones sufficiunt. l. 1. §. 6. ff. h.
W. G. P. 2. d. 28. th. 25.

TIT. II.

De

Hereditate & actione vendita.

L. 18. ff. t. 4.

I. A Pactis ad contractus etiam consensuales transitur ubi prætereundum non est circa emtionem venditionem, quod vendi etiam hereditas possit eo cum effectu respectu Emptoris; ut (1) ad Emptorem neque amplius neque minus juris transeat, quam apud hæredem futurum esset. l. 2. ff. h. ut (2) perfecta Emptione ad emptorem lucrum & damnum omne respiciat. l. 2. §. 9. ff. h. præter jus accrescendi, quod emptor non habet. §. 1. ff. h. j. §. 2. ff. de hered. Inst. Vinn. S. Q. l. 1. c. 55. & id quod hæres ex substitutione pupillari nanciscitur. l. 2. §. 2. ff. h. (3) ut emptor vicem hæredis obtineat & præstet quicquid venditori nomine hereditatis abest. l. 2. §. 11. ff. h. (4) ut Emptor ex sua persona habeat

utiles, ex hæredis persona directas
actiones hæreditarias. l. 5. l. f. C. b.

II. *Venditæ hæreditatis Effectus*
respectu venditoris sunt, quod (1)
Venditor quidem totius hæreditatis,
at non rerum singularum evictionem
præstare tenetur. l. 2. ff. b. l. 1. C. de
Eviction. (2) quod ab emptore repetere
potest, quicquid hæreditatis nomi-
ne Creditoribus vel legatariis &c.
præstitit. l. 2. C. de leg. ab his enim
venditor adhuc rectè convenitur. d. l.
nisi fiscus venditor sit. l. 1. C. b. *Franzk.*
Comm. ff. b. 1. num. 14. 6. plur. Comp.
Jur. Lauterb. b. 1. de actione vendita.
b. l. 3. T. 20. a. 18.

De servis exportandis, vel si
ita mancipium venierit ut
manumittatur vel contra.
L. 18. ff. ib. 7.

III. *Servi etiam Jure Civili*
vendebantur pactis adjectis, è qui-
bus probabantur æqua: ut de servo
exportando. l. 1. ff. b. manumitten-
do. l. 3. ff. b. non iniqua: ut de serva
prostituenda. b. l. 67 ff. b. Pariter
ad Pacta injusta refert. Hahn. ad
Wes. b. 1. Si quis emat pretio nunc
recepto C. oves indeterminate tra-
den-

dendas plus valebunt. Si quis in Autumno pretio usitato emat C. oves servandas usque ad mensem Januarium, ita ut fructus ad emtorem perveniant, periculum ad venditorem pertineat &c. Item pacta emtorum vel venditorum inter se ad Monopolium tendentia sub poena gravissima improbantur. *§. l. un. C. de Monopol.* nisi Principis auctoritate Monopolia ex justa causa exerceantur. *§. Carpz. P. I. dec. 4. Hahn. c. l. j. §. Ius. Sax. der Torg. Auschr. d. Anno. 1583. T. von schädlichen Vorkauffe insgemein & spec. von Vorkauffe des Getreydes, der Wolle.*

De Proxenetis. L. 50.

ff. t. 14.

IV. Ad mercedem Locationis conductionis quam proxime accedit *proxeneticum* sive honorarium, quod negotiorum licitorum conciliatoribus pro ministerio quali quali accommodato solvitur. *§. l. 2. l. 3. ff. h.* Hi conciliatores s. *Proxenetæ* vulgo appellantur *die Mäckler, Unterhändler*, & sunt hodie vel publici vel privati. *Publici*, qui publica auctoritate constituti & ad hoc officium juramento devincti sunt. *§. Strauch. de Proxenet.*

Privati qui privata auctoritate hoc officio funguntur. e. g. in Nuptiis *l. f. ff. de sponsal. j. tamen l. f. C. eod.* Præstant Proxenetæ dolum & culpam latam. §. *l. 2. ff. h.* & peti potest ab ipsis proxeneticum extra ordinem *l. f. ff. h.* Sunt autem proxenetæ in causa, in qua mediatores exstiterē, testes demum habiles, atque ad testimonium compelli possunt utriusque partis consensu. *N. 90. c. 8. §. Wiss. P. 2. D. 42. th. 20. Eck. Comp. ff. h. t. §. 2. Gail. l. 1. Obs. 100. n. 19.*

De Nautico fœnore.

L. 22. ff. i. 2.

V. Usuris, quæ ex plurimis contractibus præstandæ sunt, affine est *Nauticum fœnus*, quod solvitur pro pecunia mutua, quæ periculo creditoris trans mare vehitur etiam citra stipulationem pacto promissum. *l. 1. l. 5. §. 1. l. 7. ff. h.* propter periculi magnitudinem usuras etiam centesimas in pecunia trajectitia stipulari permissum est. *l. 26. §. 1. C. de Usur.* & incipit creditoris periculum ex ea die, ex qua navem navigare convenit, & denit quando navis salva intra statuta tempora ad locum destinatum pervenit. *l. 6. ff. h.* Quod si autem
cul-

culpa debitoris in navigatione damnum contingat, non præstat illud Creditor. l. 3. C. h. *Quasi nauticum fœnus* est cum mercatori aut alii pecunia periculo Creditoris simili ratione datur extra navigationem. §. l. 2. C. l. 5. ff. h. *Hahn. ad Wesenb. b. t.*

TIT. III.

De

Actionibus è conventionem eorum qui in nostra potestate sunt adversus nos competentibus.

Ex obligatione, quæ perpensa est hætenus, regulariter adversus contrahentes, non alios datur actio. §. l. 3. C. *Ne uxor pro mar.* quod exceptionem patitur in personis nostræ potestati subjectis.

I. Ita actio de peculio illi, qui cum filio vel servo contraxit, adversus patrem vel dominum, quatenus est in peculio, competit. §. 36. l. *de Action.* & hæc quidem actio, quamdiu servus vel filius in potestate est, perpetua, post mortem autem ejus,
vel

L. 15. ff. t. 2. **Quando de peculio actio annalis est.** vel postquam emancipatus, manu-
missus, alienatusve fuerit, annalis est,
l. 1. §. 1. ff. quando de pecul. actio an-
nalis est. Cum hodie servitio li-
berorum hominum utamur adversus
dominos non nisi intuitu debitæ
mercedis J. Saxon. agitur *Land-*
Recht. l. 2. a. 32. Schulz. Syn. Inst. t. de
Action. l. aa. Item quia filii familias
consensu Patris negotiantes quoad
negotiationem pro emancipatis ha-
bentur, exiguus est hujus actionis
usus secundum Schulz. Syn. l. 1.
Quod cum eo, qui alien. pot. lit. C. ubi
Addit. Hahn. ad Wesenb. t. de Pec-
num. 4. f. Granebb. de LL. abrog. ad
l. 1. ff. h. t.

L. 14. ff. t. 4. **de Tribu- toria A- ctione.** **II.** Similiter actio tributoria da-
tur illi, qui cum servo vel filiofam.
Domino vel Patre sciente. *l. 1. §. 3. ff.*
de Tributor. action. contraxit, ejus
que hæredibus adversus dominum
vel patrem ejusque hæredes, quatenus
ad eos pervenit. *l. 7. §. f. ff. h. ad hoc*
ut res peculiares inæqualiter distri-
butæ æqualiter distribuantur. l. f. ff. h.
quam actionem hodie non obtinere
tradit, *Hahn. ad Wes. f.*

L. 14. ff. t. 5. **III.** Hæc autem notanda est inter
Quod cum servos & filios familias differentia,
eo qui in quod servi potestate dominica soluti
aliena plane

plane non possunt, hi possunt convey- potestate
niri, at sic nihil è bonis paternes con- est, negoti-
secuti sunt, tantum in id, quod facere um gestum
possunt, l. 2 ff. *Quodcumque qui in esse dici-*
alien. pot. i. e. ita ut non totum, quod tur.
habent, extorqueatur, sed & eorum
ratio habeatur, ne egeant. l. 19. ff. *de*
re jud. Hodie emancipatos in solidum
esse conveniendos censet Grænebb. *de*
LL. abrog. ad L. 1. C. b. & de Gallo-
rum moribus testatur, all. *Autumn.*
Cons. Gall. ad. l. 5 ff. b.

TIT. IV.

De

Cessione bonorum.

L. 42. ff. t. 3.

Tollitur obligatio per. solutionem
solidi, quam qui facere non potest ad
evitandum carcerem cessionem bo-
norum suscipere non prohibetur Le-
ge Julia. l. 1. l. 4. C. *Qui bon. ced.*

1. *Cessio bonorum* est actus, quo
debitor obæratuſ omnia sua bona
Creditoribus concedit, ut ipse salva
existimatione carceris molestiam evi-
tet, interimque Creditoribus quo-
dammodo satisfiat. l. 6. ff. b. l. 1. l. 8.
C. b.

C. b. [Cessio fit] voluntate debitoris quomocunque declarata. §. l. 6. *C. b.* etiam extrajudicialiter. l. f. ff. b.

II. *Cedere bonis possunt debitores* utriusque sexus, qui alienare, tam filii quam Patres familias. l. 7. *C. b.* etiam universitates & Ecclesiae. *Hahn. ad Wes. b. t. Verb. omni.* Prohibentur autem (1) debitores, qui fraudulenter bona sub spe cessionis dissiparunt. §. l. 48. ff. de Fur. dot. *Stræuch. diff. Inst.* 28. *th.* 13. (2) Fisci aut ex delicto debitores. §. l. 2. *C. de exact. tribut.* §. l. 37. ff. de minor. quod ad publicanos applicat. *Wiss. ad π. P. 2. D. 21. th.* 22. *cedi potest Creditori etiam invito.* §. l. 55. ff. de O. & A.

III. *Cedi debent bona debitoris omnia*, ne quidem, secundum rigorem juris, veste, lecto aut alimentis quotidianis exemptis, licet ea nonnunquam ex æquitate & commiseratione debitori relinquantur. §. l. 6. ff. b. *Mes. in Theatr. concurs. Cred. c. I. th.* 35. neque excluso peculio profectio. §. l. 7. *C. b.* *Hahn. ad Wes. b. t. Verb.* Quam aut fructu præbendarum vel commodo braxationum, uti responsum esse docet *id. c. l. n. 4.* Non verò ceduntur bona feudalia, emphyteutica, aut fideicommissaria, nisi

nisi quatenus debitor ex iis jus percipiendi fructus habet. §. l. 69. §. 1. ff. de leg. 2. Perez. ad Cod. h. t. n. 19.

IV. *Cessio bonorum* hac ratione fit, quod creditores liquidi sui crediti solutionem urgentes convocantur, iisque convocatis inventarium omnium bonorum cum libro rationum, vel etiam jurata specificatio editur, & tum plerumque Curator bonorum constituitur. *Magnif. Auct. S. 3 C. Ex. 44. tb. 29. Lauterb. Comp. Jur h. t. l. 5. Conf. Jurispr. l. 1. t. 28. A. 20.*

V *Per hanc cessionem bonorum debitor à metu carceris liberatur l. 1. C. h. & Exceptione cessionis à Creditorebus conventus se defendere potest, donec ad pinguiores sortem pervenerit, item locupletior factus beneficium competentiae habet. §. f. I. de act. l. 3. C. de reb. aut. jud. poss. j. C. 3. X. de Solut. Creditores verò jus petendi distributionem bonorum nanciscuntur. §. l. 4. C. de reb. Auct. jud. j. plur. Strauch. Ex. Inst. 28. tb. 16. 17.*

VI. *Jure Saxon. Communi debitor non existens solvendo ad manus creditoris tradi solet, ut eum vinculis inclusum teneat, donec operis*
vel

vel alia ratione debitum dissolvat.
Land. Recht. l. 3. a. 39. Carpz. P. 2. C. 22. d. 1. I. Sax. Electorali in carcerem publicum conjici potest etiam advena. *id. d. 2. Berl. P. 2. Concl. 28. num. 14. 15. 16. nisi sit mulier. Carpz. d. 19. nec cessione bonorum, nisi Creditoribus consentientibus locus est. Carpzob. d. C. d. 11. 12. 13. unde hoc Jus contra Saxones retorqueri solere monet Grænebb. de LL. abrog. ad l. 4. C. h.*

De Separationibus. L. 42.

ff. l. 6.

Quando bonorum cessio fit, creditores concurrunt, vel solius debitoris, vel debitoris forte defuncti & hæredis. Quo posteriori casu defuncti Creditores gaudent Jure separationis.

VII. *Jus separationis est beneficium Prætoris. l. 1. ff. h. quo creditores defuncti potentes causa cognita à propriis Creditoribus hæredis separantur, ut ipsis e Patrimonio defuncti præ creditoribus hæredis satisfiat. §. l. 1. §. 1. ff. h. Impetrant hanc separationem non tantum Creditores, quibus pure, sed etiam quibus ex die vel sub conditione debetur.*
l. 4.

l. 4. ff. b. etiam hypothecarii secundum Jus Civile §. l. 2. C. de reb. auct. jud. l. 1. §. 1. ff. b. non Saxonicum 4 O. P. S. t. 42. §. gleiche Meynung. §. Carpz. P. 1. 28. a. 22. Ita rectè distinguit. Lauterb. V. 2. D. 16. c. 3. §. 8.

VIII. Separatio impetratur adversus defuncti heredem, qui non est solvendo. l. 1. §. 1. ff. b. & cessat, (1) quinquennio post aditionem hereditatis elapso. l. 1. §. 13. ff. b. quod Jure Saxónico observatur. §. Carpz. l. 4. t. 2. Resp. 18. & præjud. Richt. de J. & Priv. Credit. c. 1. memb. post. num. 147. hoc tamen non admittit in Creditibus hypothecariis. id. Richt. c. l. n. 176. ubi præjud. (2) Quando bona hereditaria bonis heredis ita mixta sunt, ut impossibilis sit separatio. l. 1. §. 12. ff. b. j. Struß. ad Ant. Matth. de success. c. 16. t. b. 29. (3) cum bona hereditaria bona fide sunt alienata. l. 4. ff. b. (4) Si creditores novandi animo ab herede stipulati sunt. l. 1. §. 10. ff. b. §. Richt. c. l. n. 129. ubi præjud. Hoc separationis beneficio confecto inventario opus non est. §. l. 22. §. 49. G. de Fur. del. Eck. C. ff. b. t.

TIT. V.

*De**Rebus auctoritate Judicis possi-
dendis vel vendendis.*

L. 24. ff. t. 5.

I. Creditores concurrentes debitoris bona, postquam possessionem eorum nacti sunt, solenniter vendunt. l. 9. C. h. l. 2. C. de fid. & jur. bast. fisc. ut cuivis creditori secundum prioritatem, quam habet, fieri queat solutio. Commode igitur hoc titulo (1) concurrentium Creditorum Processus, (2) jus Prælationis exponetur.

II. Describi autem potest Concur-
sus Creditorum, quod sit universale
judicium inter creditores & eorum
debitorem communem coram hu-
jus Judice competente institutum.
Nascitur Concurfus vel debitore
Creditores convocante bonisque ce-
dente, vel Creditoribus sponte con-
currentibus concursumque formari
petentibus. Inde Citatio ad Cre-
ditores, ut creditum probent, prio-
rita-

ritatemque ostendant, ad debitorem ut respondeat & instrumenta producta vel recognoscat vel diffiteatur emitti, & singulis legitimè insinuari solet. Hinc debitor bonis nondum cessis ipse, si bonis cessit, absens est, aut hæreditatem jacentem reliquit, bonis absentive datus Curator citatur. Si debitor non comparet sub pœna recogniti, liquidi & confessi, denuò citatur. Creditores nominatim noti prima vice simpliciter contumaces, secunda vice sub pœna præclusionis, ignoti autem Edictaliter sub eadem pœna vocantur. Quod si in contumacia tum perseverat debitor, documenta pro recognitis debitumque pro liquido pronunciatur. Si creditor in contumacia perseverat, præcluditur. Comparens autem debitor adversus postulata Creditorum suas exceptiones proponit, documenta vel recognoscit vel diffiteatur (ad defensionem conscientiae per probationes non admittitur) nisi testes Creditor de manu debitoris attestantes producere, quam diffessionem admittere malit. Creditores vero suum creditum probant, illiusque prioritatem deducunt, quo facto sententia designationis fertur, quo
non-

nonnunquam conditionalis est; In ea ferenda officium Judicis præcipuè in eo consistit, ut singulorum creditorum jura accurate perpendat, ne Leutationibus & Appellationibus litem protelari necesse sit. *S. Richt. de l. & P. C. c. Carpzov. P. I. C. 28. d. I. ad 12. & exactè hæc tradens Lyser. Diss. de Concurf. & Graduat. Cred. cap. I.*

III. Alterum hujus tituli membrum est *de Jure Prælationis inter Creditores*, quod habent ordine priores; commodissimè autem ordo Creditorum quinque classibus constitutis cognoscitur, quarum I. continent creditores, qui cæteris omnibus creditoribus, quocunque etiam privilegio munitis præferuntur. II. Creditores præter hypothecas privilegium prælationis habentes. III. Creditores, qui jus reale ex hypothecâ, arresto vel immiſsione adepti sunt. IV. Creditores personali tantum privilegio instructos. V. Chirographarios simplices. De singulis præcipuè I. Sax. ductu agemus. *S. O. P. S. t. 41. Carpzov. P. I. C. 28. d. II. Berl. P. I. Concl. 63. & Dd. all. n. 3.*

IV. In prima Classe vocantur
(1) *Res suas extantes jure domi-*
ni

nii repetentes O. P. S. t. 42. pr. j. N. 91.
 c. 1. ut dominies depositas. l. 17. §. 1.
 ff. depos. Carpzov. d. 15. furtivas, §.
 f. I. de obl. quæ ex del. Viduæ vel
 uxores eorumve liberi bona dota-
 lia, paraphernalia &c. filii bona
 castrensia & qs. castrensia nec non
 adventitia regularia. Carpzov. d.
 C. d. 13. 14. Venditores vendita
 dominio nondum translato vel do-
 lo emptoris patefacto. l. 19. ff. de con-
 trah. emt. l. 5. §. 2. ff. de Trib. act. Gail.
 2. Obs. 15. Carpz. d. 17. 19. 21. Commo-
 datores commodata precario conce-
 dentes precario concessa, locatores
 locata, (quod etiam ad oves vaccasve
 ferreas pertinet. Richt. de I. & Priv.
 Cred. c. 2. m. 1. num. 23. seqq.) revo-
 cantes: G. Berlich. P. 1. Concl. 64. a.
 num. 4. ad. 59. Richt. c. l. d. c. 1. ad num.
 55. (2) Venditores, qui ante traditio-
 nem vel in ipsa traditione hypothe-
 cam sibi, licet extrajudicialiter reser-
 varunt. O. P. S. t. 42. §. da auch einer
 Carpzov. d. C. d. 20. (3) Creditores, quæ
 in re vendita, antequam debitor eam
 emeret, hypothecam acceperunt. G. d.
 l. 12. C. de Distr. pign. O. P. S. t. 42. §.
 Gleiche Meynung. Carpzov. d. C. d. 22.
 l. Dec. Nov. Elect. 63. quomodo etiam
 adver-

adversus fiscum esse pronunciatum docet *Magnif. Auct. S. J. C. Ex. 44. th. 46. n. 3.* (4) *Sumtus pendente concursu in utilitatem omnium Creditorum erogati*, ut inventarii confecti, taxationis & distributionis bonorum *die Inventir - Taxirungs - und Subhastations - Kosten* &c. *6. l. 8. ff. depos. l. 22. § 9. C. de fur. del. nec non salarium Curatoris bonorum Hahn. ad Wesf. h. t. n. 4. §. 1. Carpzov. d. C. d. 36. Richt. d. c. 2. m. 2. n. 6. 8.* deinde mercedes famulorum, *das Lied-Lohn*, dummodo his certa merces sit promissa, itemque tempore mortis in servitio & convictu debitoris reperiantur. *d. 1. 42 O. P. S. §. nechst diesen. Carpz. d. C. d. 25. quod ad pædagogum extendendum. d. 26. sed cessat usuris hujus pecuniæ tanquam creditæ à famulo acceptis. 6. l. 7. §. 2. ff. depos. d. 43.* Hoc privilegium mercedis famulorum Juri Civili ignotum est. *Hart. Pist. P. 1. q. 8 n. 2.* (5) *Impense funeris. l. 14. §. 1. l. 43. ff. de relig. & sumt. debitoris, non uxoris & liberorum. d. T. O. P. §. Ferner.* quamvis contrarium Jure Civili defendi possit. *6. l. 17. ff. de reb. auct. jud. poss. Carpzov. d. 40. 6. Richt. d. l. 6. 2. m. 4. num. 12. seqq. Conf.*

Conf. Add. l. 2. c. 1. a. 7. 8. (6) *Salaria Medicorum, Chirurgorum, pharmacopolarum in morbum ultimum defuncti impensa, dummodo fuerint probata* Carpzov. d. C. d. 43. 45. 46. Hahn. ad Wesf. b. num. 4. alia probatione deficiente per conjecturas verisimiles, iisque cessantibus, per juramentum Berl. d. Concl. 64. n. 92. 93. quod an Juri Civili conveniat & Add. cit. T. 1. a. 8. (7) *Collectæ & exactiones publicæ. Schoß, Steuer, l. 1. C. si propt. publ. pensit. l. 4. C. ex quib. caus. pign. sive Principi, sive magistratui inferiori præstentur.* Carpzov. d. C. d. 47. sive collectæ sint ordinariæ, sive extraordinariæ, veluti *Opferkorn, Wächter-Soldaten - Frohne - Hufengeld, Defension-Steuer, Contribution, Discretion, Cortesy, Præsent-Geld, &c.* Hahn. ad Wesf. b. num. 4. §. 4. Carpzov. d. C. d. 49. Strauch. Diff. Inst. 15. th. 19. Phil. ad T. 42. O. P. S. Consid. 4. Diff. Richt. de J. & privat. Cred. c. 2. m. 5. num. 31. adeò quidem, ut idem jus extendant ad sumtus, quos subditi ex consuetudine in executionibus criminalibus solvunt. *Das Hencker-oder Herd-Geld.* Berl. P. 1. Concl. 64. num. 109. Heig. P. 2. q. 23. n. 15. seqq.

Carpz. dict. def. 49. imo civitatibus
 tributa pro subditis erogantibus
 idem privilegium ad quadriennium
 concessum est in *Land und Tranck-
 Steuer Erört. der Land-Geb. d. 1609.*
 §. 17. Privilegium tributis concessum
 etiam ad canonem Ephiteuticum,
 Decimas, Reditusque annuos tam
 redimibiles, quam non redimibiles
 pertinet. *Conf. l. 15. ff. Qui pot.
 in pign. O. P. S. t. 42. §. Ferner. Car-
 pzoß. d. C. d. 54. 55.* (8) *Pecunia hæ-
 reditaria*, est autem pecunia hæredi-
 taria, quam hæres cohæredi è bonis
 immobilibus hæreditatis titulo fami-
 liæ herciscundæ singulis annis aliisve
 solutioni præfinitis intervallis solve-
 re debet. *Carpz. 6. P. 3. Const. El 21. d.*
8. Richt. d. J. & P. Cred. c. 2. m. 7. n. 2.
j. d. Tit. O. P. S. Es 6bird. Hoc pri-
 vilegium etiam ad Emtozem pecu-
 niæ hæreditariæ transit. *Carpzoß. d. 17.*
 sed ad bona, pro quibus ea solvenda
 est, restringitur à *Carpzoß. Dec. 268.*
 & interit acceptis ex hac pecunia usu-
 ris, adhibita in exigendo mora *Nob.*
dec. 11. 7. ipsisque prædiis hæredi-
 tariis in tertium translatis. *Carpzoß.*
d. Const. d. 59 61. Berl. d. Concl. n. 119.
Pecunia hæreditaria hoc sensu Juri
Civili incognita est. si lubet, diff.
mean

meam inaug. de pecun. hered. c. i. th. 3.

V. Secunda Classis Creditores
sistit præter hypothecas jus prælationis habentes, vel ob speciale privilegium vel hypothecæ constitutæ modum. Ob Privilegium præferuntur
(1) *qui crediderunt ad militiam*, sibi que specialiter de hypothecâ prospexerunt. N. 97. l. 4. quod ad eos, qui crediderunt ad Equestres ordines, Magisterii, Licentiaturæ, & Doctoratus insignia adipiscenda, applicari posse credit. *Habn. ad Wes. h. Dissertat. Lauterbach. Comp. Jur. h. r. lit. c.* (2) *Mulieres in repetenda dote non amplius extante. l. 12. C. Qui pot. in pign. ejusque augmento. N. 97. c. 2. Carpzov. P. 1. C. 28. d. 68.* Præferuntur autem jure Civili etiam creditoribus expressam hypothecam anteriorem habentibus *dd. II. Lauterbach. §. 3. D. 6. thes. 22. Berl. P. 1. Concl. 65. num. 6. Bach. §. 2. D. 24. th. 7. l. 6. Verb. Præferturque. Jure Saxónico tacitâ anteriore hypotheca non expressa munitis. O. P. S. i. 43 pr. Carpzov. d. l.* Hoc privilegium nec ad Paraphernalia, intuitu quorum nudum hypothecæ jus uxori datum est. *l. f. C. de Pact. cons. T. 43. O. P.*

S. §. Was aber. Carpzob. d. C. d. 86.
 nec ad donationem propter nuptias
 extendendum, cujus nomine & Jure
 Civ. §. *Bach. de pign. l. 1. c. 10. n. 4.*
 Non obſt. *N. 91. c. 3. & Saxonico d.*
T. O. P. S. §. So ſollen wir. ne qui-
dem jus hypothecæ uxori competit.
Carpz. d. C. d. 91. incipit hoc Privi-
legium dotale Jure Civili à tempore
promiſſæ dotis contractique matri-
monii. §. l. 1. ff. qui pot. in pign.
Bach. ad Treutl. cit. lit. b. Verb. Mu-
lier. Jure Sax. à tempore copulatio-
nis ſacerdotalis. Per p. 2. Conſt. El.
24. ubi Carpz. d. 1. Tranſit hoc pri-
vilegium ad liberos. l. 12. §. 1. C.
Qui pot. in pign. N. 91. 1. non ad
hæredes extraneos. l. un. C. de Priv.
dot. Carpzob. d. C. d. 95. 96. Berl. d.
Concl. 65. num 93. Bach. de Pign. l. 4.
c. 13. n. 2. & locum habet etiam ſi mu-
lier obærato nupſerit, aut ſtatuto ſit
diſpoſitum, ut nomina pupillorum
omne debitum præcederent, ſecun-
dum Nov. dec. El. 5. 6. §. Strauch.
Diff. Inſt. 15. th. 19. Richt. de J. &
Priv. Cred. c. 3. ſect. 1. (3) Qui
in reſectiorem ædificii credidere.
dummodo ſpecialiter ad reſectio-
nem ſit data pecunia, ædificium
inde ſit reſectum & adhuc exſtet
§. N.

§. N. 97. c. 3. l. 6 ff. qui pot. in pigno
 l. 1. ff. Quib. in caus. pign. tac. §. Gail.
 l. 2. Obs. 12. n. 4. §. O. P. S. t. 43. §.
 Wenn auch einer. Carpz. d. C. d. 105.
 Richt. d. Tr. c. 3. sect. 4. num. 1. seq.
 idem statuendum est de eo, cujus pe-
 cunia ædificium aut prædium est
 emtum, quoties specialiter sibi hypo-
 thecam pactus est. §. l. 7. C. Qui pot.
 in pign. l. 17. C. de Pignor. d. T. O. P.
 §. Also §. 6. Carpz. d. C. d. 107. non
 idem obtinet in eo, qui tantum ad
 exsolutionem pretii pecuniam credi-
 dit. Carpzob. d. 108. Phil. ad O. P.
 Cons. 7. Richter. c. l. sect. 4. num. 24.
 (4) Pupilli in rebus pupillari pecu-
 nia emptis. l. 7 ff. Qui pot. in pign.
 l. 3. ff. de reb. aut. jud. poss. Carpzob.
 d. 109. Neguz. de Pign. Part. 5. m. 2.
 n. 19. Berl. d. Concl. 65. n. 145. Richt.
 d. Sect. 4. n. 18. 5) Fiscus in rebus
 à debitore post contractum cum
 ipso initum acquisitis. l. 28. ff. de
 fur. fisci. O. P. S. T. 43. §. desgleichen.
 Berl. d. Concl. n. 122. Carpzob. d. 103.
 Richter. d. Tr. c. 3. sect. 3. num. 21.
 non in pœnalibus. l. 17. 37. ff. de fur.
 fisci. l. un. C. de pœn. fisci. nisi à tempore
 condemnationis, ex quo hypothecam
 tacitam habet Jure Saxon. d. §. des-
 gleichen. non civili (Lauterb. Comp.
 b 3 fur.

Jur. b. Ob hypothecæ constitutæ modum præfertur Creditor, cui instrumento publico est constituta hypotheca, ei, cui hypotheca tantum privatâ scriptura concessa est, quod in mobilibus *Jur. Sax.* non obtinet. *Moll. l. 1. Semest. c. 3. Carpzob. P. 2. C. 23. d. 9. §. D. Nob. El. 60.*

VI. *Ad Tertiam classem referuntur Creditores jus reale habentes, sive illud per constitutionem hypothecæ expressæ aut tacitæ, sive per immisionem judicialem actualem, aut æreum legitime impetratum sint adepti. Vid. O. P. S. t. 44. 45. 46. 47. 48. Hi creditores pro rata admittuntur, si eodem momento jus reale impetrarint, vel quis prior altero fuerit, ignoretur d. T. 44. §. da auch. §. Jpr. l. 2, T. 25. a. 14. seqq. 1. Carpz. d. C. 110. ad d. 149. Richt. c. l. c. 4. sect. 1. 2. 3. 4. Berlich. P. 1. Concl. 66.*

VI. *Quarta Classis continet creditores personaliter tantum privilegiatos. Quibus accensetur. (1) Deponens re deposita non amplius existente l. 7. §. 2. ff. Depos. l. 24. §. 2. h. Carpzob. P. 1. C. 28. d. 150. Wis. ad. π. P. 2. d. 22. th. 9. j. Lauterb. Comp. Jur. h. num. 4. quod ad depositum Judicialia-*

diciale & necessarium non est produ-
cendum: hoc enim aetia posteriora
præcedit per O. P. S. T. 49. pr. & Car-
pzo6. d. C. d. 151. Pbil. add. T. O. P.
Cons. 1. (2) Respublica Creditrix. l.
38. §. 1. ff. h. (3) Debita piarum cau-
sarum & alimentorum d. T. 49. O. P. §.
alles. Carpzo6. d. 152. (4) Creditores
qui gratis pecuniam dederunt mutuam
d. T. §. 66enn auch id. d. 153. (5) Ven-
ditor in residuo pretii, qui de jure
pignoris sibi non prospexerunt. d. T.
§. Ingleichen d. 154. (6) Qui ad rem
comparandam vel reparandam credi-
derunt pignoris jure non impetrato. l. §.
6. ff. Qui pot. in pign. l. 34. l. 26. ff. h.
Rauchb. P. 1. q. 5. Richt. d. 7. & P. Cred.
c. 3. Sect. 4. n. 15. (7) Advocatorum
Præceptorum & Procuratorum salaria
secundum Rauchb. d. Tr. c. §. n. 36. j.
Hahn. ad Wes. h. t.

VIII. Quartam classem occu-
pant nudi Chiographarii, id est, Cre-
ditores, qui vel nuda chirographa
seu Cautiones producant, vel cre-
dita sua per testes aut confessionem
debitoris probant. Carpzo6. d. 159. Re-
liquum est, ut hoc loco notetur, quo-
modo creditores concurrentes ejus-
dem classis sibi invicem præferan-

tur, cum ex patrimonio debitoris omnibus satisfieri nequit. Creditores classis primæ, utpote jus prælationis ante omnes habentes, eo ordine, quo hactenus sunt collocati, priores posteriores plane excludunt. *Carpzov. d. C. d. 12. Berl. P. 1. Concl. 64. numer. 125.* inter creditores secundæ Classis, seu eos, qui hypothecam cum privilegio prælationis habent, præferendi sunt tempore priores: nam privilegiatus adversus privilegiatum non utitur suo privilegio. *§. l. 8. ff. de Excus. l. 12. §. 1. C. Qui pot. in pign. N. 91. c. 2. Cynus in Aub. Quo Jure C. qui pot. in pign. Berl. P. 1. Concl. 65. num. 155. Carpzov. d. C. 63. O. P. S. T. 43. §. 66enn sic aber.* ubi cum de prioritate non constat, primo loco uxor, secundo Pupillus, Tertio Fiscus collocari jubetur, reliquis creditoribus pari jure concurrentibus *§. 66enn mann. Carpz. d. l.* In Tertia Classe Creditores jus tantum modo reale habentes, tempore priores jure sunt potiores. *l. 2 l. 7. C. qui pot. in pign. de qua regula §. Addit. L. 2 l. 7. num. 1. 2. Carpzov. d. C. d. 110.* Creditores ad quartam Classem relati, s. qui nudum jus prælationis habent, pro rata concurrunt, etiamsi pri-

vilegia sunt imparia. Secundum
Carpzob. d. C. d. 149. ubi Præjud. Diff.
Berl. P. 1. Concl. 70. num. 28. it. Lau-
terb. Comp. Jur. h. t. num. 4. j.
Richt. de J. & P. Cred. c. 5. num. 9.
 Pariter Creditoribus quintæ Classis,
 seu nudis chirographariis, pro ra-
 ta quantitate satisfaciendum est. *l. 6.*
C. de reb. auct. jud. poss. Carpzob. d. C.
d. 158.

IX. Iure Civili usuræ cum sorte
 pari jure prælationis gaudent. *§. l. 18.*
ff. qui pot. in pign. Quandoquidem
 accessorium naturam sui principalis
 sequitur. *c. 42. de R. J. 6. Sim. Pist.*
P. 2. Cons. 7 num. 10. non vero Jure
Saxon. O. P. S. T. 50. Es ist aber.
 Excipiuntur ob favorem Creditoris
 (1) Ecclesiæ similique loca pia. *Dec.*
El. 8. (2) Pupilli reliqua ex admi-
 nistratione à Tutore petentes. *Dec.*
Nov. El. 9. Ob conditionem usu-
 rarum vel debiti vero (1) si per mo-
 dum interesse petantur usuræ. *§. d.*
Dec. 8. (2) si postulentur ut resi-
 duum pretii. *d. T. 50. §. denn 66ann*
 (3) in annuis redditibus. (4) in usu-
 ris pro principali à fidejussore solu-
 tis. (5) in usuris dotalibus. *d.*
O. P. (6) in feudalibus *Dec. Nov.*
h 5
El.

El. 10. Carpzov. d. C. d. 164. seqq. Magnif. Auct. S. J. C. Ex. 44. th. 58 Conf. Richter. d. l. § P. C. c. 7. § Phil. ad Cit. de Elect.

L. 42 ff. t. 8.

**Quæ in fraudem Creditorum facta sunt, ut re-
stituantur.**

X. Ad massam communem Creditorum non tantum pertinet id, quod in bonis debitoris est, sed etiam in iisdem improbo debitoris facto esse de-
bit: nam *in fraudem Creditorum alienata* animo & eventu alienantis spectato. §. 3. l. *Qui & ex quib. caus. actione Pauliana intra annum utilem.* l. 6. §. 14. ff. *Quæ in fraud. Cred. revocari possunt.* In hac actione verò alienare dicitur, qui patrimonium diminuit, non qui occasionem acquirendi omit-
tit. l. 6. ff. h. *Carpzov. P. 3. C. 23. d. 21. num. 7.* Item annus utilis nec ad alienationem titulo lucrativo factam. l. 10. §. 24. ff. *eod.* neque ad liberationem ab actione pertinet. d. l. §. 23. nam illo casu perpetuo, hoc intra tempus actioni instituendæ definitum, potestas revocandi competit. *Carpzov. P. 2. C. 3. d. 20. j. Jurispr. L. 2. T. 35. num. 22.*

TIT. VI.

De

Actione rerum amotarum.

L. 25. ff. t. 2.

A contractibus transferimur ad delicta eademque vel privata, vel publica. E privatis delictis furtum. l. 3. t. 23. a. 3. seqq. vivis coloribus depictum est, de quo nonnihil addendum.

I. Furtum honestius appellatur *amotio*, quæ est fraudulosa rei mobilis à coniuge divortii causa conjugii facta ablatio. l. 1. l. 2. l. 3. ff. de act. rer. amot. Ex amotione nascitur *actio rerum amotarum*, quæ describi potest, quod sit actio personalis. l. 1. l. 2. ff. h. rei persecutoria. l. 21. §. 5. ff. h. quæ soluto per divortium matrimonio, datur coniungi adversus conjugem, qui vel quæ quid divortii causa constante matrimonio amovit. l. 2. C. l. 3. l. 25. ff. h. ad hoc, ut res amotæ restituantur in solidum. l. 21. §. 3. §. f. ff. h. Utiliter hæc actio institui potest ob res amotas separatione conjugum, quoad mentem &

thorum facta, aut muliere cum de vi-
ri vita desperaret subreptis quibus-
dam rebus divertente. *l. 21. ff. b.* At cum
sine divortii cogitatione per levita-
tem & dissipandi animo conjux alte-
rius res contrectavit, actio in factum
de damno danda est. *l. 2. C. Hahn. ad
Wes. b. t. n. 1.*

II. *Hodie* adhuc actio rerum
amotarum suum habet usum, qua
cum consulatur indemnitati conju-
gum facta amotione locum non habet
inquisitio. *O. Crim. a. 165. Tabor in
Racem. Crim. d. art. n. 12.* & ad accu-
sationem alterius. *J. Sax. Elect. per
Const. Nob. 6.* poena extraordinaria
carceris, relegationis aut multæ pe-
cuniariæ, non corporis afflictiva im-
ponitur. *Carpzov. Pr. Crim. P. 2. a. 81.
num. 42. 43. id q. 77. n. 30. Phil. Uspr.
Inst. l. 4. T. 1. Ecl. 7. n. 8.*

*Si is, qui Testamento liber esse
jussus erit, post mortem do-
mini ante aditam hæredit.
surripuisse aut corrupisse
quid dicetur. L. 47. T. 4.*

Quamvis res hæreditatis jacente
hæreditate surripiciens nec furti, nec
legis Aquiliæ actione conveniri
queat,

queat. l. 1. §. 1. 15 ff. b. Tab. Racem.
Crim. b. t. num. 18 32. ne tamen ex
testamento liber esse iussus surreptio-
nem aut corruptionem impune faciat,
Prætor actionem in factum concedit,
quæ est pœnalis. l. 1. pr. & §. 2. ff. b. C.
A. b. t. tb. 10. & intra annum utilem. l. 1.
ff. b. datur hæredibus. l. 1. §. 18. ff. b.
adversus servos, qui testamento liberi
esse iussi sunt & ex hæreditate quid
surripuerunt aut corripuerunt ad
hoc, ut duplum ejus, quod interest,
præstetur. l. 1. pr. & §. 16. ff. b. j. Tab.
c. l. tb. 23.

*Furti adversus nautas, caupones,
stabularios. L. 47, ff. t. 1.*

IV. Pari modo Prætor dat actio-
nem pœnalem. l. 1. §. 2 ff. b. Tab. Rac.
Crim. b. t. tb. 25. quæ competit illi, cui
quid in navi, caupona vel stabulo ab
exercentibus non viatoribus. l. 1. §. f.
ff. b. subreptum est, l. 1. pr. & §. 3. ff. b.
adversus nautam, cauponem, vel sta-
bularium. d. l. 1. ad hoc, ut duplum
præstetur. l. 1. §. 2. ff. b. Quam actio-
nem non recessisse ab usu contra com-
munem opinionem Doctorum asse-
rit. c. Tab. n. 31. 6. Phil. Us. Pr. inst. l. 4.
Ecl. 42.

Si familia furtum fecisse dicetur.

L. 47. ff. t. 6.

V. Item si familia (i. e. plures servi ejusdem domini) furtum fecit, datur actio pratoria, ei, cui furtum factum est, adversus dominum, qui servos possidet. l. 3. §. f. ff. h. ad hoc, ut duplum præstetur præter rem, quæ conditione repetitur. l. 2. ff. h. Tab. Rac. Crim. h. t. n. 45. Arbitrio autem domini, quo ignorante furtum commissum, relictum est, utrum familiam nexæ dedere, an vero tantum offerre velit, quantum præstaret unus liber, si furtum fecisset. l. 1. ff. h. Hoc ad damnum à familia datum extenditur. l. 32. ff. ad L. Aquil. Hahn. ad Wes. h. t.

Arborum furtim cesarum.

L. 47. ff. t. 7.

VI. Coërcetur etiam furtiva arborum cesio, quæ est delictum privatum, quo quis alienas arbores ignorante domino celandique ejus causa cedit. l. 7. l. 8. ff. h. Arborum nomine quid comprehendatur. §. l. 3. pr. & §. seq. Berl. P. 5. Concl. 52. n. 22. Datur etiam actio civilis l. 1. ff. h. mixta pœnalis. l. 7. §. 6. 7. l. 8. ff. h. Domino tam utili. l. 5. §. 3. ff. h. quam directo. l. 8. ff. h. adversus eum, qui

qui arbores alienas clam & invito domino cecidit *d. l. 7. ad hoc, ut damnum duplo resarciatur, l. 7. §. f. ff. b. Conf. Tab. Rac. Crim. h. t. num. 33. seqq. Jure Sax. solo nocendi animo arbores cædenti pœna 30. solidorum seu duarum sexagenarum antiquarum imponitur. L. R. l. 2. c. 28. P. 4. C. El. 37. ubi Carpzov. d. 1. qua pœna arboris æstimatio, quæ præstanda est, non continetur. Berlich. d. Concl. num. 14. Matth. Col. P. 1. dec. 145. num. 4. Pro qualitate delicti & magnitudine damni vero graviore etiam pœnæ locus est. Carpzov. Pr. Crim. P. 2. q. 83. num. 19. Quod si arbores animo furandi cæse sunt, pœna furti in delinquentem statuitur, non tamen facile suspendii. §. d. C. 37. ibi Carpz. d. 3. eund. Pr. Crim. d. q. 83. n. 24. ubi de furibus herbarum agit. n. 27.*

*De incendio, ruina, naufragio,
rate, nave expugnata. L. 47.*

ff. t. 9.

VII. Præterea quoniam publicè interest nihil rapi aut recipi, ex incendio, ruinâ, naufragio, rate, nave expugnata, damni que nihil in his rebus dari. Prætor proposuit suo Edicto, l. 1. pr. & §. 1. actionem, quæ est

est pœnalis mixta, & datur ei, cui quid abreptum, ablatum vel damni datum est, occasione incendii, ruinæ &c. *§. l. 1. §. 23. ff. b. l. 4. §. 2. ff. eod. adversus eum, qui quid occasione incendii, ruinæ, naufragii, ratis, navisve expugnandæ rapuit aut damni dedit, ad hoc, ut intra annum quadruplum, post annum simplum restituat. l. 1. ff. b.*

TIT. VII.

De

Sepulcro violato.

L. 47. ff. T. 2.

Post delicta privata de Extraordinariis Criminibus agitur, e quibus reliquum est, ut in specie agatur de Sepulcro violato.

I. Adversus violatorem sepulcri Prætor producit *actionem in factum*, quæ est famosa. *l. 1. ff. b. competens ei, ad quem res pertinet. l. 6. ff. b. adversus eum, qui dolo malo sepulcrum violavit. l. 3. ff. b. ad hoc, ut præstet 100. aureos, & si sepulcrum dolo malo inhabitaverit, ducentos. d. l. 3. quæ pœna actori applicanda est. §. l.*

6. l. 3. §. 8. ff. b. l. 12. ff. de V. S. Anton. Matth. de Crim. l. 47. t. 6, n. 6. ubi num. 8. addit hanc actionem usu non esse antiquatam.

II. Hæc obtinent cum de sepulcro violato civiliter agitur, non quando criminaliter. 6. Cujac. in Parat. Cod. b. t. tum enim distinguendum est, utrum violatio cum armis, an vero sine armis facta sit, illo casu capite plectantur. l. 3. §. 7. ff. b. etiam Jure Saxon. P. 4. C. El. 34. ubi Carpzov. d. 2. hoc casu cum corpora sunt extracta offave eruta humiliores summo supplicio afficiuntur, honestiores in insulam deportantur, alias autem arbitrariè puniuntur. l. f. ff. b. & quidem corporibus sepultis & reliquiis tantum contrectatis pœna decem pondo auri fisco inferenda est. l. 4. C. b. quam pœnam ab usu nondum recessisse testatur. præjud. apud Carpzov. Pr. Crim. P. 2. Q. 83. n. 66. Conf. Hahn. ad Wes. b. t. n. 2. verb. Ei Centum in f.

De concussione. L. 47. ff. l. 13.

III. Extraordinarius Crimini-
bus annumeratur *Concussio*, quæ
nihil est aliud, quam terroris injectio
ad faciendum vel non faciendum ali-
quid

quid. Fieri potest à Persona tam publica, quam privata §. c. 5. XXIII. q. 1. Exempl. §. l. 1. l. 2. ff. h. j. Anton. Matth. de Crim. l. 47. t. 7. num. 3. & Wesenb. t. 1. 2. Poena hujus criminis est arbitraria. l. 2. ff. h. Wiff. ad π. b.

De furtibus balneariis.

L. 47. ff. t. 17.

IV. Ad Extraordinarii criminis reos referuntur etiam *fures balnearii*, qui in balneis vestimenta lavantium surripiunt. Quorum poena pro circumstantiis varia fuit. l. 1. l. 2. l. 3. ff. h. Ant. Matth. de Crim. l. 47. t. 11. c. 1. n. Hodie pari cum aliis furibus afficiuntur poena secundum P. H. O. a. 159. 160. docente Hahn. ad Wes. h. t.

De Effractoribus & Expilatoribus.

L. 47. ff. t. 18.

V. Effractores etiam, qui carceres, ædes &c. efringunt. l. 1. pr. & §. 2. ff. h. criminis extraordinarii fiunt rei, iidemque vel sunt diurni, vel nocturni l. 2. ff. h. Carceris effractio vel fit ab incarcerato, vel ab extraneo. Si fit ab extraneo per violentiam, is tanquam violator pacis publicæ vel gladio puniri, vel ead. qua afficiendus

dus fuisset carcere per effractionem
 liberatus, pœnâ plecti potest. 6. L. R.
 l. 3. a. 9. Carpzov. P. Crim. P. 1. q. 35.
 num. 45. id. P. 3. C. El. 13.º d. 8. Si sit
 ab incarcerato, & is ob crimen capita-
 le incarceratus est, capitalis pœna
 in effractorem statui potest, alias ve-
 rò arbitraria. 6. l. 1. ff. h. l. 4. C. de Cu-
 stod. reor. Ord. Crim. art. 180.
 Carpzov. Pr. Crim. P. 3. q. III. num.
 94. 95. Ant. Mattb. de Cr. l. 47. t. fin. c.
 4. num. 3. Quod si autem criminis ca-
 pitalis reus evasit custodum dolo, in cu-
 stodes pœnæ similitudo statuitur, se-
 cundum d. a. 180. d. l. 4. si custodum
 culpa pœnæ arbitrariæ locus est. d. art.
 d. l. 4. Conf. Hahn. ad Wesf. b. t. num.
 1. Lauterb. Comp. Jur. b. l. 6.

VI. *Expilatores* sunt fures atro-
 ciores, qui adeò furantur, ut ne qui-
 dem pilum relinquant. 6. l. 1. §. 1.
 ff. h. Conf. Hilt. ad Donell. l. 15. c. 19.
 6.

Expilata hereditatis.

L. 47. ff. t. 19.

VII. Pariter *Expilatio heredita-
 tis* est crimen extraordinarium,
 quo res hæreditariæ nondum ab hæ-
 rede possessæ fraudulosè contrectan-
 tur

tur lucri gratia. Ex hoc crimine nascitur accusatio famosa. l. 12. C. *Ex quib. caus. infam.* quæ datur hæredibus. l. 3. C. b. adversus eos, qui hæreditatem expilarunt ad poenam extraordinariam. l. 1. ff. b. Quæ memento. *Carpzob. P. 2. q. 83. n. 82.* inter consanguineos &c. relegationem excedere non solet, inter extraneos ad fustigationem extendi potest. §. l. 1. §. 1. ff. l. 3. C. b. *de Effract.* Regulariter hæc accusatio nec adversus uxorem. l. 5. ff. b. l. 4. C. b. nec cohæredes locum habet. §. l. 51. ff. *pro socio conf. Anth. Matth. d. Crim. l. 47. t. 12. n. 3.*

De Fugitivis. L. 11. ff. t. 4.

IIIX. Cæterum non aberrabimus à scopo, si hoc loco nonnihil de Fugitivis, Aleatoribus, & mensoribus falsum modum renunciantibus adjiciamus. *Fugitivus est*, qui eo animo discedit, ne ad dominum redeat. l. 225. ff. *de V. S.* quæ non redeundi intentio in errore deficit. d. l. 17. §. 1. l. 14. ff. *de Edil. Ed.* sed in titulo de fugitivis fugitivi vocabulum etiam errorem complectitur. l. 1. §. 15. ff. b. Fugitivum celantes crimine furti se obstringunt. l. 1. ff. b. §. l. 3. C. b. Sic
uti

uti autem in alienis prædiis requirere fugitivos scrutando cubilia &c. licuit olim auctoritate Magistratus, §. l. 1. §. 2. l. 3. ff. h. Ita hodie fieri potest reorum rerumque furtivarum prævia causæ cognitione indiciisque sufficientibus allegatis per alienas domos aut possessionis inquisitio, vulgo *die Haussuchung*. §. Bocer. Dec. 114.

De Aleatoribus. L. 11. ff. T. 5.

IX. *Aleatores dicuntur*, qui ludis fortunæ aut mixtis lucri intentione dediti sunt. §. l. 2. §. 1. l. 3. l. 4. ff. h. *Ludus* describitur ab Hahn. ad *Wes. h. t.* quod sit actus ad animi oblectationem pertinens, quo luditur in victoriam, ut vincenti cedat, quod ejus causa depositum fuerit. *Ludus est vel artis*, in quo arte, *vel fortuna*, in quo fortuna, *vel mixtus*, in quo & arte & fortunâ victoria paratur. *Ludi artis permitti* sunt, dummodo dolus absit, & lucri causa non instituantur. d. l. 1. C. i. l. 206. ff. de reg. jur. *Ludi mixti & fortunæ sunt prohibiti* nisi recreationis gratia moderatè citra rei familiaris jacturam suscipiantur, & omnis prohibitionis ratio cesset. *Pœna lusorum est arbitraria* de Jure Saxon. Elect. §. *Policey-Ordn.*

Ordin. Joh. Georg. II. t. 8. §. seqq.
Carpzov. Pr. Crim. P. 3. q. 134. n. 29.
seqq.

X. Ut ad Aleatores revertamur, eorum susceptores verberati, furto defraudati, damnovè affecti tempore lusus nullam habent actionem. *l. 1. pr. §. 3. ff. b. Franz. C. ff. b. t. num. 11. vid. prejud. apud Hahn. num. 2.* Lufores vero ad ludendum vel ab initio cogentes, vel in lusu invitos retinentes aut multa multantur, aut in lacumias vel vincula publica ducuntur. *l. 1. §. f. ff. b. hodiè arbitrariè puniuntur. Magn. Auct. S. J. C. Ex 15. th. 57.* Ludo autem illicito perditionis repetitio est, cui per quinquaginta annorum spatia demum præscribitur, *l. f. C. b.* Quam repetitionem generali consuetudine denegari putat Grænebb. *de LL. abrog. ad h. t. ff. n. 2. Conf. Rauchb. P. 2. q. 25. num. 94. j. Carpzov. l. 6. Resp. 96. n. 16.* item collusori intuitu debiti per lulum talem contracti denegatur actio. *l. 1. C. b. L. R. l. 1. a. 6. Carpzov. P. 2. Crim. d. q. num. 23. Hahn. ad Wes. b. t. num. 2. Add. Jurispr. l. 3. th. 26. a. 6. De sponfionibus. l. 3. t. 26. a. 3. Olla fortune (der Glücks-Topff) fraude omnī remota licita est. d. l. 8. ff. de Contrab.*

trab. emt. Jur. Saconico autem prohibita. d. t. 8. *der Policey-Ordnung.* §. diebheil auch. j. Puf. de J. N. & G. l. 5. c. 6. §. 7.

Si Mensor falsum modum dixerit.

L. II. ff. t. 6.

XI. *Adversus mensores falsum modum dicentes Prætor actionem in factum proposuit.* l. 1. ff. b. t. quæ est personalis, subsidiaria. l. 3. §. 2. 3. ff. b. competens illis, quorum interest falsum modum dolo aut lata culpa non esse renunciatum. l. 1. §. 1. ff. b. eorumque hæredibus. l. 3. §. 1. 5. ff. b. adversus mensores agri. l. 1. §. f. ff. b. frumenti, vini. l. 1. §. f. &c. qui per se aut per alios falsum modum renunciarunt l. 1. §. f. l. 2. ff. b. ad id quod interest. l. 5. §. 1. ff. b. l. 3. §. 1. ff. eod. Hæc actio utiliter etiam adversus eos, qui cum non sint mensores in modo tamen æstimatione aut computatione fefellerunt, obtinet. l. 7. §. 2. seqq. ff. b. t. *Hahn. ad Wes. b. t. n. 4. Franz. C. ff. b. t. n. 10.*

TIT. IIX.

*Ad SCtum Turpillianum & de
Abolitionibus Crimi-
num.*

De criminibus singulis specialiter tractatum est hactenus, unde progrediendum est ad ea, quæ multis criminibus sunt Communia.

I. Ubi circa Accusatores non omittendum, quod temerariis Accusatoribus infrequens non est *calumniari* i. e. falsa crimina dolo intendere. *Prævaricari* h. e. vera crimina per collusionem cum reo abscondere. *Tergiversari* h. e. in universum ab accusatione non impetrata abolitione desistere. l. 1. pr. & §. seqq. ff. b. t. l. 1. C. b. t. Calumniatorum pœna §. Civili est talio. l. 10. C. de Calumn. hodie vero arbitraria Magnif. Auct. S. 3. C. Ex. 49. th. 85. De Prævaricatoribus Jurisprud. l. 3. T. 24. a. 4. num. 7. actum. Tergiversatores pœna quinque librarum auri manet. l. 3. §. f. ff. de Prævaricat. una cum remotione ab accusandi pote-

potestate l. 2. ff. h. Jur. Sax. conf. L. R.
l. 1. art. 69.

II. *Abolitio* est necessitatis accusationem peragendi remissio: v. l. 12. ff. h. Hæc vel privata, vel publica, vel legalis est. *Privata* accusatori postulanti a Judice ex justa causa conceditur l. 10. ff. l. 2. C. d. *Abol. Publica* ob causam publicam tribuitur: veluti re prospere gesta l. 8. l. 9. ff. h. *Legalis* à lege dependet. l. 10. ff. h. Regulariter conceditur abolitio. Exceptiones v. l. f. C. de *Abolit.* in crimine læsæ Majestatis, peculatus &c.

III. *Accusatio* ad præsentem criminum reos præcipuè pertinet; absentes enim requirendi sunt. l. 6. C. de *Accusat.* l. 5. ff. de *Pæn.* ne quis inaudita causa condemnetur. l. 1. ff. h. Publicis igitur edictis reus citatur, ut copiam sui præstet, & à crimine se purget. l. 1. §. 1. ff. h. l. 1. h. t. bono etiam reorum obsignantur & si intra annum non redierint, seque purgaverint, post annum in fiscum coguntur. l. f. ff. h. t. *Hodie bonorum annotatio* insolens non est, ut vivendi mediis destitutus eo citius se sistat, ac publicatio bonorum & per Imperatorem in Nov. 134. c. f. & Ord. Crim.

De requi-
rendis vel
absentibus
damnandis
L. 48. t. 17.

a. 106. fere sublata est. *Hahn. ad VVes.*
 b. t. n. 5. *Carpzov. P. 4. C. 48. d. 11. 6.*
Jurispr. l. 4 T 21. n. 19. seqq. Mull. de
fuga ib. 33.

De Qua- IX. *Questio* Germ. *die peinliche*
stionibus. oder scharffe Frage, est interroga-
L. 28. t. 18. tio legitima de Crimine per corpo-
 ris tormenta ad eruendam verita-
 tem à Judice instituta. l. 15. §. 41.
ff. de injur. l. 12. C. b. t. A Qua-
 stione diversa est *Territio*, quæ de-
 scribi potest, quod sit carnificis de-
 torquendo comminatio, eaque in
 verbalem & realem dispescitur. *Ver-*
balis sine apprehensione, verbis gesti-
 busque carnificis ad-torturam præpa-
 ratoriis perficitur & proprie talis est.
Realis vero præter minas carnificis
 apprehensionem & quale tor-
 turæ initium complectitur dicitur-
 que vulgo *das Vorstellen mit den*
Daum-Stöcken, *Carpzov. Pr. Crim. P.*
3. q. 117. n. 52. Hæc quantenus realem
 corporis afflictionem continet, proxi-
 mē ad torturam accedit, verbalis au-
 tem non tam torturæ, quam ad Tor-
 turam gradus est, uti loquitur *Aut.*
Matth. de Crim. l. 48 t. 16. c. 2. num. 2.
Carpzov. Pr. Crim. p. 3. q. 117. num. 52.
§ bu. 119. n. 52. Territio adhibetur ob
 indiciorum aut delicti levitatem, vel
 Perfo-

Personæ qualitatem, quæ torturam non admittit. Exemplum de impube-
re §. l. 1. §. 33 ff. ad SCT. Silan. §. l. 15.
§. 41. ff. de injur. §. Carpzov. quæst. 117.
n. 51. 53.

V. Tortura tribus discernitur gra-
dibus, primus est, quando adhibitis fu-
niculis cruciantur rei, secundus, quan-
do scalæ subjiciuntur membraque ex-
panduntur. Tertius, cum præter ex-
pansionem severioribus tormentis rei
affliguntur e. g. sulphure aut igne cor-
pori injecto. Carpzov. c. l. n. 60 seqq.
Ant. Matth. c. l. n. 2. Hahn. ad VVes. b.
t. verb. Varii, cum autem de confessio-
ne, quæ per torturam extorqueri so-
let, actum sit. Jurispr. l. 4 th. 21. art.
14. seqq. reliquum est, ut tortura re-
quisita, formam & reiterationem
paucis expendamus.

VI. Requiritur verè (1), ut
iudex torturam decernens Jure Civ.
merum Imperium, Jure Sax Jurisdi-
ctionem superiorem habeat. Carpzov.
c. l. num. 1. 9. (2) ut delictum sit ca-
pitale & atrox. l. 8. ff. b. Ord. Crim.
art. 8. E k. C. ff. b. t. §. 5. (3) ut
veritas aliter haberi nequeat. §. l. 9.
ff. b. l. 1. pr ff eod. Carpzov. Pr. Crim.
P. 3. qu. 119 num 64 Ant. Matth d. 2.

16. c. 3. num. 21. *VVes. ad. π. b. t. th. II.*
 (4) & de corpore delicti certo constat.
L. 1. §. 24 ff. ad SCT. Sitan. Ord. Crim.
art. 20. Carpzob. d. q. num 59 seqq. it.
p. 4. Const. El. 3. d. 16 17. (5) ut reus
tantis sit oneratus indicibus, ut sola
confessio deesse videatur. l. 8. §. 1. C. b.
l. 1. §. 1. ff. b. Est autem indicium ar-
gumentum sive indicativum, idque in
commune & proprium distinguitur,
hoc ad certum crimen restringitur,
illud ad quælibet delicta pertinet. Ita
proprium homicidii indicium est,
quando reus cum vestimentis armis-
que sanguineis in loco homicidii de-
prehenditur & Ord. Crim. a. 33. de ve-
neficii incendio & Ord. Crim. a. 37. & c.
Hahn. ad VVes. b. t. num. 7. Commune
indicium vel est verisimile seu proba-
bile remotum, vel certum seu indubi-
tatum propinquum hoc, non illud per
se ad torturam est sufficiens. Ord. Crim.
a. 27. Hahn c. 1. & plenius Carpzob.
Pr. Crim. P. 3. qu. 120. 121. & Lauter-
bach. Comp. Jur. b. t. (6) ut persona
sit torqueri non prohibita. l. 8. pr. &
§. 1. C. b. t.

VII. Tortura verò non subji-
 untur alii ob dignitatem, alii obruta-
 tem

tem, alii ob invaletudinem. Ob digni-
tatem, Principes, Duces, Comites,
Barones, &c. l. 11. C. b. i. l. 10. C. de
dignit. Milites & nobiles §. l. 8. C. b. l.
4. C. de leg. Jul. Maj. Doctores &
Proveffores §. d. l. 10. l. 14. C. d. Advoc.
dis. jud. l. 6. C. de Prof. & Med. §. al-
leg. ap. Lanterbach. Compend. Jur. b. t.
& Carpzov. P. 3. quæst. 118. n. 2 seqq.
ob ætatem impuberes, licet pubertati
sint proximi. l. 1. §. 33. ff. ad SCT. Silan.
Ant. Matth. de Crim. l. 48. ib. 16. c. 2.
num. 9. Carpzov. c. l. n. 11. Senes ætate-
defecti l. 3. §. 7. ff. eod. Carpzov. c. l.
num. 38. Ob invaletudinem mentis
furiosi & melancholici manifesti. §. l.
3. §. 11. eod. j. Hahn. ad VVes. de Pan.
num. 20. Corporis muti & surdi natu-
ralet §. l. 3. §. 8. 10 ff. eod. lethali mor-
bo laborantes. §. l. 7. ff. b. t. j. l. 3. ff. ad
SCT. Sil. j. art. 59. Ord. Crim. id num.
47. seqq. Mulieres prægnantes & pu-
erperæ intra 40. dies postquam editus
est partus. l. 3. ff. de Pan. l. 18. ff. de stat.
hom. j. l. 7. ff. b. Phil. us. Pratt. Inst. l.
1. Ecl. 36. Carpzov. c. l. n. 51. seqq.
An autem & quatenus terreri possunt
torqueri prohibiti §. ap. Ant. Matth.
c. l. n. 13.

VIII. *Forma torturæ hæc est*, quod
 (1) dies certus, regulariter non feria-
 tus §. 1. 10. C. de fer. ad questionem
 habendam præfigitur §. Ord. Crim. art.
 45. eodemque (2) tempore opportuno,
 alicubi nocturno, alicubi matutino,
 non statim post prandium aut cœnam.
Matth. d. t. 16. cap. 4 num. 9. (3) tor-
 quendus ad spontaneam confessionem
 in præsentia Judicis cum Assessoribus
 duobus & Actuario, adhibitis etiam
 minis, commonetur Ord. Crim. a. 46.
 (4) inter plures delicti complices is,
 à quo facillime veritas cognosci posse
 creditur, ordine torturæ præfertur.
l. 1. §. 2. ff. h. ut timidior, vel qui te-
neræ ætatis est. l. 18 ff. b. & (5) tor-
 menta usitata cum moderatæ ratio-
 nis temperamento *l. 10. §. 3. ff. b.* Jur.
 Saxon. ad præscriptam à JCeis senten-
 tiam, ita applicantur, ut reus salvus)
 sit vel innocentia vel supplicio *l. 7. ff.*
b. j. Ord. C. a. 58. deinde remissio tor-
 turæ actu Ord. C. a. 58. reus articu-
 latè & breviter annexa circumstan-
 tiarum inquisitione §. O. C. a. 48.
 examinatur, & tandem tota torturæ
 executio unâ cum rei confessione
 omnibusque circumstantiis ab Actua-
 rio diligenter consignatur. Ord. Cr.
 a. 47.

47. *Carpzob. P. 3. quæst. 124. per tot.*

IX. Dnique ad *tortura reiterationem* pergendum, quæ locum habet, quando nova emergunt indicia l. 18. §. 1. ff. b. r. *Anton. Matth. d. t. c. 4. §. 14* & pro Judicis arbitro fieri potest Jure Civ. b. l. 1. §. 2. ff. de Jur. delib. *Jur. Saxon. Elect.* in criminibus atrocissimis ultra tertia, in reliquis delictis ultra secundam vicem tortura repeti non debet. *per Const El. Nob 90. Carpzob. P. 3. 125. num. 34 seqq. num. 50. seqq.*

TIT. IX.

De

Pænis.

L. 48. t. 19.

I. Variis criminibus etiam communes sunt poenæ. *Pæna* est delicti sive criminis debita coërcitio, dividitur in civilem & criminalem. Civilis interesse privatum spectat & actori applicatur. Criminalis interesse publicum respicit & fisco cedit. b. l. 12. ff. de V. S. l. 9. §. 5. ff. de Publ. & Vect. l. 4. ff. de Publ. jud. §.

10. l. de Injur. §. Barthol. in l. 2. ff. de
 Jud. Carpzov. P. 3. quest. 102. n. 27. 28.
 Criminalis poena vel capitalis est,
 vel non capitalis. Capitalis caput rei
 adimit vel naturaliter adimendo vi-
 tam, ut per capitis amputationem
 l. 28. ff. eod. submersionem in aquis.
 l. 9. ff. ad L. Pomp. de part. vel civili-
 ter libertatem aut civitatem: ut per
 deportationem in insulam, damnatio-
 nem in metallum dd. ll. in cujus lo-
 cum damnationem ad triremes suc-
 cessisse putat. Carpzov. Pr. Cr. P. 3. 4.
 129. num. 3. & objectiones bestiis fa-
 ctam l. 11. §. f. ff. b. Non capitalis
 poena est, quæ caput rei non adimit,
 five qua quis salva vita, libertate & ci-
 vitate coercetur, ut relegatio. l. 14. §. 1.
 ff. de interd. & releg. damnatio pecu-
 niarium cum infamia. l. 8. ff. h. §. plur.
 Ant. Matth. de Cr. l. 48. t. 18. c. 1. n. 9.
 & prac.

II. Præterea poena est vel Ordi-
 naria, vel Extraordinaria. Ordinaria
 dicitur, quæ lege publica specialiter
 definita est, l. 1. §. 1. ff. de Effract. j.
 4. 15. ff. ad Munic. Extraordinaria,
 quæ lege determinata non est, sed
 judicis arbitrio relicta. d. l. 11. ff. b.
 l. 4. §. 1. ff. incend. ruin. naufrag.
 Infligenda vera est poena delicto pro-
 pro-

portionata, delictumque ipsum sive facto, sive dicto, sive scripto, sive consilio sit peccatum consideratis circumstantiis causæ, personæ, loci, temporis, qualitatis, quantitatis & eventus æstimandum est. *l. 16. pr. §. 1. ff. b. t. conf. Ant. Matth. c. l. c. 4. Magn. Auth. S. J. C. Ex. 1. Th. 31. Carpzov. Pr. Cr. P. 3. quest. 142. seqq.* Non etiam prohibita pœna in delinquentes statuenda est, quô refertur præcipitatio de saxo. *l. 25. §. 1. ff. b. & c. & carcer perpetuus l. 6. C. b. th. j. Matth. c. l. c. 1. n. 3. 13. Bach. §. 2. D. 31. th 4. l. d.* Jure Canon. permissus *c. 3. d. poen. 6.* Hic moribus regulariter locum non habet, nisi lege vel statuto talis pœna statuta sit. *6. Const. Nov. Elect. 8. teste Carpzov. P. 3. quest. 111. n. 57. seqq.* Cæterum carceris *temporalis* pœna nec *Ord. Crim. a. 157.* nec *Jur. Canonico d. c. 3.* nec usu, præcipuè in arbitrariis, improbatur. *Carpzov. c. l. num. 64. Conf. Hahn. ad VVes. b. t. num. 4.* In Electoratu Sax. autem Judex inferior nec carceris pœnam ultra octiduum, nec mulctam pecuniarium tribus vel quatuor Sexagenis novis majorem dictare potest. *Carpz. P. 3. qu. 109. n. 63. & P. 2. qu. 70. n. 49.*

III. Moribus præcipuè Saxoniciæ *pœna* aliæ sunt criminales, aliæ civilea, illæ *Peinliche*, hæ *Bürgerliche Strafen* appellantur. *Criminales* sunt, quæ corpus affligunt, & cum vitam hominis adimunt, *capitales*, cum non adimunt vitam, sed corpus directò affligunt, *non Capitales* nominantur. *Civiles pœnae* sunt, quibus directò corpus non affligitur. *Ad pœnas criminales capitales* refertur capitis amputatio : Suspendium : Rota : Suffocatio in aquis : Combustio & dissectio in quatuor partes. *Ad pœnas criminales non capitales* *Fustigatio* : *Abscissio* duorum digitorum, *Manus amputatio*, *Membrorum extensio* seu *Tratto di Corda* damnatio ad *triremes*, *metallum* vel *opus publicum*. *Ad pœnas civiles* *multa pecuniaria Geld-Busse*, *Carcer* & *relegatio*. De quibus omnibus accuratè tractavit *Carpzov. Pr. C. P. 3. quæst. 128. 129. 130. hreb. Hahn. ad Wes. b. t. n. 2.*

IV. *Irroganda est poena laesis delinquentibus l. 21. C. de Poen. non liberis l. 26. ff. b. nec hæredibus l. 20. ff. eod. nisi vel lis sit contestata & condemnatio secuta, qua bonorum ademptio dictata sit, l. 20. ff. de Accu-*

Accusat. vel criminis ea sit atrocitas, ut poena ad liberos extendatur l. 5 §. 1. C. ad L. Jul. Maj. d. l. 20. Nec brutis, licet ea ne indignam refricent facti memoriam, nonnunquam tolli soleant. c. 4. XV. qu. 1. Petr. Theod. Coll. Crim. Diss. 10. ib. 3. l. b. 1. Carpzov. Pr. Cr. q. 131. n. 2. seqq.

V. *Fins* poenarum est, ut sollicita Justitiæ administratione Numinis divini indignatio evitetur, §. c. 32. XXII. q. 5. delinquentes libidine peccandi extincta emendentur, l. 20. ff. b. alii exemplo deterreantur l. 6. §. 1. ff. b. & boni sua securitate fruantur, c. 18. XXIII. q. 5. quod optimè apud Senecam de Clem. l. 1. c. 22. his verbis traditum legimus: *in vidicandis injuriis hæc tria lex secuta est, quæ Princeps quoque sequi debet, aut ut eum, quem punit, emendet, aut ut poena ejus ceteros meliores reddat: aut ut sublati malis securiores ceteri vivant.*

VI, *Exstinguitur poena* defuncto eo, qui criminis reus fuit, l. 6. ff. de Publ. jud. nec in cadaver, nisi in quibusdam atrocissimis Criminibus, animadvertitur §. l. 28. §. 15. ff. de Pæn. Carpzov. d. l. n. 44 seqq. de præscriptione §. Jurispr. l. 3. t. 28. n. 4.

De bonis VII. *Damnatorum bona olim con-*
damnato. fiscabantur lata sententia condemna-
rum. L. 48. toria in crimine capitali. *l. 1. ff. b. quæ*
ff. t. 20. confiscatio tamen ad bona propria
 pertinebat, quæ ad heredem extra-
 neum transire poterant, non ad feuda-
 lia, nec fidei commissio subjecta secun-
 dum *Hahn. ad VVes. b. t. Verb. item*
Conf. tamen Matth. d. Crim. l. 48. t. 18.
t. 2.

II X. *Jure Nobellarum* Adscendentes
 & descendentes usque ad tertium gra-
 dum excludebant hscum. *N. 134. c. f.*
 Excepto Majestatis Crimine, quod in
 Authentica Bona damnatorum Irne-
 rius non jure ad collaterales extendit.
d. Auth. de Bon. Damn. C. de Bon.
proscr. per Ord. Crim. a. 218 vero, si
 crimen læsæ Majestatis excipias, hac
 confiscatio abrogata esse videtur *Carp-*
zob. P. 3. qu. 135. n. 9. seqq. Hahn. ad
VVes. b. t. Verb. Exceptio Diss. Lauterb.
Com. Jur. b. t. f.

De bonis IX. *Eorum quoque bona in fi-*
cor. qui an- scum cedebant, qui conscientia de-
te sent. vel lati admissique criminis metuque fu-
 mortem si- turæ sententiæ, non tædio vitæ aut
 bi consciv. furore &c. mortem sibi conscire-
 vel accus. rant. *l. 1. C. h. l. 2. C. eod.* Ubi in
 corrupe- dubio heredibus relinquebatur po-
 runt. *L. 48.* testas,
t. 21.

testas defunctorum innocentiam ostendendi. *l. f. §. f. ff. b.* Quæ confiscatio hodie non nisi in reo Criminis læsæ Majestatis obtinet. *§. Ord. Crim. a. 135. & 218 quod testatur præjudicium Magn. Strub. ad Ant. Matth. de success. c. 19. a. 71. Hahn. ad VVes. 1. Ad L. Corn. num. 7. verb. An vero de eo, qui accusatorem in crimine non capitali corrupit. §. l. 1. ff. b.*

X. Haftenus de pœnis in gene- De inter-
re dictum, jam ad certas pœnarum dict. & re-
species, utpote interdictionem, re- legat. & de-
legationem & deportationem per- portatis.
veniendum est. *Interdicti sunt, qui L. 48. ff. t. 21.*
bus certo loco, advocatione, ordine
aut simili quondam jure inderdictum
est. *l. 7. §. 10. 19. 20. l. 9. ff. b. l. 9. ff.*
de Poen Relegatus est, qui certo loco
inclusus vel exclusus est salvo civita-
tis jure, l. 4, l. 5. l. 7. ff. b. Relegatio
fit vel ad tempus, vel in perpetuum,
huic, non illi quandoque partis bono-
rum publicatio adhæret. d. l. 4. Ant.
Matth. de Crim. l. 48. t. 18. n. 1. n. 10.
Hodie relegatio vel in perpetuum fit,
die ewige Verbweisung, vel ad certum
tempus, die zeitliche Verbweisung, vel,
memorante Hahnio, revocabiliter,
auf künfftige Erlassung, quæ postrema

relegatio arbitrio Magistratus revocari potest. Indefinite concepta relegatio *daß N. des Landes zu verbeysen sey* perpetuam relegationem denotat. *§. l. 10. de Pæn. Hahn. ad VVesemb. t. de Pæn. num 7, Carpzov. Pr Cr. P. 3. q. 130. num. 170. seqq. J. Cib.* è certo Provinciae loco relegatus non censetur à tota provincia exclusus *l. 7. §. 15. ff. b. t. J. Sax. creditur è tota provincia relegatus per P. 4. C. El. 47. ubi Carpzov. d. 1. & si relegatio à superiore facta est, etiam ad subfeuda extenditur Carpzov. Decis. Elect. 98.* Cæterum relegatio nec matrimonii vinculum solvit, *§. l. 22. §. 7. ff solut. matr. Carpzov. add. C. d. 7. nec bona, civitatem, famamve (nisi ob delictum famosum facta est, §. l. 22. ff. de his qui not. inf.) tollit, id. d. 9. 12. Hahn. ad VVes. b. t. num 4. adeò ut relegatus alibi ad honores admitti possit. d. 11.* Affinis relegatio est *impositio vënditionis ac migrationis ex certo aliquo pago, cujus mentionem facit Elector. Sax. P. 2. C. 8. Carpzov. Pr. Cr. P. 3. q. 130. n. 53. Deportatus est, qui in certum locum delatus est, ut in eo amissa civitate perpetuo commoretur l. 6. l. 15. ff. b. l. 17. §. 1 ff. de pæn. §. Vinn. ad §. 2, l. de Capit. deys*

dem. Deportatio ab usu recessit.
Carpzcb. d. q. num. 14. §. Juspr. l. 1.
t. 14. a. 4.

De sententiam passis & restitutis.

L. 48. ff. t. 24.

XI. Qui sententiam condemna-
toriam passi sunt, restitui queunt via
vel Justitia, probata scil. innocen-
tia. l. 1. §. f. ff. de quest. vel Gratia
Principis clementia. Restitutio, qua
fit per gratiam, olim à Principe
summo fiebat l. 10. C. b. l. 1. §. 27. ff. de
quest. hodiè fit etiam à statu Imperii
vi Superioritatis Territorialis Eck. C.
ff. h. t. n. 3. j. Jurispr. l. 3. t. 29. n. 1.
seqq. & dividitur in Generalem &
specialem. Generalis est, quæ redi-
tum impunitatemque tribuit l. 2. l. 7.
C. b. Specialis, quæ statum pristinum
plenariè reddit l. 4. C. b. non ta-
men eâ fructus aliis quæsiiti videntur
comprehendi Ant. Matth. d. l. th. 19.
c. 5. n. 8. seqq.

XII. Tandem corpora punitorum De Cadave-
petentibus præcipue agnatis ad se ribus puni-
pulturam dantur l. 1. l. 3. ff. h. §. a. 6. torum. L.
h. t. Hodiè etiam ad Anatomiam 48. ff. t. 24.
pro personæ qualitate conceduntur.
Carpz.

*Carpzob. P. 3. q. 137. n. 72. præcipue
cum apud nos Anatomia humani
corporis ad minimum semel annua-
tim suscipienda Professori Anatomiae
sit injuncta. In Verordnung beyder
Universitäten. Von der Facultät
in der Artzney. S. Sonder-
lich aber.*

Lib.

LIB. IV.

TIT. I.

De Postulando.

L. 3. ff. t. 1.

I. Post jura personarum rerum-
que exposita transitus fit ad Proces-
sum Judiciale, ubi circa personas
judicium constituentes actor reusve
per se vel per alium postulans omit-
tendus non est. *Dicitur* autem po-
stulare, qui desiderium suum vel
amici sui in jure apud eum, qui Ju-
risdictioni præest, exponit, vehalte-
rius desiderio contradicit. l. 1. §. 2.
ff. h. Pro se postulare poterit quilibet
non prohibitus. §. l. 43. §. 1. ff. de
procur. nec Advocatum adhibere te-
netur, qui ad causam suam agendam
inhabilis non est. pr. §. de iis per
quos ag. quod in causis summariis
apud nos usu frequentissimum, licet
pro circumstantiarum qualitate &
legum diversitate non eandem totius
Germaniæ esse consuetudinem cre-
dam. *vid. Græneſs. ad l. 26. de*
Procur. Nonnullibi, ut in Sabaudia
ne quidem summi nominis Jcto pro-
pria

priæ causæ defensio committitur. *Fab. ad l. 1 ff b. t. & Hill. ad Don l. 18. c. 3. lit. i* Prohibetur autem Jure Sax. non Civili. l. 1. §. 5 ff. b. prose postulare (1) foemina, quæ personam legitimam standi in judicio deficiente Curatore non habet. §. P. 2. C. El. 15. *Hahn ad Wes b. t. num. 4* si res sive actrix, siue virgo siue vidua sit, *Carpzov. Proc. T. 5. a. 3. n. 48. 52.* quod in foeminis illustribus *id P. 2. C. 15 d. 9. ex Proc. n. 61.* testamenta condentibus, causas matrimoniales tractantibus & criminis publici accusaris fallit. *id d. t. Proc. n. 75. seqq. j. Berl. P. 1. Concl. 15. (2)* Minor 17. annis l. 1, §. 3 ff. b. j. l. 7. ff. *cod. §. Philip. ad O. P. S. T. 3. Cons. 2.* (3) *Surdus d. l. 1. §. 3.*

II. Pro aliis postulantes Advocati appellantur. Sunt autem Advocati, qui partibus litigantibus causas perite defendendo assistunt. l. 11. §. 1. C. *de Advoc. dis. judiciorum l. 14. C. eod.* §. *Berl. P. 1. Concl. 9. num. 1. seqq. &* cum causas privatorum tractant, privati, cum fiscales seu publicas, Advocati fisci nominantur. §. l. 2. l. 3. C. *de A. & fisci.* Porro in Ordinarios & Supernumerarios s. Extraordinarios dividuntur, quorum illi publica au-

clori-

toritate in matriculam Advocatorum relati l. 13. C. de Adv. dis. jud. 1. hi relati non sunt. Ita in Curia Provinciali Lipsiensi Advocatis ordinariis jus excludendi alios ab hoc munere datum est, utpote qui etiam iuramento ad officium illuc devincti sunt. Carpz. Proc. t. 5. art. 1. n. 35. 40 seq.

III. Arcentur vero ab Advocati munere alii Prætoris Edicto, alii Lege, alii sententia Judicis. Edicto Prætoris mulieres l. 1. §. 5. ff. h. Cæci d. §. & infames sub distinctione d. l. 1. §. 6. 8. 11. hodiè remonentur indistinctè secundum Jus Canon c. 1. Ill. q. 7. Carpz. d. t. num. 26. Phil. ad O. P. S. T. 3. Conf. 3 num. 2. Lege & simpliciter (1) Hæretici l. f. e. b. (2) Juris imperiti l. 11. §. 1. C. de Adv. dis. jud. 1. hinc suam peritiam probare tenentur. T. 3. O. P. S. §. besondens Conf. Berl. P. 1. Concl. 9. num. 54 seqq. (3) de quota litis cum cliente paciscentes l. 5 C. b. (4) Milites §. f. l. de Except. j. l. 31. C. locat. In certis causis verò patrociniū præstare prohibentur (1) Judices & arbitri in causis, quas judicant. l. 6. pr. §. 6. C. de postul. Franz. l. 2. R. 15. num. 5, (2) Assessores in suo audi-

auditori. l. 5. ff. de Off. ass. quod correctum esse putat per l. f. C. eod. *VViss. ad Ord. Cam. P. 1. t. 6. § 1. 19. §. nachdem (2) Vasalli in causa civili in graviore, ut famosa adversus Dominum feudi. Il f. 33. § 2. Back. §. 1. D. 8. th. 2. l. 9. j. Magn. Struv. S. J. F. c. 11. a. 13. n. 3. (4) Clerici beneficiat apud judicem seculatam. §. c. 1. § f. X. b. t. j. Ziegl. ad Inst. Lanc. l. 3. t. 2. §. 12. Verb. qui Sententia judicis advocacionem apud certum ludicem præstare specialiter prohibiti. l. 6. §. 1. ff. b. j. l. 9. ff. de pen. quæ prohibitio nec ad successorum in magistratu. d. l. nec ad consilium extrajudiciale dantem extendenda est. §. l. 1. §. 2. ff. b. l. 1. §. 11. ff. de Extraord. cogn. Hæm. ad VVes. b. t. n. §.*

IV. *Advocati regulariter à partibus litigantibus eliguntur l. 2. C. b. t. nonnunquam verò à Judice ex officio etiam invitati dantur l. 7. C. b. l. 2. ff. de R. J. præcipuè si litigans ob paupertatem Patronum invenire nequeat. §. l. 9. §. 5. de Off. Procons. quo casu plerumque præstito à cliente pauperatis Jurament. §. O. P. S. T. 1. §. 66urde. Salarium Advocatis è Fisco sol-*

solvitur, quod, victores existant, restituere solent. *Hahn. ad VVes. b. t. n. 3.* nonnullibi autem habentur certi Pauperum Advocati. *Carpz. P. I. C. I. d. 2 §. j. Gail. l. I. Obs. 43. n. II.* Atque ita ex officio à Magistratu partibus non tantum in causis civilibus, sed etiam criminalibus adjungi possunt & aliquando debent. *6. Ord. Cr. §. 88. j. Carpz. Pr. Cr. P. 3. q. 115. n. 91. seq.*

V. *Advocati officium* est, ut (1) Causas, de quarum injustitia constat, repudiet. *l. 14. §. 1. C. Jud. illicitum* tamen non erit, eum defendere, qui in possessorio bonam fovet causam, malam in petitorio, quamdiu de petitorio non controversitur secundum *Hahn. ad VVes. b. t. n. 6.* (2.) Causas susceptas sine convitiis & fraudibus ea, quâ decet, brevitate fidelitate, diligentia & constantia tractet. *l. 6. §. 1. C. b. t. d. l. 14. l. 13. §. 9. C. de Jud. O. P. S. T. 3. pr. Torg Ausschreib. de Anno 1583 tit. Von Advocaten und Procurat. Lauterb. Comp. Jur. b. t. Hahn. ad VVes. de num. 6. §. Carpz. P. I. C. d. 17. 19.*

VI. Pro tam fideli operâ solbitur *Advocato honorarium*, quod est laboris adhibiti æqua remuneratio, & se-

secundum Jus Civile 100. aureorum summam excedere non debet l. 1. §. 12. ff. de extraord. cogn. quod a moribus nostris alienum esse, cum pro fori cujuslibet consuetudine honoraria taxentur, asserit Grænebb. ad. ll. abrog. ad d. §. 5. & Dion. Gotthofr. eod. Conf. Finckelth. Obs. 98. it. Berlich. P. 1. Concl. 9. n. 70. seqq. VViss. ad π. t. de Extraord. cog n. 16. 12. Quod si promissum est salarium annuum, & Advocatus intra annum vel moritur, vel lis transactione similive viâ finitur, integri anni salariam nihil omnius advocato debetur. l. 38. §. 1. ff. loc. l. 1. §. 13. ff. Extraord. cogn. l. f. C. de Cond. ob caus. dat. eidemque solutum repeti nequit dictis ll. Carpz. P. 1. C. 1. d. 34. Salarium petit advocatus vel actione ex stipulatu, vel implorato judicis officio §. l. 4. C. de Cond. ob caus. dat. l. 1. §. 10. 12. ff. de extraord. cogn. §. VViss. ad l. 34. ff. de V. S. th. 1. Gail. 1. obs. 44. n. 2. Sed ab hoc honorario quàm maximè differt *palmarium*, hoc enim donum vel munus est, quod Advocatis à Clientibus suis victoriæ causa extraordinaria consuetudine & liberalitate exhibetur. §. Lauterb. P. 1. D. 21. de Palm. Advoc. c. 2. l. 4.

LIB. II.

De

*Procuratoribus & Defenso-
ribus.*

L. 3. ff. T. 3.

I. Principalium in iudicio personarum, ut actoris & rei, nomine comparet etiam Procurator aut Defensor. *Procurator* est, qui aliena negotia mandato domini administrat. l. 1. ff. de Procur. quod mandatum in advocato non requiritur. §. plur. *Eck. t. de postul. §. 1 Carpzov. Pr. T. 5. a. 1. num. 8. 9.* Est vero Procurator (1) alius *Judicialis*, qui ad agendum aut defendendum, alius *extrajudicialis*, qui ad negotia administranda constituitur, §. l. 43. ff. b. Priorem hic præcipue consideramus (2) alius *Principalis*, alius *substitutus*. *Ein Affier-Ansbald*, quæ substituendi potestas Procuratori, cui specialiter concessa non est, observantia fori Saxon. denegatur. §. Carpzov. Pr. 1. §. art. 5. num. 6. Licet, Jure Civili post litem contestatam Procurator liberè

bere substituere possit *l. 8. C. de Procur. §. l. 22. C. eod.* quod in dubio observandum est, quoties contraria observantia ostendi nequit. *§. l. 27. de Testam. §id. plur. Lant. V. l. D. 23. D. Procur. subst. C. 3. §. 10.* at Procurator substitutus alium substituere nequit, nisi substituendi facultas ipsi expresse tributa sit. *Carpzob. d. T. num. 9. seqq. in Dec. Ill. 297. (3)* Alius est *specialis*, qui ad unam rem, alius *generalis*, quid ad omnes res datus est *l. 1. §. 1. ff. b. t.* (4) Alius est Procurator *cum libera* (scil. potestate,) alius *sine libera*, ille est, cujus constitutioni clausula cum libera vel formaliter vel virtualiter inserta est *c. 9. X. C. 4. de Proc. 6.* Hic cujus constitutioni non inserta est. Hic restrictiorem, ille liberiorem potestatem habet. e. g. transigendi, paciscendi &c. *§. Carpzob. Proc. T. 5. art. 1. num. 11.* non tamen habilis est ad expedienda ea, quæ mandatum speciale requirunt. *Carpzob. Dec. Ill. 20. n. 10.* Denique (5) alius est Procurator *in rem* (scil. utilitatem) *alienam*, alius *in rem suam*, qui describi potest, quod sit persona, quæ actiones alienas ex justo titulo à domino sibi mandatas in iudicium deducit.

deducit & in utilitatem suam admini-
nistrat l. 4. l. 9. C. l. 25. ff. b. t. l. 13.
§. 1. ff. de Pact. Lauterb. V. 2. D. 12.
De Proc. in rem su. th. 6. j. Bach. ad
Treutl. V. 1. D. 9. th. 1. l. a. verb. Unde
Franz. C. ff. b. t. n. 43. (6) alius
est verus, alius quasi procurator, ille
verum, hic præsumentum habet domi-
ni mandatum, & præstita cautione
rati admittitur, nisi de contraria ipsi-
us voluntate constet. l. 40. §. f. ff. b. t.
l. 21. C. b. t. O. P. S. t. 7. §. 66ir lassen
Lauterb. V. 2. D. 5. De Caut. rat à con-
junct. th. 6.

II. Nituntur autem præsumentis
Domini Mandato (1) Parentes & li-
beri, quod de his, qui sunt masculini,
non foeminini sexus intelligendum,
§. l. 35. ff. b. t. j. l. 1. §. 5. ff. de post.
at sine distinctione, utrum primi, an
ulterioris gradus. d. l. 35. j. l. 220. l.
51 ff. de V. S. in infinitum Lauterb. d.
Disp. th. 6. 7. 10. Philip. ad. O. P. S.
Cons. 4. ubi præj. de foemininis num. 8.
(2) Collaterales usque ad gradum se-
cundum inclusive. §. Civ. d. l. 35. §. Sax.
usque ad gradum tertium inclusive
d. §. O. P. 66ir lassen Phil. c. l. Hic autem
fratres cognatione, non conventionem,
(Dutz Brüder) religione, affectu &c.
k tales

tales intelligendi sunt. Berl. P. I. Conclus. 24. num. 40. seqq. Lauterb. c. l. th. 11. Carpzob. Proc. T. 5. art. 6. num. 25. seqq. (3) Affines J. Civili in linea recta & obliqua usqua ad secundum gradum, d. l. 35. durante non dissoluta affinitate. 6. l. 3. §. I. ff. de Postul. Berl. P. I. concl. 14. num. 57. Lauterb. c. l. th. 17. Diff. Carpzob. Proc. t. 5. art. 6. num. 46. J. Sax. tantum Socer pro Genero & Gener pro Socero d. §. Wir. (4) Maritus pro uxore in receptitiis bonis, l. 21. C. b. t. Gail. l. 1. Obs. 133 n. 7. Jur. Sax. etiam in bonis dotalibus & paraphernalibus per. P. 2. C. El. 15. T. 8. O. P. S. §. diese aber. c. Lauterb. l. 15. Carpzob. Pr. d. t. num. 34. (5) Consortes ejusdem litis Jure Civ. lite contestata. l. 2. C. de Consort. ejusd. litis. 6. latiss. Lauterb. c. l. th. 29. seqq. Jus Sax. generaliter loquitur. d. J. O. P. S. §. Carpzob. d. t. num. 51. id. P. I. C. I. d. 29. n. 5.

III. *Verus Procurator mandato vero constituitur.* l. 1. ff. h. quo destitutus ad judicium ne quidem cum cautione rati admittitur, Carpz. P. I. C. I. d. 26. Franz. C. ff. h. t. num. 26. imo prima vice. 5. secunda 10. thalerrum poena afficitur secundum

dum O. P. S. *ib.* 6. *ib.* 6. pr. Phil. ad. d. T. Consil. 1. quâ cautione reali. 6. Carpzob. Proc. T. 5. a. 6. num. 1. adjuvatur, qui mutilum producit mandatum 6. l. 1. C. b. t. j. l. 40. §. f. ff. b. O. P. S. t. 7. §. da auch etbban. & c. nisi causa mandatum speciale desideret. Phil. ad d. T. O. P. Consil. 3. Carpzob. Proc. t. 5. a. 6. n. f. 57. Quod Juri Civ. non convenit. l. 26. ff. de minor. Lauterb. Comp. Jur. b. t. l. c. Quando autem sine mandato admissus est Procurator & dominus gesta ab eod. re integra rati habet, ea rati habitio mandato æquipollet, & retrahitur. 6. l. f. C. ad SCt. Maced. si re non amplius integra rati habitio in rati habentis, non tertii præjudicium valet. 6. l. 3. §. 1. ff. rem rat. hab. 6. O. P. S. *ib.* 7. §. trüge Franz. C. ff. b. t. num. 28. Carpz. Proc. t. 17. a. 2. num. 19. 22. Berl. P. I. Concl. 14. n. 134.

IV. *Mandatum procuratorium secundum fori cujuslibet usum formandum est* 6. l. 24 ff. *Ad municipal.* Generaliter vero complecti debet. Quis, Quem, in qua causa, contra quem, coram quo Judice constituat. Berl. P. I. Concl. 14. n. 70. quo anno & die, 6. c. f. X. b. t. Wesenb.

C. ff. h. t. num. 7. Cautio rati non
 J. Civ. §. l. 6. ff. de Cond. ind. Franz.
 C. ff. h. t. n. 24. Hahn. ad Wes. h. t.
 num. 6. Sed nonnullorum locorum
 observantia requiritur. §. Carpz. P.
 1. C. 1. d. 27. subscriptio una cum si-
 gilli appositione J. Sax. O. P. S. t. 7.
 §. die Mandata &c. necessaria est.
 §. tamen Phil. ad. d. T. Conf. 6. non
 Jure Civil. §. Carpzob. c. l. Berl. P. 1.
 Concl. 14 num. 74. seqq. Hahn. ad
 Wes. h. t. n. 7 §. Et aliquando sigillō.
 Modum constituendi Procuratorem
 ponderantes alium deprehendimus
 extrajudicialem, quando procurator
 coram Notario & testibus vel literis
 privatis constituitur, alium judicia-
 lem, quando dominus apud acta pro-
 curatorem constituit, illiusque gesta se
 rati habiturum promittit Carpzob. Pr.
 T. 5. a. 1. n. 115.

V. Mandatum Procuratorium Ge-
 nerale nullius est utilitatis, ubi spe-
 ciale desideratur: appellatur autem
mandatum speciale, in quo articuli
 alicujus verbis expressis fit mentio
 specialis. e. g. concedo potestatem
 Instrumenta recognoscendi, in in-
 tegrum restitutionem petendi &c.
 Requiritur speciale mandatum in a-
 ctibus maximi praejudicii. §. l. 25. §. 5.
 ff. d.

§ ff. d. a. l. o. bar. ut in renunciatione
 litis, recognitione Instrumentorum,
 Cautione rati. *Carpz. Proc. T. 5. art. 2.*
 in restitutione in integrum minoris
 §. l. 25. §. 1. ff. de minor. in delatione
 & relatione juramenti id. d. l. 2. Resp.
 99. in matrimonio contrahendo,
 compromisso &c. *Habn. ad Wesenb.*
b. t. n. 7.

VI. *Procuratores constituunt*
causarum domini. l. 1. ff. b. t. tam di-
recti, quam utiles: ut Vasalli II. f. 8.
43. Non pupilli aut minores sine Tu-
torum auctoritate & Curatorum
consensu. l. 11. C. de Procur. subsistit
tamen lata in favorem eorund. sen-
tentia. l. 14. C. eod. Carpz. P. 1. Dec. 14.
 Non Tutores aut Curatores soli: hi
 enim actorem dant. d. l. 11. l. 24. ff.
 de Adm. & per. l. 11. C. P. S. t. 9. &
 würden. neque mulieres usu Saxoni.
 sine curatorum consensu *Carpzob.*
P. 1. C. 1. D. 32. Ipsi verò Curatores
 mulierum exhibendo Curatorium
 suam in judicio legitimant perso-
 nam, imò actoria concedentes nulla
 necessitate Curandæ suæ subscriptio-
 nem adhibent; quæ tamen necessa-
 ria est, si mulier sit suorum liberorum
 Tutrix, Curatorque actorem in cau-
 sa Tutelari constituat, in qua si vel

ipse Curator se sistat præter Curatorium tutricis voluntatem docere tenetur. *Carpzob. Proc. T. 5. a. 3. n. 90. 96. seqq. Phil. ad. T. 9. O. P. S. Confid. 2. ubi præjud.* Neque constituunt procuratores prohibiti vel naturâ, ut furiosi &c. §. l. 43. ff. h. vel Jure, ut excommunicati, c. f. X. h. t. præterquam ad defendendum, c. 7. X. de judic.

VII. *A munere procuratorio arcentur* (1) *fœminæ*. l. 18. C. h. t. nisi in rem suam sint procuratrices. l. 4. C. eod. alias Exc. 6. l. 41. ff. h. l. 3. §. 2. ff. de lib. caus. §. 3. J. d. *supp. tut.* Jure Saxon. in impetratione arrelli, confectione testamenti &c. etiam si me curatore admittuntur. *Carpzob. Pr. t. 5. a. 3. n. 70. seqq.* (2) *Milites* ob publicam utilitatem. l. 7. l. 9. C. h. t. dummodo adversus eos excipiantur. l. 13. C. h. t. *Hahn. ad Wesenb. h. t. num. 4.* (3) *Minores* tam ante, quam post impletum annum. 17. Jure Can. c. 5. de Procur. 6. & secundum observantiam Saxon. opposita inhabilitatis exceptione; uti pronunciatum esse refert. *Phil. ad. O. P. S. T. 3. conf. 2. Nicol. Proc. Jud. p. m. 64. l. c. Carpzob. Dec. lib. 203. §. Proc. T. 5. art. l. num. 29. seqq.* (4) *Infames.*

c. 1. ill. q. 7. Gail. l. 1. Obs. 43. num 8.
Hahn. ad Wesenb. d. l. Conf. Tit. prac.
apb. 3.

II. X. Procurator admittitur in cau-
sis civilibus, licet famosis. §. l. 6. §. 2.
ff. de his qui not. inf. Conf. Grænebb de
LL. abrog. in l. 40. ff. h. t. in crimina-
libus cessante inscriptionis vinculo à
parte accusatoris. Ord. C. Car. V. a. 12.
à parte rei si de pœna nec capitali, nec
corporis afflictiva reo irroganda aga-
tur. §. l. 1. ff. an per al. caus. appell. nisi
is absentiam rei ante litis contestati-
onem defendere. §. l. 71. ff. h. t. aut ex-
ceptionis dilatorias proponere velit
Carpzov. P. 3. q. 115. n. 2. 48. 77. id. P. 4.
C. 42. d. 3. de Jur. Civ. §. Magnif. Auth.
§. 3. C. Ex. 7. th. 32. j. Ant. Matth. de
Cr. l. 48. t. 31. c. 4. n. 2. seqq.

IX. Procuratoris officium est man-
datum susceptum! exequi, l. 2. §. f. ff.
Mand. ejusque fines neutiquam ex-
cedere; quod si autem procurator
in causa vel dolo vel culpa versatur,
domino hoc nocet. l. 10. C. h. t. l. 1. §.
f. ff. Quand. appell. eique restitutione
in integrum non succurritur, nisi ci-
tra omnem culpam Domini damnum
hoc datum sit à Procuratore solvendo
non existente, vi clausulæ generalis

in. l. 1. §. 1. ff. Ex quib. caus. maj. Carpzov. P. 1. C. 1. d. 22. 23. ad Dec. 203. num. 26. Ex hoc mandato domino directa datur mandati actio, Procuratori contraria, l. 46. § 4 5. ff. Mand. Pariter cum Procurator lite contestata fiat dominus litis. l. 22. C. de Procur. in ipsum, non in principalem J. Cib. ferenda est sententia. l. 1. C. de Sentent. quod hodie non attendi, nec Jure Can. receptum esse refert Rittershus. de Diff. Jur. Civ. & Can. l. 5. c. 24 verb. Nunc. Hahn. ad Wesb. t. num. 8. verb. Sententia. Gail. l. 1. obs. 111. n. 2. Grænebb. de LL. abrog. d. l. 1. n. 2.

X. Constitutio Procuratoris dissolvitur non tantum utriusque §. l. 58. ff. de pact. sed etiam alterius partis voluntate re integra ante litis contestationem. l. 16. ff. b. t. non post eam, nisi causa cognita. l. 17. pr. & §. f. ff. b. l. 25 ff. b. t. Gail. l. 1. Obs. 46, & adversa parte, si contradicit, auditâ. Carpzov. Dec. Ill. 45. num. 18. & 24. ubi præjud. Ziegler. ad. Inst. Jur. Can. l. 3. T. 2. §. 15. Item lata sententia definitiva procuratoris officium expirat, cum appellationem prosequi invitatus non cogatur, nisi aliud actum sit inter partes l. 14.

c. 14. X. de Procur. l. 17. C. b. l. 9. l. 10. C. de Appellat. Hahn. ad Wesenb. h. t. num. 11. Carpzov. P. 1. C. 1. d. 24. ubi prejud.

XI. Altera pars Tituli de defensore agit, in qua *defensor dicitur*, qui sine mandato reum in judicio defendit. *l. un. C. de satisd. j. l. 46. § 1. 2. ff. b. t. hic satisdare tenetur judicatum solvi d. l. un. C. cujuscunque sit conditionis. l. 51. §. f. l. 52. ff. b. t. Franz. C. ff. b. t. num. 52 & cavere de rato in actione reali. l. 40. §. 2. ff. b. t. j. l. 45. §. f. ff. b. t. si illud ab adversa parte in litis exordio est petitum d. l. un.*

Quod cujusque universitatis nomine vel contra eam agatur. L. 3. ff. l. 4.

XII. Haftenus de Procuratore privatorum. Procurator Universitatis dicitur *Syndicus. l. 1. §. 1. ff. b. t. & describi potest*, quod sit procurator universitatis, qui communi mandato causas ejusdem in judicio administrat. *l. 1. §. 1. l. 6. §. 3. ff. b. t. Universitas autem est corpus è distantibus personis collectum & unitum communibus juribus, rebus & perso-*

nis ad utilitatem communem utens
d. l. 1. Magn. Auctor. S. J. C. Ex. 7. th. 40.
41. Carpzov. Proc. T. 5. art. 4. num. 5.
Cogitur universitas per Syndicum liti-
gare, ne actione aut defensione per
plures scissa incommodo afficiatur
adversarius. b. l. 5. §. 7. ff. Judic. solvz
Carpzov. P. 1. Const. 13. d. 5. non ta-
men inde colligi potest, id quod alia,
quam Syndico constituto, via in ju-
dicio ab universitate gestum est, ipso
jure nullum esse, uti docet. Ziegler.
ad. Inst. Jur. Canon. l. 3. th. 2. verb. Syn-
dicus.

XIII. *Syndicum constituit vel*
lex, vel lege deficiente universitas à
Principe confirmata. l. 1. l. 3. ff. b. t.
Franz. C. ff. b. t. num. 3. quæ si ordi-
nata est, i. e. certum habet ordinem
regentem, causasque judiciales cu-
rantem, ordinis illius major pars
consentiens Syndicum facit, si minus
ordinata, ut in pagis accidit, in uni-
versitate numerosâ majoris, partis,
non numerosa, singulorum consen-
sus & subscriptio requiritur, nisi de-
super instrumentum confectum.
Berl. P. 1. Concl. 14. num. 88. vel con-
stitutio judicialiter facta sit, adeo ut
ne quidem Tutores nomine pupillo-
rum, curatores nomine viduarum à

sub-

subscriptione sunt excludendi Syndico necessitate cum Syndicatu Curatoria & Tutoria exhibendi imposita. *6. l. c. l. 3. l. 4. l. 6. §. 1. ff. h. t. vid. Carpz. P. 1. C. 1. d. 7. id. Prot. T. 5. a. 4. n. 33. seqq. Hahn. ad Wes. h. t. n. 2. verb. Nec enim.* Quæ & similia è consuetudine præcipue æstimanda sunt. *6. l. 6. pr. ff. h.*

XIV. *Syndicus constitui potest non tantum qui è corpore universitatis est, sed etiam extraneus. 6. l. 1. §. f. ff. h. Carpzob. P. 1. C. 1. d. Hahn. h. t. num. 5. & patris suffragium filio, filique patri prodest. l. 5. ff. h. imò, ut duæ partes Decurionum adfuerint, is quoque, quem decernunt, numerari potest. l. 4. ff. h. officium Syndici idem est, quod Procuratoris, & præsumitur is legitime constitutus habere mandatum cum libera secund. Gail. l. 2. Q. 72. num. 11. nec removetur unus, Syndicis duobus constitutis, à Judicio, si solus compareat. 6. l. 31. ff. de Procur. Carpzob. Dec. 26. id Proc. T. 5. art. 4. num. 50. ad delatum juramentum vero præstandum Syndicus, ut talis, non admittitur, sed illud à tribus quatuorve membris universitatis exactissimam causæ notitiam habentibus persolvitur*

ur. P. t. Const. Elect. 13. ibique Carpz. d. l. 2. 3. j. Magn. Auth. S. J. C. Ex. 7. th. 44.

XV. Quod si Procuratores, de quibus actum est, pecuniam acceperint, ut per *calumniam* alicui negotium facerent vel non facerent. *l. 1. ff. h. t. l. 3. § 1. ff. eod. Prætor in eos actionem in factum concessit*, quæ est personalis, pœnalis mixta, & datur illi, cujus intuitu pecunia data vel promissa est, ut ei negotium fieret vel non fieret, non hæredibus. *l. 4. ff. h. t. adversus accipientem, non hæredes. l. 5. ff. h. ad hoc, ut intra annum quadruplum, post annum simplum præstet. l. 1. ff. h. Hanc actionem exolevisse dicit Grænebb. de LL. abrog. h. t. infrequenter eam esse sentio cum Eck. C. ff. h. d. §. 5.*

TIT. III.

De

Magistratibus Romanis.

Actores & Rei una cum personis pro ipsis in judicio comparentibus visi sunt in superioribus, à quibus ad
Judi-

Judices transeundum est, qui cum Jure Romano diversæ potestatis fuerint, eorumque conditio ad nostram Rempubl. referri, non nisi cum aliqua difficultate possit. *S. Græneſs. de LL. abrog. t. de senat.* Magistratus Romanos in subsequentibus magis attingere, quam exponere lubet.

I. *Magistratus dici potest persona publica, quæ jurisdictioni præest. S. l. 1. ff. de Off. ej. cui mand. Dividitur in Urbanum & Provinciale, ille in ipsa urbe Roma, hic in provincia jus dicebat. Urbanus erat vel ordinarius, qui semper erat in Republ. Extraordinarius, qui emergente necessitate eligebatur. Ad Magistratum Urbanum refero (1) Consulem, qui senatui præerat. Hujus post refugium magna fuit dignitas. S. l. 2. C. de dignit. & potestas l. 2 §. 16. ff. de O. J. Franz. C. ff. h. t. num. 3. Quæ restricta est per provocationem ab eo concessam prohibitamque in caput civis Romani animadversionem. d. l. Tempore Ulpiani Consules voluntariam & contentiosam Jurisdictionem habuisse videntur. l. un. ff. h. t. j. l. 57 ff. de re jud. j. b. §. 1. ff. de off. ej. cui mand.*

De officio

Consulis.

L. 1. ff. t. 10.

*Jurisd. Hahn. ad Wesenb. h. t. Verb.
Ea. Conf. Magn. Auctor S. J. C. Ex. 4.
th. 11.*

**De officio
Præfecti
Prætorio.
L. 1. ff. t. 11**

II. (2) *Præfectum Prætorio.*
Qui ab initio cohortibus aulae (i. e. militibus, quos in sui custodiam alebant Principes) præfuit, & res militares tractavit, postea causis civilibus adhibitus est, & adeo potestate crevit, ut ab ipsius sententia, non appellaretur. *l. un. §. 1. ff. h. t. sed supplicatio admitteretur. l. un. C. de Sent. Præf. Prætor. j. l. 17. ff. de min. Hahn. ad Wes. h. t.* Tandem plures Præfecti Prætorio creati, diversisque Regionibus ut administratores propositi sunt. *6. Franz. C. ff. h. t. num 5. seqq. Magn. Auct. S. J. C. Ex. 14 th. 14. seqq.*

**De officio
Præfecti
Urbi. L. 1.
ff. t. 12.**

III. (3) *Præfectum urbi*, cujus Magistratus extraordinarius sub Regibus & Consulibus fuit, quia Regibus & Consulibus ob bella &c. abeuntibus eligebatur. Sub Imperatoribus ordinarius existit. *Franz. C. ff. h. t. 15. 12* atque jus dixit in criminalibus in urbe & extra eam usque ad centesimum lapidem. *l. 1. pr. §. 4. ff. h. t. 6. l. 7. l. f. C. ad L. Fab. de Plag. Wiss. ad. π. P. 1. D. 5. th. 5. ac in civilibus quibusdam tantum causis*

his cognitionem habuit. l. 1. §. 9. §. 11. ff. eod. §. Franz. h. t. n. 9. Magn. Auctor. S. J. C. h. t. th. 17.

IV. (4) *Quaestorem*. Quaestorum alii erant capitales, alii pecuniae publicae. §. l. 2. §. 23. 32. ff. de O. J. L. 1. ff. t. 13. hi vel provinciales, qui cum Proconsulibus & Proprætoribus in provincias ibant, vel urbani, qui ærarii curam gerebant. §. Hild. in Antiq. Rom. §. *Quaestor*. Sub Imperatoribus deinde Quaestorum munus ingressus & qs. primordium gerendorum bonorum sententiæque in senatu dicendæ fuit. l. 1. §. 3. ff. h. t. Imò justitiæ administrandæ directio tandem in aula ipsis commissæ est responsorum principis subnotatio. &c. Auth. Gloriosissimi. C. de divers. rescript. l. 32. §. 2 C. de App. Magn. Auctor. S. J. C. h. t. th. 20. Franz. C. ff. h. t. n. 9.

V. (5) *Pratorem*. Hic vel urbanus dicebatur & inter cives, vel peregrinus & inter peregrinos jus reddebat. l. 2. §. 27. 28. ff. de O. J. Jus ipse direbat de causis non criminalibus, sed civilibus: l. 1. §. f. ff. de Suss. Tut. j. l. 8. ff. de Just. & Jur. præcipuè per tria verba solennia: do, dico, addico. §. Briffon. de formul. l. 5. P. 465. Illius auctoritas sub-

De officio
Quaestoris.

De officio
Prætorum.
L. 1. ff. t. 14.

Impe

Imperatoribus magis magisque deminuta est, unde ea, quæ voluntariæ sunt Jurisdictionis principaliter expedivit *B. l. 1. C. b. t. j. l. f. C. de preced. & al. reb. min. Denique. l. 3. ff. b. t. res judicatas* à Magistratu inhabili per errorem dato propter utilitatem publicam sustineri non communem errorem jus facere probat. *6. Jac. Gothofred. Dissert. ad d. l. Hahn. ad Wes. b. t. Verb. omnis.* qui eam ad Magistratus à Tyrannis constitutos applicat. *Frenz. b. t. & Magn. Auctor. S. J. C. b. t. th. 23 25.*

De officio

Præfecti

Vigilum

L. 1. ff. t. 15.

VI. (6) *Præfectus Sigillum*, qui Magistratus fuit Extraordinarius. *l. 2. §. 33. d. O. J. ab Augusto constitutus* *l. 1. ff. b. t. Franz. C. ff. b. t. n. 2.* cognitionem de incendiis, effraCTORibus, furibus, raptoribus, receptatoribus habuit. *l. 3. §. f. ff. b. & jus fustibus, flagellisque cædendi. l. 4. ff. b. non animadvertendi in criminalibus. d. l. l. 3. §. f. ff. l. un. C. eod.* Hic Magistratus successu temporis suâ auctoritate cecidit. *Magn. Auctor. S. J. C. b. th. 28.* Cæterum è *l. 3. §. 1. ff. b. t.* colligitur incendium in dubio culpa habitantium excitatum præsumi, *6. Hahn. ad Wes. b. t. Verb. per negligentiam.*

VII. Consideravimus hucusque Magistratus Urbanos, progredien-
dum ad *Provinciales*, quibus accense-
tur (1) *Proconsul* (ejus originem v. ap. *De officio*
Franz. h. t.) qui in provinciam mitte- *Proconsu-*
batur, eand. regeret per spatium an- *lis & Lega-*
num, jus in causis civilibus tam vo- *ti. l. i. ff.*
luntariæ, quam contentiosæ jurisdic- *t. 16.*
tionis, & criminalibus dicendo, l. 2. l. 6
l. 10. l. 11. ff. h. t. Utitur autem Juris-
dictione contentiosa ingressus Pro-
vinciam. l. 4. §. f. ff. h. voluntariâ e-
gressus urbe. l. 2. ff. h. t. v. *Franz. n. 11*
Proconsuli adjungebatur *Legatus*, ut
ei, si opus esset, Jurisdictio mandare-
tur, l. 5. l. 6. §. 1. ff. h. t. qui proinde
nudus mandatarius non erat, hinc &
ab eo ad Proconsulem provocari po-
terat. l. 2. ff. *Quis à quo appell. j. l. 1.*
§. 1. ff. *de off. ej. cui mand. & causarum*
criminalium cognitionem, non sen-
tentia dictionem habebat. l. 6. ff. h. t. j.
l. un. C. h. t. *Franz. h. t. n. 21. Wiff. h. t.*
th. 10.

IX. (2) *Præfectus Augustalis* ab Au- *De officio*
gusto sic dicitur, & Ægypto præfectus *Præfecti*
est, causas civiles voluntariæ. l. 21. ff. *Augustalis.*
de manum. vind. & contentiosæ Juris-
dictionis tractavit. l. un. ff. h. tributa- *L. i. ff. t. 17.*
que, etiam per militare auxilium, exe-
git. l. 1. C. h. t.

De officio

Præsidis.

L. 1. ff. t. 18.

IX. (3) *Præses* qui ad Provinciam regendam mittebatur tamdiu, quamdiu Principi placebat, in causa civili voluntariæ & contentiosæ Jurisdictionis, item criminali Juris dicendi potestatem habebat. *l. 2. l. 3. l. 16. ff. b. t.* & deportare, si generalis erat, non prohibebatur, *6. 6. §. f. ff. 1. l. 2. §. 1. ff. de Pæn. Wiss. b. t. thes. 13. Conf. Hahn. ad Wes. b. t.* Præterea malos homines conquirendo pacatam servare provinciam, *l. 13. ff. b. t.* non quod factum, sed faciendum est, spectare. *l. 12. ff. b. t.* dignitatisque contemptum in conversatione cum provincialibus evitare jubebatur, *l. 19. ff. b. t.*

De officio

Procurato-

ris Cæsaris

vel Ratio-

nalis. L. 1.

ff. t. 19.

X. (4) *Procurator Cæsaris vel Rationalis* fiscalibus causis in provinciis Cæsaris præfectus erat, & successu temporis avel Ratio- hquam inter fiscum & privatos Juris-
nalis. L. 1, dictionem nanciscebatur. *l. 5. C. ubi caus. stat. l. 9. ff. de off. Procons.* in quo hoc præcipuum est, quod Cæsare hærede instituto miscendo se hæreditati Cæsarem hæredem facit. *l. 1. §. f. ff. b. t. Wis. b. t. th. 17. Conf. Magn. Auct. S. J. C. b. t. it. Franz. b. t.*

De officio

Juridici.

L. 1. ff. t. 20.

XI. (5) *Juridicus Alexandria*, qui Præfecto Augustali adjunctus est, Alexandria Jus dixit, tutoris dandi facultatem. *l. f. ff. b. t. legis actionem. l. 1*

ff. b. t.

ff. h. t. & jus infirmationes ad acta referendi habuit. l. 1. C. h. Hahn. ad Wes. h. t. Verb. Adeo.

XII. Quia Magistratus non raro De officio impediuntur, quo minus ipsi jus di- ejus, cui cant, Jurisdictionem suam alii man- mandata dare solent. At *mandare Jurisdictionem* est Jurisdictionem is demum potest, qui eam suo jure dictio. L. 1. l. 5. ff. de Jurisdic. non alieno benefi- ff. t. 20. cio, actu. l. 4. §. f. ff. de Off. Proc. non poenitentia habet. Item *mandari debet Jurisdictionem*, quæ mandari non prohibetur, non Jurisdictionem extraordinaria, aut merum Imperium. l. 1. ff. h. t. *Mandari* tamen illi tantum potest Jurisdictionem, qui habilis est naturaliter & civiliter. l. 12. §. 2. ff. de Jud. j. l. 43. §. 1. de Procur. l. un. C. Qui pro sua Jurisd. is vero, cui mandata est Jurisdictionem eadem secundum mandati vel generalis vel specialis modum formaliter aut virtualiter expressum, uti debet. l. 16. l. 17. ff. de Jurisdiction. j. l. f. §. 1. ff. h. t. l. 2. ff. de Jurisdic. Tandemque tollitur mandata Jurisdictionem mandantis revocatione. l. 18. ff. de jud. & morte, re adhuc integra interveniente. l. 6. ff. de Jurisd.

XIII. Magistratui solebat adjun- De officio gi *Assessor*, qui consiliis ipsum adju- Assessorum varet, L. 1. ff. t. 22.

varet. *L. 7. C. h. t.* quicquid hic in eo officio quæsierat, peculio quasi castrensi cedebat. *d. l. apud nos* Judici adjunguntur *Scabini die Gerichts Schöppen*, qui una cum iudice iudicium constituunt, eorumque præsentia ad eo necessaria esse creditur, ut *Elect. Sax. in Dec. N° 6. 73.* insinuationem Testamenti Actuarius soli factam pro inutili habeat, nisi periculum fuisse in mora idem judicialiter attestetur *Dec. N. 45.* quo de antea disputatum est à *Carpzob. Proc. T. 2. art. 4. num. 32. seqq. tit. l. 6 Resp. 12. Conf. Berl. P. 1. Concl. 8 num. 6. seqq.*

XIV. Non prætereundus est hoc loco *Actuarius*, qui adeò necessarius est in iudicio, ut ob defectum illius acta nullitatis vitium incurrant. *Ord. Cam. P. 1. t. 59. Phil. ad O. P. S. t. 2. Conf. 2. n. 5. ubi præjud. & est publica persona acta in iudicio conscribens mandato iudicis. §. c. 11. X. de Probat.* Ad officiū Actuarii non admittendus est nisi Juris peritus & idoneus, isque se iudicio juramento speciali obstringere debet. *O. P. S. t. 2. §. Wir. ubi Phil. Conf. 4. Except. 6. Conf. 5.* (Notarium requirit. *Berlich. P. 1. Con. 8. num. 16. Carpzob. Proc. T. 2. a. 4. num. 52. quod*
in

in criminalibus tantum statuendum vel Notarium Actuario adjungendum esse declarat. *Dec. Nob. El. 48. ibidem que Phil. Obs. 2.)* Officium illius est omnia in judicio acta, propria manu præsente iudice aut assessoribus, conscribere, videlicet citationes, dilationes, recusationes, exceptiones, petitiones, responsiones, interrogationes, confessiones, Instrumentorum productiones, recognitiones, testium depositiones, conclusiones, interlocutiones, sententias, Appellationes, Leutationes, & cœtera in judicio occurrentia, adjecto tempore, nominatisque personis fideliter & diligenter. Et ea quidem Acta originaliter in iudicis scrinio conservare debet, ut contentione desuper exorta, veritas haberi queat, id quod tradit *Carpzov. Proc. t. 2. art. 4. n. 40. seqq. & Berl. P. 1. Concl. 8. n. 18. seqq.*

XV. Commune Iudicibus & Quod quis Assessoribus est, quod, si quid iniqui que Juris juris in partes litigantes statuerint, in alterum eodem ipsi, secundum naturalem statuitur ut æquitatem utantur *l. 1. l. 2. ff. b. t. ipse eod.* de quo cavet Prætor Edicto suo in jure utatur *l. 1. ff. b. t. cujus prior pars agit de l. 2. ff. t. 2.* magistratu, qui novum Jus statuit, poste-

posterior de litigante, qui novum jus
obtinuit, & datur inde actio in fa-
ctum læso & cuivis in simili causâ
experienti. l. 3. §. 2. ff. h. t. adversus
Magistratum, qui jus iniquum sta-
tuit cum effectu. l. 1. §. f. ff. h. t. aut eum,
qui jus iniquum obtinuit, licet eo
usus non sit, l. 3. ff. h. t. ejusque hæ-
redes. l. 3. §. 5. ff. h. t. §. Magn. Au-
ctor. de Vind. Privat. cap. 11. aph. 9.
ad hoc ut Magistratus aut pars in istis
causis idem jus patiatur. d. l. 1. Ve-
rum ex hoc Edicto agi non potest
contra Magistratum aut partem, quæ
secundum Edicti formulam iniquum
jus adversus Magistratum partemve
retorquet. l. 4. ff. h. t. Hodie ex fun-
damento hujus Edicti idem jus re-
torquetur adversus debitorem, qui
inducias moratorias impetravit. Berl.
P. 3. Concl. 5. num. 10. adversus civi-
tatem, quæ jus detractionis in trans-
ferenda hæreditate exercuit, aut
præstationem Geradæ vel Heergvvet-
tæ denegavit, quæ retorsio postre-
mis casibus ab ipso Magistratu exer-
cenda est secundum P. 3. Const. El. 38.
ubi Carpz. d. 1. 2. seqq. Hahn. ad We-
senb. h. verb. diligentia & latiss. Magn.
Auctor. dict. diff. vin. priv. cap. 11. aph.
13. seqq.

TIT. IV.

Si quis Jus dicenti non obtemperavit.

L. 2. ff. t. 3.

I. In ipso processu Magistratibus necessaria est Jurisdictionis suæ defensio, si litigans, quod extremum est in Jurisdictione, non fecit e. g. rem mobilem via executiva auferri passus non est. *l. un. §. 1. ff. b. t. 6. Bach. V. I. d. 4. th. 9. l. d. e.* unde adversus ipsum prodita est actio, quæ est pœnalis & competit cuivis ex populo. *Franz. C. ff. b. t. num 8.* adversus contumaces, ad hoc, ut quanti est contemptus Magistratus præstetur. *l. 1. §. f. ff. b. t. Hahn. ad Wesenb. b. t. num. 2. Verb. Quid.* Hodie multi sunt coercendi contumaciam modi: ut, incarceration personæ, captura pignorum, denegatio audientiae, missio in bonorum possessionem, sequestratio rei &c. *6. Wesenb. Com. ff. b. t. n. 6.*

II. Magistratus etiam est provi. De in jus dere, ut in jus vocatio decenter fiat. vocando. Hinc Prætor alios omnino, alios non L. 2. ff. t. 4. impetrata. Venia vocare prohibet. Il-
lis

lis annumerandi sunt ob potestatem Consules, Proconsules, &c. ob causæ favorem sacra facientes, funus uxoremve ducentes. *l. 2. l. 3. ff. b. t. quod hodie observari testis est Hahn. b. t. n. 5. Verb. Qui ob imbecillitatem furiosi & infantes. l. 4. ff. b. t. His accensendi sunt Parentes, Patroni, similesve personæ, quibus singularis reverentia debetur. l. 4. §. 1. ff. b. t. l. 13. ff. eod. Sed veniæ impetrationem hodie non esse necessariam docet Carpzov. P. 1. C. 2. d. 16. Phil. ad O. P. S. T. 4. Conf. 7. Dedit autem prætor vocato adversus eum, qui sine venia prohibitum in jus vocaverat, actionem poenalem ad præstandos 50. aureos, aut sustinendam in casu inopiæ poenam corporis afflictivam *l. 24. l. 25. ff. b. t. de citatione actum est Jurispr. l. 4. T. 8. d. 4.**

Si quis in Jus vocatus non ierit, sive quis eum vocaverit, quem ex Edicto non deb. l. 2. ff. T. 5.

III. In jus vocatus comparere debet, ne à competente iudice multa damnetur. *l. 2. pr. §. 1. ff. b. t. à qua rusticitas & dies feriatus vocatum liberat. d. §. 1. Sed quid si iudex sit in-*
com-

competens. Aut notoria est incompetencia, aut dubia, priori casu non opus est, posteriori opus est comparatione, ut hoc ipsum sciatur, an Judex sit competens. l. 2. ff. b. j. l. 5 ff. de Jur. Hahn. ad Wes. b. t. n. 1. Magn. Auctor. S. J. C. Ex. 5. rb. 14. Vid. Carpz Proc. t. 9. a. 2. num. 8. seqq. Atque ita Magistratum hodie adversus contumacem agere posse ad solvendam multam existimat. Hahn. l. t.

IV. Necessitatem eundi ad judicium In jus vocum effugiebat, qui per fidejussorescati ut eant idoneos rem quantitatis & conveniendi aut satis, endi facilitatis. l. 2 ff. Qui satisd. cog. vel cautum cavebat, at in personis necessitudine dent. L. 1. junctis qualiscunque fidejussor sub poe. ff. t. 6. na 50. aureorum accipiendus erat. l. 2. ff. b. t.

V. Ut autoritas Judicis conserva- Ne quis eretur, cedit Praetor actionem in factum um, qui in ei, qui in jus quemquam vocaverat jus vocabi- adversus eum, qui in jus vocatum vitur, vi exi- exemerat, ad hoc, ut quanti ea res abmat. L. 1. ff. actore etiam per calumniam aestimata t. 7. fuerit praestaretur. l. 5. §. 1. ff. b. t.

VI. Cautione judicio sisti opus Si quis ex erat olim etiam tum, quando ex noxali cau- noxali causa agebatur, quia noxa ca- sa agatur put quemad-

nodum ca- put sequebatur. l. 2. ff. b. t. adeoque,
 vebatur. L. i. ne adversarius eluderetur, expediebat
 ff. t. 9. De eo in ead. causa servum sisti. l. 1. ff. b. t.

per quem VII. Si quis iudicio sistere se so-
 factum erit, *lentem impediatur*, dolum impedi-
 quo minus tis coërcere æquissimum putavit *Præ-*
 in iudicio *tor*, hinc concessit actionem in factum
 quis sistat ei, cuius interest non esse in sistendo
 L. 1. ff. t. 10. impeditum siue actori siue reo. l. 3. §. 2. ff. b. adversus eum, per quem
 factum est, quo minus se iudicio quis
 sisteret, ad hoc, ut præstet id, quod in-
 terest. l. 3. §. f. ff. b. t.

Si quis cau. XIX. Si quis cautionibus in ju-
 tionibus in dicio sistendi causa factis non ob-
 iudicio si- *temperaverit*, committitur stipula-
 stendi cau- tio, & *del.* inde certâ licitaque
 fa factis quantitate promissa *actio* ex stipula-
 non ob- tu ad illius præstationem, incerta
 temperave quantitate promissâ conditio incer-
 rit, L. 1. ff. ti ad id, quod intererat eo tempore,
 t. 11. quo sisti quis debeat. l. 3. ff. si quis
 in ius hoc non ierit. l. 12. §. 1. ff. b. t.
 Quod si autem is, qui sistere se debuit
 ob legitimum impedimentum non
 stetit, tribuenda ei exceptio. l. 2. §. 1
 ff. t. Sunt autem legitima impedi-
 menta: Captivitas. l. 4. §. 1. ff.
 b. t. Aegritudo. l. 2. §. 3. Pere-
 grinatio. §. 1. 2. §. 8. Expeditio pu-
 blica. l. 6. §. 6. L. R. art. 7. Tem-
 pestas,

pestas, vis fluminis. l. 2. § 3. ff. h. t. Mu-
lieris citatæ puerperium. § 4. Funus
domesticum ducendum l. 4. § 2. Bel-
lorum motus & hostilitates, metus
pestilentie, mors & fonticus morbus
conjugis aut liberorum, morbus aut
defectus Advocati aut Procuratoris.
§. l. 2. §. f. ff. h. t. quæ & alia cum
sufficientibus circumstantiis *summa-
riter* aliquando etiam rei juramento
probari sufficit. d. a. 7. L. R. Carpzob.
Proc. T. 8. num. 40. seqq. Hahn. ad
Wesenb. h. t. num. 2. verb. In verb. Nec
Confer. Berl. P. 1. Concl. 17. num. 48.

TIT. V.

*Quarum rerum actio non
datur.*

L. 44. ff. t. 5.

I. Partes citatæ in judicio suas
opponunt *exceptiones*, quarum aliæ
dicuntur esse *negativæ* sive facti &
intentionis, aliæ *affirmativæ* seu ju-
ris & actionis. Illæ ipso jure inten-
tionem, hæ per modum allegationis
actionem competentem excludunt.
Ad illas referri potest (1) *Exceptio*

oneranda libertatis causæ, quæ liberto datur adversus patronum, qui onerandæ libertatis causa promissum exigit. *l. 1. §. 5. ff. h. t.* (2) *Exceptio de eo, quod in alea gestum est*, competens collusori re evicta, quam in alea vendidit, ut luderet. *l. 2. §. 1. ff. h.* Proponitur eod. cum illis Titulo *exceptio prestiti jurisjurandi*, quæ illi, qui deferente adversario voluntarium jusjurandum, juravit adversus eundem ex eadem causa eandem rem petentem competit. *l. 82. §. 10. 4. 5. ff. de Jurejur. j. l. 3. L. 7. ff. eod. j. Vinn. C. J. ad. §. 4. J. de Except.*

De feriis & dilat. & div. temp.
L. 2. ff. t. 12.

II. *Exceptiones juris*, quæ propriè tales dici possunt, in dilatorias & peremptorias abeunt. E dilatoriis reliquum est, ut *Exceptionem feriarum* consideremus, sunt autem *Ferie* dies à Judicialibus actibus vacui *l. 9. ff. h. t.* & dispescuntur (1) in divinas & humanas. *Divinæ* cultui divino sunt destinatae, appellanturque festa, quæ sunt vel immobilia vel mobilia. Item alia sunt integræ, alia semiferiæ, ut dies Apostolorum. *Franz. C. ff. h. t. num. 19.* Humanæ feriæ hominum gratia sunt constitutæ, dicunturque vel esse *necessariæ*,
ut

ut vindemiarum, messium, quæ incipiunt à die octavo Julii, finiunturque cum die 14. Augusti. *Rec. Imp. Wormat. d. Anno. 1512. nundinarum. §. P. 1. Const. El. 30. ibique Carpzov. d. 23. seqq.* Vel *Honoraria*, quæ in honorem recordationemque singularem celebrantur: ut Natales Principis, civitatis. §. l. 7. *C. h. t.* dividuntur (2) in *Ordinarias*, quæ certo jure constitutæ certis temporibus recurrunt, & *Extraordinarias* seu repentinas, quæ pro re nata indicuntur. l. 26. §. 7. ff. *Ex quib. caus. maj.* In feriis divinis judicialiter gesta nulla sunt. §. l. 7. *C. h. t. c. f. X. eod.* adeoque non opus exceptione, at in feriis humanis, veluti vindemiarum, nundinarum, messium &c. Exceptio feriarum etiam specialiter in iisdem non occupatis prædest. §. l. 1. ff. *h. 1.* *Carpzov. P. 1. C. 1. d. 22. id. Proc. T. 10. n. 9. 10. seqq. Hahn. ad Wesf. h. t. n. 7.* nisi feriarum exceptioni sit renunciatum vel expresse vel tacite, eand. omittendo: §. l. 6 ff. *h. c. f. X. h. t. l. 1.* §. 1. ff. *h. t.* quæ renunciatio in feriis ob utilitatem privatorum directò introductis tantum obtinet, accedente Judicis consensu. §. c. 1. f. *X. h. t.* *Tessaur. D. 39. num. 2. Hahn. ad*

Wes. b. t. n. 8. Franz. C. ff. b. t. n. 8.
Ziegl. ad Inst. Iur. Canon. l. 3. T. 5.
§. 8.

**De Exce-
ptione rei
judicatæ**

L. 44. ff. t. 2

III. Inter exceptiones perempto-
rias non omittenda est (1) *Exceptio
rei judicatæ*, quæ est peremptoria. *l. 3.*
ff. de Except. rei que cohærens, l. 7. §.
1. ff. eod. & datur reo adversus eum,
qui idem, ab eodem, ex ead. causâ
petit. l. 3. l. 4. T. 14. ff. b. t. Hæc ex-
 ceptio strictissimæ est interpretatio-
 nis. *l. 1. ff. b. t. & tertio non præ-*
judicat. Carpzov. P. 1. C. 26. d. 15. nisi
is omnino eandem habeat obtinen-
di rationem. §. 1. 2. §. 16. ff. de inoff.
test. id. Proc. T. 16. a. 4. num. 24.
seqq.

De Exce-

**ptione rei
venditæ &
traditæ.**

L. 21. ff. t. 3

IV. (2) *Exceptio rei venditæ &
traditæ*, quæ est peremptoria, &
 auctori ejusque successoribus. *l. f. b.*
t. adversus eum, qui rem alienam
vendidit, ejusque dominium postea
consecutus est, nec non illius succes-
sores universales & singulares. l. 17.
ff. de Evict. l. 1. l. f. §. 1. ff. b. t. compe-
tit. Franz. Com. ff. b. t. num. 4. seq.
 Quando effectum non habeat hæc
 Exceptio vid. apud Hahn. ad *Wes.*
b. t. n. 3. Est autem in arbitrio Em-
 toris, utrum rem velit retinere, inten-
 tione per exceptionem elisa, an po-
 tius

tius re ablata de evictione agere. l. 17.
ff. de Evi^{ct}. Magn. Auct^{or}. S. l. C. Ex.
27. ib. 39.

V. (3) *Exceptio litigiosi*, qua De Litigio-
is, qui rem litigiosam emit, vel per sis. L. 44. ff.
aliam speciem contractus sibi com- t. 6.
paravit, repellitur, l. 1. l. 4. pr. C.
h. t. Dicitur autem res esse litigiosa,
de cujus dominio controversia mo-
vetur. Authen. Litigiosa, C. de Liti-
gios. Gail. l. 1. Obs. 118. num. 5. Quod
si verò non de dominio rei, sed aliquo
jure rei inherente: ut pignore ar-
resto, servitute controvertitur, jus
illud efficitur litigiosum, non res ipsa.
S. l. 3. C. h. t. Carpzov. l. 1. Resp. 102.
num. 4. 5. Franz. l. 1. Res. 11. n. 21. 22.
Actiones sive personales sive reales
litis contestatione demum sunt liti-
giosæ. l. 1. §. 1. ff. h. t. l. 31. C. Com-
mun. dis. Authen litigiosa. C. ib.
l. j. l. 1. C. Quando lib. princ. obl.
Lauterb. Comp. Jur. h. t. Vitium
litigiosi facit, ut res alienari non
possit, Exceptis casibus in. l. 4. §. 1. C.
h. t. Franz. d. Res. n. 75. seqq. ean-
demque alienata executio recte ad-
versus tertium possessorem fiat. S. l. 2.
C. h. t. Carpz. l. 1. Resp. 27. n. 10. Gail.
l. 1. Obs. 118. n. 2. Habn. ad Wesenb.
b. t. n. 1. de poena rem litigiosam alic-

nantium. 6. Hahn. c. l. Franz. c. l. num. 107. seqq. Ex his manifestum est, aliam esse rem litigiosam, aliam

De aliena- *judicii futuri mutandi causa dolo ma-*
tione judi- *lo alienatam l. 8. §. 1. l. 4. §. 1. ff. b.*
cii mutan *1. l. 1. ff. b. qua alienatione suscepta*
di causa fa- *Proconsul dedit actionem in factum*
cta. L. 4. ff. *arbitrarium. l. 8. ff. b. t. rei persecu-*
t. 7. *toriam. l. 4. §. f. ff. b. t. quæ competit*
per hanc alienationem l. 10. adversus
lædentem ad hoc, quod interest alium
adversarium non habuisse. l. 1. ff. l. 4.
§. 5. ff. b. t.

De confes- *VI. Tam agentes quam exci-*
sis. L. 43. ff. *pientes in judicio ad probationem*
c. 2. *sunt devincti. a. l. 4. C. de Edend. l. 1.*
ff. de Except. à qua relevat confessio.
Est autem confessio facti cujusdam
certa assertio in asserentis præjudici-
um facta. Dividitur in Civilem &
Criminalem, de hac. r. Pr. L. 4. T. 21.
aph. 14. actum. Civilis est, quæ fit
in causa civili vel in judicio ab habili
persona. l. 6. §. 5. ff. b. apud judicem
competentem. c. 4. X. de jud. præ-
sente adversario de re certa. l. 6. pr.
§. 3. & vim plenæ probationis ha-
bet, atque per eam, de tota causa
factam, ante litem contestatam para-
tæ executioni, post litem contestatam
sententiæ ferendæ aperitur via. a. l.

un. C. de Confess. l. 21. j. l. 74 ff. de Jud. l. 3. ff. h. Gail. l. 2, Obs. 106. n. 2. Hahn. ad Wes. h. t. n. 8. Vel extra judicium, & hanc ab adversario acceptatam plenam; non acceptatam femiplenam facere probationem statuit Carpzov. P. 1. C. 16. d. 21. Conf. Lauterb. V. 1. D. 6. de Confess. th. 45. Ab hac Confessione De interrogat. differt ea, quæ ad interrogationem gat. in jur. actoris fiebat olim in judicio ad fun. fac. & interdandam actionem. l. 4. ff. h. t. atque rogat. act. ex ea nascebatur actio interrogatoria, L. 11. ff. t. 1. quæ actio licet hodie ab usu recessisse videtur, non tamen omnem interrogationem utilitatem sublatam esse credit. Franz. C. ff. h. t. num. 14. j. Grænebb. de LL. abrogat. h. t. pr. neque prohibetur judex, quoties ipsum æquitas movet. l. 21. ff. h. t. & pars litigans per positiones, C. 2. de Confess. 6. adversarium interrogare, de quibus Positionibus Conf. Hahn. ad Wes. h. t. n. 5. & lat. Lauterb. Comp. Jur. h. t.

VII. Ob contumaciam rei lati. Quib. in tantis. Prætermissionem decernit, causis in quæ non possessionem, sed custodiam poss. eatur. tribuit. l. 2. l. 12. ff. h. t. ut reus tædio L. 42. ff. t. 4. affectus se siliat. l. 5. ff. ut in possess. legat. vel fideic. at si fraudationis

causa tum porro latitet nec defendatur, ejus bona possideri vendique jubet. *l. 2. §. 1. ff. h. t.* De modo procedendi in *Camera* adversus contumaces. *6. Magn. Auctor. S. l. C. Ex. 44 th. 41. j. Jurisprud. l. 4. T. 8. a. 11. de Jur. Sax.*

TIT. VI.

Quæ sententia sine Appellatione rescinduntur.

L. 49. ff. t. 8.

I. Denique fertur à Judice sententia, quæ si iniqua partibus videatur, appellandum est, *l. 1. ff. de Appell.* dummodo sententia sit valida: *invalidam* enim rescindi opus non est: veluti cum lata est (1) adversus solitum Judiciorum ordinem. *l. 4. C. d. interd.* aut jus expressè constitutum. *l. 1. §. 2. ff. h. t. Wiff. π. P. 2. d. 38. th. 30. Carpz. Proc. T. 16. a. 4. n. 59.* (2) adversus non citatum. *l. 1. §. 3. ff. h.* (3) adversus mortuum. *l. 59. §. f. ff. de re jud. l. 2. ff. h.* (4) Adversus rem judicatam. *l. 1. C.* Quando prob. non est nec *Carpz. l. 3. Resp. 96. n. 3. segg.* (5) ita ut contineat impossibile

bile. l. f. ff. h. aut (6) errorem calculi. l. 1. §. 1. ff. h. t. Wesenb. C. ff. h. t. n. 1. 2. (7) in causa propria. l. un. C. Ne quis in sua caus. (8) à Judice incompetente. l. 1. C. Si à non comp. Carpzov. Proc. f. 16. a. 4. n. 55. seqq. Quod si autem in describenda sententia error commissus est, hic per appellationem, aut J. Saxon. leutationem corrigi debet, nisi ex actis sit manifestissimus. id. d. l. art. 2. n. 17.

II. Appellari potest à Judicibus, A quibus qui superiorem agnoscunt. l. 1. §. 1. appellari ff. h. t. c. 3. de Appell 6. nec tamen licet. leranda est Appellatio à Principe L. 49. ff. t. 2. male informato ad melius informandum. dd. H. Bach. §. 2. D. 33. thes. 4. l. d. Verb. Item Carpzov. Proc. T. 12. art. 1. num. 25. seqq. Quod si vero partes etiam apud judicem, qui superiorem habet, Appellationi renunciaverint. l. 1. §. 3. ff. h. t. aut eidem privilegium de non appellando datum sit. l. 1. §. 2. ff. h. cessat appellatio. Ita jus de non appellando. Electoribus in cap. 11. Aur. bull. ubi §. Limn. concessum est, quo Elector Saxonicus & Brandenburgicus hodieque utuntur. Hahn. ad Wesf. h. t. n. 2. imo privilegium illud non soli Electori, sed

omnibus Saxoniae Ducibus tributum est. *Carpzob. P. 1. C. 20. d. 25.* verum in Episcopatibus Numburgensi, Martisburgensi, & Misnensi alternative vel ad Aulam Electoralem, vel ad Cameram Imperialem dirigi potest *Appellatio Carpz. d. t. n. 21. 63.*

De appella- III. *Recipienda est Appellatio dum-*
tionibus re-modo non sit illicita, ut (1) contra
cipiendis propriam confessionem suscepta. l. 2.
vel non L. C. Quor. appell. non rec. Carpzob.
49. ff. t. 5. Proc. T. 18. art. 2. n. 20. (2) Absen-
tis ad agendam causam vocati, & per
contumaciam condemnati. l. 1. C. b. t.
Bach. V. 2. D. 33. th. 3. l. d. Ec. verb.
contumaces j. Carpzob. c. l. n. 35. segg.
ita nec admittuntur ad provocatio-
nem condemnati in sententia super
desertione appellationis lata. c. 5. X.
de Appell. Berl. P. 1. Cancl. 50. n. 195.
Carpz. P. 1. C. 20. d. 14. (3) ab exe-
cutione ex re judicata vel instru-
mento liquido, nisi in ea excedatur.
l. 5. C. Quor. appell. non rec. id. Prob. T.
18. a. 2. num. 17. vid. Ziegl. ad Instit. Jur.
Can. l. 3. t. 16. verb. Excedatur. (4) in
processu inquisitorio secundum Carp-
zob. Pr. Cr. P. 3. c. 139. n. 14. id. add.
c. 29. d. 29.

An per ali- IV. *Judici Appellationis factæ*
um caus. rationes in causis pecuniariis etiam
appell. red, per

per Procuratorem reddi possunt. l. 1. di possunt.
 t. 2. ff. b. t. Cæterum si ad munera L. 49. ff. t. 9
 publica nominati appellaverint, nec Si Tutor
 causas probaverint, ad periculum eo- vel Curator
 rum pertinet damnum, quod per mo- magistrat9
 ram Appellationis Reipublicæ acci- creatus ap-
 dit. l. 1. ff. b. t. qui vero Appellatio- pell. L. 49.
 nis causa peregrinantur tanquam ff. t. 10. Eum
 Reipubl. causa absentes in aliis suis qui appel-
 causis defendendi sunt. l. 1. l. 2 ff. b. t. laverit in
 non tamen impedit Appellatio, quo Provincia
 minus appellans in alia causa eun- defendi L.
 dem Judicem pendente Appellatio. 49. ff. t. 11.
 ne habeat. l. un. ff. b. t. præcipue si Apud eum
 Judex sit ordinarius. c. 6. X. de Appell. à quo ap-
 Ziegler ad Inst. Jur. Canon. l. 3. t. 17. pel. al. caus.
 §. 16. verb. in illa. At appellatore ag. Com-
 defuncto sine herede appellatio eva- pell. L. 49.
 nescit, quod si appellatori hæres ex- ff. t. 12. Si
 stiterit, siquidem tertii alicujus inter- pendente
 est causas appellationes reddi non Appellatio-
 alias, appellationem peragere cogen ne mors in-
 dus est. l. un. ff. b. t. Jure Sax. ab ex- tervenerit.
 trajudicialibus gravaminibus non L. 49. ff. t. 13
 nisi iis exceptive propositis rejectis-
 que conceditur appellatio. §. Chur-
 fürstl. Appellation Ordnung. Tit. von
 Appellationen §. sonderlich Conf. Ziegl.
 d. Tr. l. 3. t. 17. ad §. 4. 7.

V. Principalis Appellationis in- Nihil inno-
 terpositæ Effectus est, quod ead. pen- vari appel-
 dente nihil est innovandum, l. un ff. lat inter-

pos. l. 49.
ff. t. 7.

b. t. l. 3. C. de Appellat. si secus factum est, dicitur attentatum, & ante omnia est revocandum, c. 7. de Appellat. 6. aliquando ex officio. Gail. l. 1. Obs. 146. n. 5. 6. 7. sive fiat à Judice, qui ex spolio quoque ad restitutionem tenetur. Carpzov. Proc. T. 18. art. 6. n. 11. Sive à partibus. dd. II. quod æque appellatione interposita, ante factam inhibitionem atque post eam affirmat. Meib. P. 4. Dec. 382. in appellatione ad interlocutoria verò limitat Ziegl. Inst. Jur. Canon. l. 3. t. 17 §. 17. verb. A. definitiva.

De Verbor.
significati-
one. L. 50.
ff. t. 16.

VI. Titulos de Verborum significatione & regulis Juris passim peculiari commentario illustratos videmus: Utrumque Titulum brevissime recenset Wesenb. C. ff. latius Tit. de Verborum Significatione tractat Andreas Alciatus. Joh. Brecha. Arnold. Corbinus. Camill Gallinius. Joh. Gædæus. Joh. Suesius Joh. Jacob Wissenbach. Tit. de Regulis Juris Everb. Bronchorst. Jacob Cujacius Joh. Eichelius. Petr. Faber. Jacob Goshofredus. Wilhelm Ludßel Phil. Matthæi Joh. Noldelius. Joh. Strauch. Petr. Mullerus Joh. Jac. Wesenb. Sturcius Christoph. Guntzelius.

SOLI DEO GLORIA.

INDEX GENERALIS

CONTINENS

OMNES TITVLOS DIGESTORVM

ALPHABETICE RECENSITOS.

In quo

Num. 1. Librum, num. 2. Titul. Pandectarum, voc. Jpr. Jurisprudens. voc. Addit. Additiones denotat.

A.

- D**E Abigeis, 48, 14. Jpr. l. 3. t. 24. a. 4. n. 6.
 De Acceptilatione, 45, 4. Jpr. l. 3. t. 21. a. 11
 De Accusationibus & Inscriptionibus, 48, 2. Jpr. l. 4. t. 21. a. 1.
 De acquirenda vel omittenda hæreditate, 29, 2. Jpr. l. 2. t. 23. a. 6.
 De acquirenda vel omittenda possessione, 41, 2. Jpr. l. 2. t. 36. a. 2.
 De acquirendo rerum dominio, 41, 1. Jpr. l. 2. t. 1. a. 18
 De actione rerum amotarum, 25, 2. addit. l. 3. t. 6. a. 5.
 De actionibus emti & venditi, 19, 1. Jpr. l. 3. t. 11. a. 12
 De Ademptione libertatis, 40, 6. add. l. 1. t. 4. a. 4.
 Ad exhibendum, 10, 4. Jpr. l. 2. t. 14. a. 1

De

I N D E X.

- De adimendis vel transferendis Legatis vel fidei-
comm. 34, 4. Jpr. l. 2. t. 24. a. 32.
- Ad legem Aquilam, 9, 2. Jpr. l. 3. t. 23. a. 19.
- Ad legem Corn. de falsis & de SCto Liboniano,
48, 10. Jpr. l. 3. t. 28. a. 43.
- Ad legem Corn. de sicariis. 48, 8. Jpr. l. 3. t. 28. a. 30.
- Ad legem Fabiam de Plagiariis, 48, 15. Jpr. l. 3.
t. 28. a. 52.
- Ad legem Juliam de adulteriis coercendis, 18, 5.
Jpr. l. 3. t. 28. a. 12.
- Ad legem Juliam de ambitu, 48, 14. Jpr. l. 3. t. 28. a. 12
- Ad legem Juliam de annona, 48, 12. Jpr. l. 3. t. 28.
a. 46.
- Ad leg. Jul. de Vi privata, 48, 7. Jpr. l. 3. t. 28. a. 42.
- Ad legem Jul. de Vi publica. 48, 6. Jpr. l. 3. t. 28.
a. 40.
- Ad leg. Juliam majestatis. 48, 4. Jpr. l. 3. t. 28. a. 3.
- Ad leg. Jul. peculatus & de sacrilegiis & residuis,
4, 13. Jpr. l. 3. t. 28. a. 47
- Ad leg. Jul. repetundarum, 48, 11. Jpr. l. 3. t. 28.
a. 45.
- Ad legem Pompejam de Parricidiis, 48, 9. Jpr. l. 3.
t. 28. a. 37
- De administratione & periculo tutorum & pro-
curatorum, 26, 7. Jpr. l. 1. t. 21. a. 1
- De administratione rerum ad Civitatem perti-
nentium, 50, 8. add. l. 1. t. 11. a. 1
- Ad municipalem & de incolis, 50, 1. Jpr. l. 1. t. 13. a. 1
addit. l. 1. t. 7. a. 1
- De adoptionibus & emancipationibus, aliisque
modis, quibus potestas solvitur, 1, 7. Jpr. l. 1.
t. 11. a. 1
- Ad

I N D E X.

- Ad SCtum Macedonianum. 14. 6. Jpr. l. 3. t. 4. a. 8.
 Ad SCtum Syllanianum & Claudianum quorum
 testamenta, ne aperiantur, 29, 5
 Ad SCtum Tertullianum & Orphitianum. 38, 17
 Addit. l. 2. t. 5. a. 1.
 Ad SCtum Trebellianum. 36, 1. Jpr. l. 2. t. 26 a. 1.
 Ad SCtum Turpillianum, & de abolitionibus cri-
 minum, 48, 16, Jpr. l. 3. t. 29 a. 1. Addit. l. 3. t. 8. a. 1.
 Ad SCtum Vellejanum, 16, 1. Jpr. l. 3. t. 9. a. 2
 De assignandis libertis, 38. 4. Addit. l. 2. t. 6. a. 4.
 De Ædilitio Edicto & rehibitione & quanti mi-
 noris 21, 1. Jpr. l. 3. t. 20. a. 4.
 De Æstimatoria actione, 19, 3. Jpr. l. 3. t. 17. a. 3.
 De Agnoscendis vel alendis liberis, vel parenti-
 bus, vel patronis vel libertis, 25, 3. Jpr. l. 1. t. 5. a. 3.
 De albo scribendo, 50, Addit. l. 1. t. 8. a. 6.
 De aleatoribus, 11, 5. Addit. l. 3. t. 7. a. 9.
 De alienatione judicii mutandi causa facta, 4, 7.
 Addit. l. 4. t. 5. a. 5.
 De alimentis & cibariis legatis. 34, 1. Jpr. l. 2. t. 24. 17
 De Annuis Legatis & Fideic. 33. 1. Jpr. l. 2. t. 24. a. 6.
 An per alium causæ appellationum reddi possit,
 49, 9. Addit. l. 4. t. 6. a. 4.
 De eppellatioibus & relationibus, 49, 1. Jpr. l. 4.
 t. 19. a. 12.
 De appellationibus recipiendis vel non. 49. 5. ad-
 dit. l. 4. t. 6. a. 3.
 Apud eum à quo appellatur, aliam causam agere
 compellendum, 49, 12. addit. l. 4. c. 6. a. 4.
 De Aquà & actione aquæ pluvix arcendæ, 39. 3.
 Jpr. l. 3. t. 27. a. 4.
 De

I N D E X.

De Aqua quotidiana & æstivâ, 43. 2. Jpr. l. 20
t. 37. a. 13

A quibus appellari non licet, 49, 2. addit. l. 4. t. 6. a. 2

De arboribus cædendis, 43, 27. addit. l. 2. t. 8. a. 15

Arborum furtim cæsarum, 47, 7. Addit. l. 3 t. 6. a. 6

**De Auro, argento, mundo, ornamentis, unguentis,
veste vel vestimentis & statuis Legatis,** 34. 1. Ipr.
l. 2. t. 24. a. 16

De auctoritate & consensu tutorum vel curatorum,
26, 8. Ipr. l. 1. t. 22. a. 1

B.

De Bonis damnatorum, 48, 20. addit. l. 3. t. 9. a. 7

**De Bonis eorum qui ante sententiam vel mortem
sibi consciverunt, vel accusatorem corruperunt,**

48, 21. Addit. l. 3 t. 9. a. 9

De Bonis libertorum, 38, 2. Addit. l. 2. t. 2 t. 6. a. 4

De Bonorum possessione ex testamento militis, 37.
13. Addit. l. 2. t. 6. a. 4

**De Bonorum possessione furioso, infanti, muto,
surdo, cæco competente,** 37, 3. add l. 2. t. 6. a. 1

De Bonorum possessionibus, 37, 3. Ipr. l. 2. t. 3. t. 31. a. 1

De Bonorum possessionibus contra tabulas, 37, 4
Addit. l. 2. t. 6. a. 2

De Bonorum possessionibus secundum tabulas, 37, 11
Addit. l. 2. t. 6. a. 3

C.

De Cadaveribus punitorum, 48, 24. add. l. 3. t. 9. a. 12

De Calumniatoribus, 12, 3. 6.

De Capite minutis, 4, 5. Ipr. l. 1. 14. a. 1. l. 3. t. 22. a. 20

**De Captivis, & postliminio & redemptis ab hosti-
bus,** 49, 15. Ipr. l. 3. t. 1. a. 19.

De

I N D E X.

De Carboniano edicto,	37, 10. Jpr. l. 2. t. 31. a. 6.
De Castrensi peculio,	49, 17. Jpr. l. 2. t. 11. a. 6.
De Censibus,	50, 15. Addit. l. 1. t. 11. a. 8.
De Cessione bonorum,	42, 3. addit. l. 3. t. 4. a. 1
De Cloacis,	43, 23. Jpr. l. 2. t. 37. a. 19.
De Collatione bonorum,	37, 6. Jpr. l. 2. t. 32. a. 4.
De Collatione dotis,	37, 7. Jpr. l. 2. t. 32. a. 8
De Collegiis & corporibus,	47, 12. Jpr. l. 1. t. 13. a. 3 Addit. l. 1. t. 7. a. 8
De collusione detegenda,	40, 16. addit. l. 1. t. 4. a. 6
Commodati vel contra,	13, 6. Ipr. l. 3. t. 5. a. 1
Communia prædiorum tam urbanorum, quam ru- sticorum,	8, 4. Ipr. l. 2. t. 5. a. 1
Communi dividundo.	10, 3. Jpr. l. 3. t. 18. a. 10.
De compensationibus,	16, 2. Jpr. l. 3. t. 21. a. 16
De concubinis.	25, 7. Jpr. l. 3. t. 28. a. 33.
De concussione,	47, 13. addit. l. 3. 7. a. 3.
De conditione causa data, causa non secuta,	12, 4 Ipr. l. 3. t. 16. a. 10.
De conditione ex lege.	13, 3. addit. 2. t. 1. a. 1.
De conditione furtiva,	13, 1. Ipr. l. 3. t. 23. a. 6
De conditione indebiti.	12, 6. Ipr. l. 3. t. 18. a. 16.
De conditione ob turpem vel injustam Causam,	12, 5. Ipr. l. 3. t. 26. a. 4
De conditione sine causa,	12, 7. Ipr. l. 3. t. 18. a. 21
De conditione triticiaria,	13, 3. Ipr. l. 3. t. 20. a. 1
De conditionibus & demonstrationibus & causis & modis eorum quæ in testamentis scribuntur,	35, 1 Ipr. l. 2. t. 24. a. 19
De conditionibus institutionum.	28, 7. Ipr. l. 2. t. 18. a. 6
De	

I N D E X.

De Confessis, 42, 2. add. l. 4. t. 5. a. 6.
De confirmando tutore vel curatore, 36, 3. Jpr. l. 1. t. 17. a. 4.

De Conjungendis cum emancipato liberis ejus, 37. 8. addit. l. 2. t. 6. a. 2.

De constitutâ pecuniâ, 13, 5. add. l. 3. t. 1. a. 2.

De constitutionib. Principum, 2, 4. Jpr. l. 1. t. 2 a. 11. addit. l. 1 t. 3. a. 1.

De contrahendâ Emtione, 18, 1. Jpr. l. 1. t. 27. a. 3.

De contrariâ & utili actione tutelæ, 37, 4.

De curatore bonis dando, 42, 7. Ipr. l. 1. t. 28. a. 2.

De curatoribus furioso & aliis extra minores dandis, 27, 10. Ipr. l. 1. t. 23. a. 2.

De custodia & exhibitione reorum, 48, 3. Jpr. l. 4 t. 21. a. 6.

D.

De damno infecto, & de suggerundis & profectionibus, 39, 2. Jpr. l. 3. t. 27. a. 3.

De decretis ab ordine faciendis, 50, 9. addit. l. 1. t. 11 a. 3.

De decurionibus & filiis eorum, 50, 2. addit. l. 1. t. 8. a. 1.

De positi vel contra, 16, 3. Jpr. l. 3. t. 4. a. 1.

De Distractione pignorum & hypothecarum, 20, 5. Jpr. l. 2. t. 35. h. 24. add. l. 2. t. 7. a. 4.

De diversis regulis Juris antiqui, 50, 7. add. l. 4. t. 6. a. 5.

De diversis temporalibus præscriptionibus accessionibus Possessionum, 44, 3. add. l. 2. t. 3. a. 7.

De Divortiis & repudiis, 24, 2. Jpr. l. 1. t. 6. a. 19. l. 1. t. 9. a. 1.

De

I N D E X.

- De Doli mali & metus exceptione, 44, 4. Ipr. l. 4.
t. 10. a. 2. n. 12.
De Dolo malo, 4, 3. Ipr. l. 3. r. 22. a. 8.
De Donationibus; 39, 5. Jpr. l. 2. t. 10. a. 13.
De Donationibus inter virum & uxorem, 24. 1.
Jpr. l. 2. t. 10. a. 24.
De Dote prælegatâ; 33. 4. Ipr. l. 2. t. 24. a. 9.
De Duobus reis constituendis, 45. 2. Ipr. l. 3. t. 10.
a. 1.

E.

- De Edendo, 2, 13. Jpr. l. 4. t. 11. a. 11.
De EffraCTORibus & expilatoribus, 47, 18. Jpr. l. 3.
t. 24. a. 4. n. 9. add. l. 3. t. 7. a. 5.
De eo, per quem factum erit, quo minus quis in
Iudicio sistat, 2, 10. add. l. 4. t. 4. a. 7.
De Eo, qui pro tutore vel curatore negotia gessit,
27, 5. add. l. 1. t. 14. a. 1.
De Eo, quod certo loco dari oportet, 13. 4. Ipr. l. 3.
t. 20. a. 3.
De Evictionibus & dupla stipulatione, 21, 2. Jpr. l. 3.
t. 20. a. 12.
Eum qui appellaverit, in provincia defendi, 49. 11.
addit. l. 4. t. 6. a. 4.
De Exceptione rei Iudicatæ, 44, 2. addit. l. 4.
t. 5. a. 3.
De Exceptione rei venditæ & traditæ, 21, 3. addit.
l. 4. t. 5. a. 4.
De Exceptionibus, præscriptionibus, & præjudi-
ciis, 44, 1. Ipr. l. 4. t. 8. a. 14.
De Excusationibus, 27, 1. Ipr. l. 1. t. 25. a. 1.
De Exercitoriâ actione, 14. 1. Ipr. l. 3. t. 19. a. 5.
Ex-

I N D E X.

Expilatæ hæreditatis, 47, 19. addit. l. 3. t. 7. a. 7
 Ex quibus causis majores XXV. annis in integrum
 restituantur, 4, 6. Ipr. l. 3. t. 22. a. 21
 De extraordinariis cognitionibus, & si judex litem
 suam fecisse dicatur. 50, 13. Ipr. l. 3. t. 26. a. 7
 De extraordinariis criminibus, 47, 11. Ipr. l. 3.
 t. 24. a. 1.

F.

Familiæ herciscundæ, 10, 2. Ipr. l. 2. t. 33. a. 13. l. 3.
 t. 18. a. 12
 De Feriis, dilationibus, & diversis temporibus, 2, 12
 Ipr. l. 4. t. 8 a. 12. Addit. l. 4. t. 5. a. 2.
 De Fideicommissaria hereditatis petitione, 5 6. Ipr.
 l. 2. t. 33. a. 11.
 De Fideicommissariis libertatibus. 40, 5. add. l. 1.
 t. 4. a. 3.
 De Fide instrumentorum, & amissione eorum, 22
 Ipr. l. 4. t. 11. a. 7
 De Fidejussoribus & mandatoribus. 46, 1. Ipr. l. 3
 t. 9. a. 1
 De Fidejussoribus & nominatoribus, & heredibus
 tutorum & curatorum, 27, 12 addit. l. 1. t. 14. a. 7
 Finium regundorum, 10, 1 Ipr. l. 3. t. 18. a. 24
 De Fluminibus, ne quid in flumine publico ripave
 ejus fiat, quo pejus navigetur, 43, 7. addit. l. 2. t. 8
 a. 7
 De Fonte, 43, 21. Ipr. l. 2. t. 37. a. 17
 De Fugitivis, 11, 4. Addit. l. 3. t. 7. a. 8
 De Fundo dotali, 23, 5. Ipr. l. 1. t. 8. a. 4
 De Furibus balneariis, 47, 17. addit. l. 3. t. 7. a. 4
 Furti adversus nautas, caupones stabulatioes, 42, 5.
 Ipr. l. 3. t. 26. a. 2. addit. l. 3. t. 6. a. 4
 De

I N D E X,

- De Furtis,** 47, 2. Ipr. l. 3. t. 23. a. 3
G.
- De Glande legenda,** 43, 28. addit. l. 2. t. 8. a. 16
- De Gradibus & affinibus, & nominibus eorum,**
38, 10. addit. l. 2. t. 5. a. 2
H.
- De Heredibus instituendis,** 28, 5. Jpr. l. 2. t. 17. a. 1
- De Hereditate vel actione vendita,** 18, 4. addit. l. 3.
t. 2. a. 1.
- De Hereditatis petitione,** 5, 3. Ipr. l. 2. t. 33. a. 5
- De His, quæ in testamento delentur, inducuntur
vel inscribuntur,** 28, 4. Ipr. l. 2. t. 20. a. 4
- De his, quæ pœnæ causa relinquuntur,** 34, 6. Jpr. l. 2.
t. 24 a. 20.
- De his, quæ pro non scriptis habentur,** 34, 8 ad-
dit. l. 2. t. 4 a. 7.
- De his, quæ ut indignis auferuntur,** 34, 9. Ipr. l. 2.
t. 22. a. 1
- De his, qui effuderint vel dejecerint,** 9, 3. Ipr. l. 3
t. 26. a. 3.
- De his, qui notantur infamia,** 3, 2. Ipr. l. 1. t. 13. a. 4
- De his, qui sui vel alieni juris sunt,** 1. 6. Ipr. l. 1
t. 4. a. 1
I.
- De Impensis in res dotales factis.** 25. 1. Ipr. l. 1
t. 8. a. 7.
- De incendio, ruina, naufragio, rate, nave expu-
nata,** 47, 9. addit. l. 3. t. 6. a. 7
- De in diem additione,** 18, 2 Ipr. l. 3 t. 11. a. 13
- De in integrum restitutionibus,** 4, 1. Ipr. l. 3. t. 22. a. 1

De

I N D E X.

- De injuriis & famosis libellis. 47. 10. Ipr. l. 3. t. 23. a. 8.
- De injusto, rupto, irrito facto testamento, 28. 3. Ipr. l. 2. t. 20. a. 1.
- De in jus vocando, 2. 4. Ipr. l. 4. t. 8. a. 4. n. 2. Addit. l. 4. t. 4. a. 2.
- In jus vocati ut eant, aut satis vel cautum dent, 2. 6. Addit. l. 4. t. 4. a. 4.
- De in litem jurando. 12. 3. Ipr. l. 4. t. 12. a. 17.
- De inofficioso testamento. 52. Ipr. l. 2. t. 33. a. 1.
- In quibus causis pignus vel hypotheca tacite contrahatur. 20. 2. Ipr. l. 2. t. 35. a. 14.
- De in rem verso, 15. 3. Ipr. l. 3. t. 19. a. 3.
- De inspiciendo ventre, custodiendoque partu, 25. 4. Addit. l. 1. t. 13. t. 13. a. 1.
- De Institoriâ actione, 14. 3. Ipr. l. 3. t. 19. a. 6.
- De Instruct. vel instrumento legato, 33. 7. Ipr. l. 2. t. 24. a. 13.
- De interdictis & relegatis & deportatis. 48. 12. Addit. l. 3. t. 9. a. 10.
- De interdictis sive extraordinariis actionibus, quæ pro his competunt, 43. 1. Ipr. l. 2. t. 37. a. 12. Addit. l. 2. t. 8. a. 5.
- De interrogationibus in jure faciendis, & interrogatoriis actionibus, 11. 1. Addit. l. 4. t. 5. a. 6.
- De Itinere actuque privato, 43. 19. Ipr. l. 2. t. 37. a. 12. Iudicatum solvi. 46. 7. Ipr. l. 4. t. 8. a. 13.
- De Iudiciis, & ubi quisque agere vel conveniri debeat. 5. 1. Ipr. l. 4. c. 2. 5.
- De Iure aureorum annulorum, 40. 10. Addit. l. 1. t. 4. a. 4.
- De

I N D E X.

De Jure Codicillorum	39. 7. Jpr. l. 2. t. 28. a. 1.
De Jure deliberandi	28. Ipr. l. 2. t. 23. a. 12.
De Jure dotium	23. 3. Ipr. l. 1. t. 8. a. 1.
De Jure Fiscī	49, 14. Addit. l. 1. t. 12. a. 1.
De Jure immunitatis	50. 6. Addit. l. 1. t. 10. a. 1.
De Jurejurando	12. 2. Ipr. l. 4. t. 22. a. 1.
De Jure Patronatus	37, 14. addit. l. 1. t. 4. a. 5.
De Iurisdictione	2. 1. Ipr. l. 4. t. 4. a. 2.
De Iuris & facti ignorantia	22, 6. Ipr. l. 3. a. 24.
De Justitia & Iure	12. Ipr. l. 1. t. 2. a. 3.

L.

De Legationibus	50. 7. Addit. l. 1. t. 10. a. 8.
De Legatis & fideicommissis	2. 30. 1. Ipr. l. 2. t. 24. a. 1. l. 2. c. 27. a. 1.
De Legatis & fideicommissis	2. 31. 1. ibid.
De Legatis & fideicommissis	3. 32. 1. ib.
De Legatis, præstandis bonorum possessione contra tab. petita.	37. 5. Addit. l. 2. t. 6. a. 2.
De Lege commissaria	18, 3. Ip. l. 3. t. 11. a. 14.
De Lege Rhodia de jactu	14, 2. Ipr. l. 3. t. 19. a. 12.
De Legibus SCtis & longa consuetudine	1. 3. Ipr. l. 1. t. 2. a. 10. Addit. l. 1. t. 2. a. 1.
De Legitimis tutoribus	26, 4. Ipr. l. t. 28. a. 1.
De Libellis dimissoriis, qui apostoli dicuntur	49. 6. Ipr. l. 4. t. 16. a. 1. 5.
De Liberali causa	40, 12. Ipr. l. 1. t. 16. a. 5. Addit. l. 1. t. 2. 4. a. 6.
De Liberatione legata	34, 3. Ipr. l. 2. t. 24. a. 6.
De Liberis & posthumis hæredibus instituendis, vel exhæredandis	28, 2. Ipr. l. 2. t. 17. a. 3.
De Liberis exhibendis item ducendis	43, 30. 1.

I N D E X

De Licero homine exhibendo 43, 29. addit. l. 1. t. 8.
a. 18.

De Libertis universitatum 38, 3. addit. l. 2.
t. 6. a. 4.

De Litigiosis 44, 6. addit. l. 4. t. 5. a. 5.

Locati conducti 19, 2. lpr. l. 3. t. 12. a. 1.

De Locis & itineribus publicis 43, 7. addit. l. 2.
t. 8. a. 2.

De Loco publico fruendo 43, 9. addit. l. 2. t. 8. a. 4.
M.

De Magistratibus conveniendis 27, 8. lpr. l. 1. t. 17.
a. 6.

Mandati vel contra 17, 1. lpr. l. 3. t. 15. a. 1.

De Manumissionibus 40, 1. addit. l. 1. t. 4. a. 1.

De Munumissionibus, quæ servis ad universita-
tem pertinentibus imponuntur 40, 30. addit.
l. 1. t. 4. a. 2.

De Manumissis testamento 40, 4. addit. l. 1. t. 4. a. 3.

De Manumissis vindicta 40, 2. addit. l. 1. t. 4. a. 2.

De Migrando 43, 32. addit. l. 1. t. 8. a. 17.

De Minoribus XXV. annis 4, 4. Jpr. l. 3. t. 22. a. 10.

De Mortis causa donationibus & capientibus 39.
6. lpr. l. 2. t. 10. a. 3.

De Mortuo inferendo & sepulchro ædificando
11, 8. addit. l. 2. t. 2. a. 10.

De Muneribus atque honoribus 50, 4. addit. l. 1.
t. 9. a. 1.

N.

De Natalibus restituendis 4, 11. Addit. l. 1. t. 4. a. 6.

**Nautæ, caupones, stabularii, ut recepta resti-
tuant** 4, 9. lpr. l. 3. t. 18. n. 26, l. 3. t. 26. a. 2.

De Nau-

I N D E X.

- De Nautico fœnore** 22, 2. addit. l. 3. t. 3. a. 5.
- Ne de statu defunctorum post quinquennium
queratur** 40, 15. Addit. l. 1. t. 4. n. 6.
- De negotiis & gestis** 3, 5. Ipr. l. 3. t. 28. a. 3.
- Ne quid in flumine publico ripæve ejus fiat, quo
aliter aqua fluat, atque uti priori æstate fluxit**
43, 12. addit. l. 2. 8. a. 8.
- Ne quid in loco publico vel itinere fiat** 43, 8. add.
l. 2. t. 8. a. 3.
- Ne quid in loco sacro fiat** 43, 6. addit. l. 2. t. 9. a. 1.
- Ne quis in eum, qui in jus vocabitur, vi eximat** 2.
7. addit. l. 4. t. 4. a. 5.
- Ne vis fiat ei, qui in possessionem missus est** 43.
4. addit. l. 2. t. 8. a. 11.
- Nihil innovari appellatione interpositâ.** 49, 7.
addit. l. 4. t. 6. a. 5.
- De Novationibus & delegationibus** 46, 2. Ipr. l. 3.
t. 21. a. 13.
- De Noxalibus actionibus** 9, 4. Ipr. l. 3. t. 27. a. 1.
- De Nundinis** 50, 11. addit. l. 1. t. 11. a. 5.
- O.
- De Obligationibus & actionibus** 47, 7. Ipr. l. 3. t. 1.
a. 2.
- De Obsequiis Parentibus & Patronis præstandis**
37, 15. addit. l. 1. t. 4. a. 5.
- De Officio adfessorum** 1, 22. addit. l. 4. t. 3. a. 13.
- De Officio Consulis** 1, 10. addit. l. 4. t. 3. a. 13.
- De Officio ejus, cui mandata est Jurisdictio** 1, 21.
addit. l. 4. t. 3. a. 12.
- De Officio Juridicio** 1, 20. addit. l. 4. c. 3. a. 11.

I N D E X.

De Officio præfecti Augustalis	t. 17. Addit.
	l. 4. t. 3. a. 3.
De Officio Præfecti Prætorio	1, 11. Addit. l.
	t. 3. a. 2.
De Officio Præfecti vigilum	1. 15, Addit. l. 4.
	t. 3. a. 6.
De Officio Præfecti urbis	1, 14. Addit. l. 4. t. 3. a. 3.
De Officio Præsidis	1, 18. Addit. l. 4. t. 3. a. 9.
De Officio Prætorum	1, 14. Addit. l. 4. t. 3. a. 5.
De Officio Proconsulis & Legati	1, 16. Addit. l. 4.
	t. 3. a. 7.
De Officio Procuratoris Cæsaris vel rationis	1, 19.
	Addit. l. 4. t. 3. a. 10.
De Officio Quæstoris	1, 13. Addit. l. 4. t. 3. a. 4.
De Operibus publicis	50, 10. Addit. l. 1. 1. 1.
	t. 11. a. 4.
De Operis libertorum	38, 1. Addit. l. 1. t. 4. a. 5.
De Operis novi nuntiatione	39, 1. Ipr. l. 2.
	37. a. 24.
De Operis servorum	7, 7. Addit. l. 2. t. 23. a. 4.
De Optione vel electione legata	35, 5. Ipr. l. 2. t.
	24. a. 1.
De Origine Iuris & omnium magistratuum & suc- cessione prudentium	1, 2. Addit. l. 1. t. 1. a. 1.
	P.
De Pactis	2, 14. Ipr. l. 3. t. 2. a. 1.
De Pactis dotalibus	23, 4. Addit. l. 1. t. 5. a. 1.
De Peculio	15, 1. Ipr. l. 2. t. 11. a. 3.
De Peculio legato	33, 8. Addit. l. 2. t. 4. a. 3.
De Pecuniâ constituta	13, 5.
De Pena legata	33, Ipr. 2. t. 24. a. 14.
	De

I N D E X.

De Periculo & commodo rei venditæ	18, 6 Ipr. l. 3. t. 11. a. 9.
De Pignoratitiâ actione & contra	13, 7. Ipr. l. 3. 17. a. 5.
De Pignoribus & hypothecis, & qualiter ea con- trahantur & de pactis eorum	20, 1. Ipr. l. 1. t. 35. a. 2.
De Pœnis	48, 19. Addit. l. 3. t. 2. a. 1.
De Pollicitationibus	50, 12. Ipr. l. 3. t. 2. a. 4.
De Popularibus actionibus	47, 23. Ipr. l. 5. 25. a. 1.
De Possessoria hæreditatis petitione	3, 5 Ipr. 2. t. 33. a. 1.
De Postulando	31, 1. Addit. l. 4. 1. a. 1.
De Præscriptis verbis, & in factum actionibus	2, 5. Ipr. l. 3. t. 17. a. 24.
De Prætoriis stipulationibus	4. a. 8.
De prævaricatione	47, 15. Ipr. l. 3. t. 24. a. 4. n. 7.
De Precario	43, 26. Addit. l. 2. t. 8. a. 14.
De Privatis delictis	47, 1. Ipr. l. 3 t. 23. a. 1.
De Privilegiis creditorum	42, 5.
De Probationibus & præsumtionibus	22, 3. Ipr. l. 1. t. 11. a. 1.
De Procuratoribus & defensoribus	3, 3. Addit. l. 4. t. 3. a. 1.
Pro derelicto	41, 7. Addit. l. 2. t. 3. a. 3.
Pro donato	4, 6. Addit. l. 2. t. 3. a. 3.
Pro dote	41, 9. addit. l. 2. t. 3. a. 3.
Pro Emtore	41, 4. addit. l. 4. t. 3. a. 2.
Pro hærede vel possessore	41, 5. Ipr. l. 2. t. 9. a. 1.
	Pro

I N D E X.

Pro legato	41. Addit. l. 2. t. 3. a. 4.
Pro socio	17. 2. Ipr. l. 3. t. 14. a. 1.
Pro soluto	41. 3.
Pro suo	41. 10. Addit. l. 2. t. 3. a. 6.
De Proxenetis	50, 14. Addit. l. 3. t. 2. a. 4.
De Publicanis vectigalibus & commissis	39. 5. addit. l. 1. t. 12. a. 7.
De Publ. in rem actione	6. 2. Ipr. l. 2. t. 13. a. 6.
De Publicis Judiciis	48. 1. Ipr. l. 3. t. 28. a. 1.

Q.

Quæ in fraudem creditorum facta sunt, ut restituantur	42. 8. addit. l. 3. t. 5. a. 10.
Quæ respignori vel hypothecæ data obligari non possint	20, 3. Ipr. l. 2. t. 35. a. 7.
Quæ sententia appellatione rescindantur	49. 18, addit. l. 4. t. 6. a. 1.
De Quæstionibus	48, 18. Ipr. l. 4. t. 21. a. 13. addit. l. 3. t. 8. a. 4.
Quando actio de peculio annalis est	15, 2. addit. l. 3. t. 3. a. 1.
Quando appellandum fit, & intra, quæ tempora	49, 4. Ipr. l. 4. t. 19. a. 14.
Quando dies legatorum vel fideicommissorum cedat	36, 2. Ipr. l. 2. t. 24. a. 21.
Quando dies ususfructus legati cedet	7, 3. addit. l. 2. t. 2. a. 3.
Quando ex facto tutoris vel curatoris minores agere vel conveniri possint	26, 9. Ipr. l. 1. t. 22. a. 4.
Quarum rerum actio non datur, & de exceptione	

I N D E X.

- ptione Jurisjurandi 44, 5. Addit. l. 4. t. 5. a. 1.
Quemadmodum servitutes amittantur. 8, 6.
 Ipr. l. 2. t. 7. 4. 1.
Quibus ad libertatem proclamare non licet 40.
 13. add. l. 1. t. 4. a. 6.
Quibus ex causis in possessionem eatur 42, 2. ad-
 dit. l. 4. t. 5. a. 7.
Quibus modis pignus vel hypotheca solvitur 26, 6.
 Ipr. l. 2. a. 35. a. 25.
Quibus modis usufructus vel usus amittitur 7, 4.
 Ipr. l. 2. t. 8. a. 18.
Quibus non competit bonorum possessio 38, 13. ad-
 dit. l. 2. t. 6. a. 5.
De quibus rebus ad eundem Judicem eatur 11, 8.
 Ipr. l. 4. t. 5. a. 11.
Qui & à quibus manumisse liberi non fiant, & ad
L. Æl. Sententiam 40, 9. Addit. l. 1. t. 4. a. 4.
Qui petant tutores vel curatores, & ubi petantur
 26, 6. Ipr. l. 1. t. 20. 41.
Qui potiores in pignore vel hypotheca habeantur,
& de his, qui in priorum creditorum loco
cum succedunt 29, 4. Addit. l. 2. t. 7. a. 1.
Qui fatisdare cogantur, vel jurato promittant,
vel promissioni suæ committantur. 2, 8. Ipr. l. 4.
 t. 8. 4. 13.
Quis à quo appellatur 49, 3. Ipr. l. 4. t. 19. a. 14.
Qui sine manumissione ad libertatem perveniant
 49, 8. addit. l. 1. t. a. 4.
Quis ordo in bonorum possessione servetur. 38. 15.
 Addit. l. 2. t. 6. a. 6.

I N D E X.

- Qui testamenta facere possunt, & quemadmodum
testamenta fiant 28, 1. Ipr. l. 2. t. 15. a. 4.
- Quod cujusque universitatis nomine vel contra
agatur 3, 4. Addit. 4. t. 2. a. 12.
- Quod cum eo, qui in aliena potestate est, nego-
tium gestum esse dicetur 14, 5. Addit. l. 4.
t. 3. a. 3.
- Quod falsi tutoris autoritate gestum esse dicatur
27, 6. Addit. l. 1. t. 14. a. 4.
- Quod jussu 15, 4. Ipr. l. 3. t. 19. a. 26.
- Quod legatorum 43, 3. Ipr. l. 2. t. 37. a. 6.
- Quod metus causa gestum est 4, 2. Ipr. l. 3.
t. 22. a. 4.
- Quod quisque juris in alium statuerit, ut ipse eo-
dem jure utatur 22, Addit. l. 4. t. 3. a. 19.
- Quod vi aut clam 43, 25. Ipr. l. 2. t. 37. a. 4.
- Quorum bonorum 43, 2. Ipr. l. 2. t. 37. a. 4.
- R.
- De Rebus autoritate judicis possidendis vel ven-
dendis 42, 5. Addit. l. 3. t. 5. a. 1.
- De rebus creditis, si certum petatur 12, 1. Ipr. t. 35.
t. 4. a. 4.
- De Rebus dubiis 34, 5. Addit. l. 2. t. 4. a. 4.
- De Rebus eorum, qui sub tutela vel cura sunt, sine
decreto non alienandis vel supponendis 27, 9.
Ipr. l. 1. t. 21. a. 10.
- De Receptatoribus 47, 16. Ipr. l. 3. t. 24. a. 4.
n. 8.
- De Receptis arbitriis, qui arbitrium receperunt,
ut sententiam dicant 4, 8. Ipr. l. 4. t. 4. a. 15.

De Re-

I N D E X.

De Regula Catoniana	34, 7. Addit. l. 1. a. 5.
De Regulis Iuris	50.
De re judicatâ, & de effectu sententiarum, & de interlocutionibus	41, 1. Ipr. l. 4. t. 14. a. 1.
De Rei vindicatione	6, 1. Ipr. l. 1. t. 13. a. 2.
De Religiosis & sumtibus funerum, & ut funus ducere liceat	11, 7. Add. l. 3. t. 1. a. 2.
De Re militari	49, 19. add. l. 1. t. 12. a. 15.
De Remissionibus	43, 25. add. l. 1. t. 8. a. 13.
Rem pupilli vel adolescentis salvam fore,	46, 6. addit. l. 3. t. 2. a.
Rem ratam haberi, & de ratihabitione	46, 8.
De requirendis, reis, vel absentibus damnandis,	48, 17. Iurispr. l. 4. t. 21. a. 19. addit. l. 3. t. 8. a. 3.
De rerum divisione & qualitate	1, 8. Ipr. l. 1. t. 1. a. 1. l. 2. t. 2. a. 1.
De Rerum permutatione	19, 4. Ipr. l. 3. t. 9. a. 5.
De Rescindenda venditione	18, 5. Ipr. l. 3. t. 11. a. 40.
De Ripâ muniendâ	43, 15. addit. l. 2. t. 8. a. 10.
De ritu nuptiarum	23, 2. Ipr. l. 1. t. 7. a. 1.
De Rivis	43, 21. Ipr. l. 2. t. 37. a. 10. S.
De Salviano interdicto	43, 33. Iurispr. l. 2. t. 37. a. 7.
De Senatoribus	1, 9. Addit. l. 1. t. 8. a. 7. m 5 De

I N D E X.

- De Senatus consulto Sylliano & Claudiano quo-
rum testamentamne aperiantur** 29, 5. addit.
l. 2. t. 4. a. 2.
- De sententiam passis & restitutis** 48, 13. Ipr. l. 1.
t. 13. a. 10. add. l. 3. t. 9. a. 11.
- De Separationibus** 42, 6. add. l. 3. t. 4. a. 7.
- De Sepulcro violato** 47, 12. Ipr. l. 3. t. 24. a. 5.
add. l. 3. t. 7. a. 1.
- De Servis exportandis, vel si mancipium ita ve-
nierit, ut manumittatur vel contra** 18, 7. addit.
l. 3. t. 2. a. 3.
- De Servis fugitivis** 11, 4.
- De Servitute legata** 33, 3. Ipr. l. 2. t. 24. a. 8.
- De Servitutibus** 8, 1. Ipr. l. 2. t. 3. a. 1.
- De Servitutibus rusticorum prædiorum** 8, 3. Ipr.
l. 2. t. 3. a. 4.
- De Servitutibus urbanorum prædiorum** 8, 2. Ipr.
l. 2. t. 4. a. 1.
- De Servo corrupto** 11, 3. Ipr. l. 3. t. 24. a. 6.
- Si ager vectigalis, i. e. emphyteuticarius petatur**
6, 3. Ipr. l. 2. t. 12. a. 3.
- Si à parente quis manumissus sit** 37, 12. addit.
l. 2. t. 6. a. 4.
- Si cui plus, quam per legem Falcidiam licuerit
legatum esse dicetur** 35, 3. add. l. 2. t. 4. a. 8.
- Si ex noxali causa agatur, quemadmodum ca-
veatur** 1, 9. addit. l. 4. t. 4. a. 6.
- Si familia furtum fecisse dicetur** 47, 7. addit. l. 3.
t. 6. a. 5.
- Si ingenuus esse dicetur** 40, 14. Ipr. l. 1. t. 16. a. 5.
addit. l. 1. t. 4. a. 6.
- Si

I N D E X.

Si is, qui testamento liber esse iustus erit, post mortem domini ante aditam hereditatem surripuisse aut corripuisse aliquid dicitur. 47, 4. Addit. l. 3. t. 6. a. 3.

Si mensor falsum modum dixerit, 11, 6. Addit. 3. l. 7. a. 11.

Si mulier ventris nomine in possessione calumnia causa esse dicatur, 25, 6. Addit. l. 1. t. 13. a. 4.

Si pars hereditatis petatur, 5, 4. Ipr. l. 2. t. 33. a. 7.

Si pedente appellatione mors intervenerit, 49, 13, Addit. 4. l. 6. a. 4.

Si quadrupes pauperiem fecisse dicatur, 9, 1. Ipr. l. 3. t. 27. a. 2.

Si quid in fraudem patroni factum sit, 38, 5. addit. l. 2. t. 6. a. 4.

Si quis aliquem testari prohibuerit, vel coegerit, 26, 6. Ipr. l. 2. t. 22. a. 1. n. 4.

Si quis cautionibus in iudicio sistendi causa factis non obtemperaverit, 2, 11. addit. l. 4. t. 4. a. 8.

Si quis in ius vocatus non ierit sive quis cum vocaverit, quem ex dicto non debuerit, 2, 3. Addit. l. 4. t. 4. a. 1.

Si quis ius dicenti non obtemperaverit 2, 3. addit. l. 4. t. 4. a. 1.

Si quis omissa causa testamenti ab intestato vel alio modo possideat hereditatem 29, 4. Addit. l. 2. t. 4. a. 1.

I N D E X.

Si servitus vindicetur vel ad alium pertinere negetur.	8, 5. Ipr. l. 2. t. 6. a. 2.
Si tabulae testamenti extabunt, unde liberi	37. 1. Addit. l. 2. t. 6. a. 1.
Si tabula testamenti nulla extabunt, unde liberi	38, 6. Addit. l. 1. t. 6. a. 5.
Si tutor vel curator vel magistratus creatus appellaverit	40, 10. Addit. l. 4. t. 6. a. 4.
Si ventris nomine mulier in possessionem missa, eadem possessio dolo malo ad alium translata esse dicitur	25, 5. Addit. l. 1. t. 13. a. 3.
Si ususfructus petatur vel ad alium pertinere negetur	7, 6. Ipr. l. 2. t. 8. 15.
De Solutionibus & liberationibus	46. 3. Ipr. l. 3. t. 21. a. 3.
Soluto matrimonio, dos quemadmodum petatur	24, 3. Ipr. l. 1. t. 8. a. 6. Addit. l. 1. t. 6. a. 1.
De sponsalibus	23. 1. Ipr. l. 1. t. 6. a. 1.
De Statu hominum	1, 5. Ipr. l. 1. t. 3. a. 1.
De Statu liberis	40, 7. Addit. l. 1. t. 4. a. 3.
Stellionatus	47, 20. Ipr. l. 3. t. 24. a. 4. n. 10.
De Stipulatione Servorum	45, 3. Addit. l. 3. t. 1. a. 3.
De Stipulationibus prætoriis	46, 5. Addit. l. 3. t. 1. a. 5.
De successorio edicto	38, 9. Addit. l. 2. t. 6. a. 5.
De suis & legitimis hæredibus	38, 16. Ipr. l. 2. t. 30. a. 2.
De Supellectile legata	33. 10. Ipr. l. 2. t. 24. a. 1.
	De

I N D E X.

De Superficiebus	43, 18. lpr. l. 2. t. 12. a. 17. l. a. t. 37. a. 11.
De suspectis tutoribus & curatoribus	26, 10. lpr. l. 1. t. 16. t. 1.
T.	
De Tabulis exhibendis	43, 5.
De Termino modo	47, 21. lpr. l. 3. t. 24. a. 4. n. 11.
De Testamentaria tutela	16, 2. lpr. l. 1. t. 17. a. 1.
Testamenta quomodo aperiantur, inspiciantur & describantur	29, 3. lpr. l. 2. t. 24. a. 20.
De Testamento militis	29, 1. lpr. l. 2. t. 16. a. 1.
De Testibus	21, 5. lpr. l. 4. t. 11. a. 16.
De Tigno juncto	4, 3. lpr. l. 2. t. 1. a. 48.
De Transactionibus	2, 15. lpr. l. 4. t. 1 a. 2.
De Tributaria actione	14, 4. Addit. l. 3. t. 3. a. 2.
De Tritico, vino, vel oleo legato	33, 6. lpr. l. 2. t. 34. a. 12.
De Tutelæ & rationibus distrahendis & utili curationis causa actione	27, 3. lpr. t. 27. a. 1.
De Tutelis	26, 1. lpr. l. 1. t. 16. a. 3.
De Tutoribus & curatoribus datis ab his, qui j. dandi habent, & qui & in quibus causis specialiter dari possunt	26, 5. lpr. l. 1. t. 19. a. 1.
	De m 7

INDEX.

V.

- De Vacatione & executione munerum**, 50. 5. Ad-
dit. l. 1. t. 10. a. 1.
- Ubi pupillus educari vel morari debeat, & de
alimentis ei præstandis**, 27, 2. Ipr. l. 1.
t. 21. a. 9.
- De Ventre in possessionem mittendo, & de curato-
re ejus.** 37, 9. Ipr. l. 2. t. 3. a. 4.
- De Ventre inspiciendo, custodiendoque partu,**
3. 25. 4.
- De Verborum obligationibus**, 45. 1. Ipr. l.
3. t. 8. a. 1.
- De Verborum significatione**, 50, 16. Addit. l. 4.
t. 6. a. 6.
- De Veteranorum & militum successione**, 38, 12.
Addit. l. 2. t. 6. a. 5.
- De Veteratorum privilegiis**, 49, 18. addit. l. 1.
t. 12. a. 19.
- De via publica & itinere publico reficiendo**, 43. 11.
Addit. l. 2. t. 8. a. 6.
- De Via publica & si quid in ea factum esse dica-
tur** 43, 10. Addit. l. 2. t. 8. a. 5.
- De Vi bonorum raptorum & de turba**, 47, 8. Ipr.
l. 3. t. 23. a. 21.
- De Vi & Vi armata.** 43, 16. Ipr. l. 2. t. 37.
a. 22.
- Unde cognati**, 38, 8. Addit. l. 2.
t. 6. a. 5.
- Unde legitimi**, 38, 7. Addit. l. 1. t. 6. a. 5.
Unde

INDEX.

- Unde Vir & Uxor** 38, 11. Ipr. l. 2. t. 30.
a. 31.
- De Usu & habitatione** 7, 8. Ipr. l. 2. t. 8.
a. 13.
- De Usu, & usufructu & redditu, & habitatione, &
operis per legatum & fideicommissum datis**
33, 2. Ipr. l. 2. t. 24. a. 7.
- De usufructu accrescendo** 7, 2. Addit. l. 2.
t. 2. a. 1.
- Usufructuarius quemadmodum caveat.** 7, 9. Ipr.
l. 2. t. 8. a. 10.
- De Usufructu earum rerum, quæ usu consumun-
tur, vel minuuntur** 7, 5. Ipr. l. 2. t. 8.
a. 12.
- De Usufructu & quemadmodum quis utatur
fruatur** 7, 1. Ipr. l. 2. t. 8. a. 1.
- De Usuris & fructibus, & causis, & omnibus ac-
cessionibus & mora** 22, 1. Ipr. l. 3. t. 20.
a. 17.
- De Usurpationibus & usucapionibus** 41, 3. Ipr.
l. 2. t. 9. a. 1.
- Ut ex legibus Senatusve consultis bonorum pos-
sessio detur** 38, 14. addit. l. 2. t. 6.
a. 6.
- Ut in flumine publico navigare liceat** 43, 14.
addit. l. 2. t. 8. a. 9.
- Ut in possessione legatorum vel fideicommissio-
rum servandorum causa esse liceat** 36, 4.
Ipr. l. 2. t. 24. a. 31.
- Uti possidetis** 43, 17. Ipr. l. 2. t. 33. a. 5.

Ut

INDEX,

Ut legatorum seu fideicommissorum causa ca-
veatur 36, 3. lpr. l. 2. t. 37. a. 31.

Utrubi 43, 31. lpr. l. 2. t. 24. a. 9.

De Vulgari & pupillari substitutione 28, 6. lpr.

l. 2. t. 19. a. 5.

FINIS.

Mencke, Lüder

Additiones ad ... Struvi jurisprudentiam Rom.-germanicam in epitomen ...
recactam

Jenae 1710

Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek -- Rw 1930#(Beibd.
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11277245-1
VD18 1233703X-001